

ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАДОТ

КОНСОЛИДИРАН ТЕКСТ ¹

I ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет на уредување

Со овој член се уредува управувањето со отпадот; начелата и целите за управување со отпад; плановите и програмите за управување со отпадот; права и обврски на правни и физички лица во врска со управувањето со отпадот; барањата и обврските на правните и физичките лица кои произведуваат производи и пакувања и коишто на крајот на животниот циклус ја оптоваруваат животната средина; начинот и условите под коишто може да се врши собирање, транспортирање, третман, складирање, преработка и отстранување на отпадот; увозот, извозот и транзитот на отпадот; мониторингот; информативниот систем; финансирањето и надзор над управувањето со отпадот.

Член 2

Примена на законот

Одредбите од овој закон се однесуваат на сите видови отпад наведени во Листата на видовите отпад, освен на:

- 1) радиоактивниот отпад;
- 2) отпадот што настанува при истражување, експлоатација, преработка и складирање на минералните сировини и работа на каменоломите;
- 3) гасовите што се испуштаат во атмосферата;
- 4) отпадните води, со исклучок на течниот отпад;
- 5) животинскиот отпад (трупови, ѓубриво, измет итн.), како и другите видови безопасни материјали од природно потекло, коишто можат да се искористат во земјоделството и
- 6) деактивираниите експлозивни и распрскувачки средства и материји.

Член 3

Целите на законот

Целите на овој закон се да се обезбеди:

- 1) избегнување и, во најголема можна мера, намалување на количеството на создадениот отпад;
- 2) искористување на употребливите состојки на отпадот;
- 3) одржлив развој, преку зачувување и заштеда на природните ресурси;
- 4) спречување на негативните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето;
- 5) отстранување на отпадот, на начин што е прифатлив за животната

Поврзани
прописи
100/2005
7/2006
7/2006
8/2006
89/2006
29/2007
39/2007
48/2007
115/2007
133/2007
140/2007
146/2007
147/2007
156/2007
156/2007
8/2008
15/2008
39/2008
16/2009
39/2009
77/2009
78/2009
85/2009
101/2009
108/2009
108/2009
108/2009
108/2009
108/2009
108/2009
123/2009
118/2010
153/2010
74/2011
74/2011
118/2011
129/2011
146/2011
30/2013
63/2013
197/2014

средина и

б) висок степен на заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Член 4

Дејност од јавен интерес

Управувањето со отпадот е дејност од јавен интерес, којашто се врши во согласност со одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

Член 5

Примена на одредбите од Законот

(1) Во управувањето со отпадот се применува и Законот за животната средина, доколку поинаку не е уредено со овој закон.

(2) На постапките утврдени со овој закон се применува Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

Член 6

Дефиниции

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. Отпад е секоја материја или предмет што припаѓа во категориите на отпад од членот 25 на овој закон што создавачот или поседувачот ја/го отфрла, има намера да ја/го отфрли или од него се бара да ја/го отфрли;

2. Опасен отпад е отпадот што по својот состав или концентрации на опасни супстанции може да предизвика опасност по животната средина, животот и здравјето на луѓето и коишто имаат едно или повеќе опасни својства, како што се: експлозивност, реактивност (оксиданси), запаливост, надразливост, токсичност, инфективност, канцерогеност, мутагеност, токсичност за репродукција, екотоксичност и својства на испуштање отровни гасови при контакт со вода, воздух или киселина, утврдени во согласност со овој закон или друг пропис, а притоа во Листата на видовите отпад е наведен и посебно обележан како опасен отпад, вклучувајќи го и секој отпад што е измешан со опасен отпад;

3. Неопасен отпад е отпадот што не ги поседува карактеристиките на опасен отпад;

4. Инертен отпад е отпадот што е отпорен и не подлежи на никакви значителни физички, хемиски или биолошки трансформации, не се раствора, не согорува и не реагира на друг физички или хемиски начин, не се биоразградува, а отпадот и неговиот исцедок не влијаат на друга материја со којашто доаѓаат во допир, на начин на кој може да ја загорзат животната средина, животот и здравјето на луѓето при што вкупното количество и содржина на загадувачките супстанции во отпадот и екотоксичноста на процедурите мора да биде незначителен за да не го загрозува квалитетот на површинските и/или подземни води;

5. Комунален отпад е отпад што се создава од физички лица од домаќинствата (отпад од домаќинства) и комерцијалниот отпад. Отпадот од домаќинствата е отпадот кој секојдневно се собира од домаќинствата, како и посебно собраниот опасен отпад од домаќинствата, кабасти отпад, градинарски отпад и слично;

6. Комерцијален отпад е секој друг отпад создаден од правни и

физички лица при вршење на комерцијални, индустриски, занаетчиски, услужни, административни и слични дејности, кој според својата природа или според својот состав е сличен на отпадот од домаќинствата;

7. Индустриски неопасен отпад е отпадот што се создава при производствените процеси во индустријата и не содржи опасни карактеристики, а според својствата, составот и количеството се разликува од комуналниот отпад;

8. Биоразградлив отпад е секој отпад што може да биде разграден со анаеробни (без присуство на кислород) или аеробни (со присуство на кислород) процеси на разградба како што е отпадот од храна или градинарски отпад, како и хартија и картони;

9. Отпадни масла се минерални, синтетички или индустриски масла, во течна или во полутечна состојба, кои станале непогодни за употребата за којашто првично биле наменети, а особено употребените масла за моторите со внатрешно согорување, маслата за менувачките кутии, како и маслата за турбини и хидрауличните масла вклучувајќи ги и масните остатоци од резервоарите, мешавини од вода и на масла и емулзии;

10. Полихлорирани бифенили се полихлорирани бифенили (во натамошниот текст: ПХБ), полихлорирани терфенили (во натамошниот текст: ПХТ), монометил-тетрахлородифенил метан, монометил-дихлоро-дифенил метан, монометил-дибромо-дифенил метан, како и секоја смеса којашто содржи некоја од гореспоменатите супстанции, во вкупно количество од над 0,005 масени проценти;

11. Опрема која содржи ПХБ е опрема којашто содржи или содржела ПХБ, на пример, трансформатори, кондензатори, контејнери и други садови коишто содржат остатоци од ПХБ, како и друга опрема што содржи или содржела ПХБ и што не била деконтаминирана (во натамошниот текст: опрема);

12. Искористени ПХБ се сите ПХБ коишто создавачот или поседувачот ги исфрла, има намера да ги исфрли или од него се бара да ги исфрли;

13. Вон сила [2](#);

14. Вон сила;

15. Вон сила [3](#)

16. Пакување се сите производи направени од каков било материјал што се користат за складирање, заштита, ракување, испорачување и за презентација на стоките, од производителот до корисникот или до потрошувачот, без оглед на тоа дали стоките се суровини или преработки. Пакувањата можат да бидат поединачни (продажни или примарни пакувања), збирни или (групни или секундарни пакувања), или транспортни (терцијални пакувања).;

17. Отпад од пакување е секое пакување или материјал за пакување што создавачот или поседувачот ги исфрла, има намера да ги исфрли или од него се бара да ги исфрли, освен остатоците од производството;

18. Искористени возила се возилата чијашто употребна функција престанала и кои сопственикот ги отфрлил, има намера да ги отфрли или од него се бара да ги отфрли;

19. Медицински отпад е отпадот што се создава во медицинските и во здравствените институции (стационари, болници, поликлиники и амбуланти, забни ординации, ветеринарни друштва и слично), кој настанува како производ на употребени средства и материјали при

дијагностицирањето, лекувањето, третманот и превенцијата на болестите кај луѓето и кај животните;

20. Отпад од научно-истражувачките институции е отпадот што настанал со употреба на средства и материјали при истражувачките и развојните дејности;

21. Отпаден титаниумдиоксид е секој остаток од производството, преработката и употребата на титаниумдиоксидот, што создавачот ги исфрла, има намера да ги исфрли или од него се бара да ги исфрли;

22. Отпад од азбест се остатоци од производството, преработката и употребата на азбест, како и супстанциите, материјалите и производите коишто содржат азбест, а кои создавачот ги исфрла, има намера да ги исфрли или од него се бара да ги исфрли;

23. Отпадни гуми се гуми од моторни возила (автобуси, камиони, приколки, мотоцикли и друго), земјоделски машини, градежни машини и слично чијашто употребна функција завршила, сопственикот има намера да ги отфрли, ги отфрла или од него се бара да ги отфрли;

24. Создавач е правно или физичко лице коешто создава отпад како резултат на дејноста или активноста што ја врши (првичен создавач) и/или секое лице кое изведува операции на третман, мешање или некои други операции поради кои се менува карактерот или составот на создадениот отпад (секундарен создавач);

25. Поседувач е создавачот на отпад или правното и физичкото лице кое има отпад во свое владение;

26. Произведувач е правно или физичко лице кое произведува, увезува, извезува или дистрибуира производи и/или пакувања коишто на крајот на животниот циклус ја оптоваруваат животната средина;

27. Постапување со отпадот е собирање, селектирање, транспортирање, третман, преработка, складирање и отстранување на отпадот, вклучувајќи го и надзорот над овие операции, како и мерките за заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето за време на работата на објектите и на инсталациите за отстранување на отпадот и грижата за него по престанокот на нивната работа;

28. Давател на услуга е јавно претпријатие основано од општините или градот Скопје и правно и физичко лице кое склучило договор за давање на услуга од јавен интерес од локално значење;

29. Управување со отпад е збир на активности, мерки и одлуки наменети за избегнување и намалување на количеството на создадениот отпад и неговото негативно влијание врз животната средина, животот и здравјето на луѓето, вклучувајќи го и постапувањето со отпадот;

30. Управител со отпад е лице одговорно за управување и/или постапување со отпад кај правно или физичко лице кое создава, поседува или постапува со отпад;

31. Преработка на отпадот се операциите утврдени со членот 29 на овој закон, кои имаат за цел да се искористат употребливите материји и состојки на отпадот, а притоа ги опфаќаат постапките за повторно користење на отпадот, за рециклирање и за користење на отпадот како извор на енергија, исклучувајќи го горењето на отпадот заради негово дефинитивно отстранување;

32. Преработувач на отпад е правно или физичко лице коешто го преработува отпадот, без оглед на тоа дали го создало отпадот или преработката ја врши за трети лица;

33. Третман на отпадот се механичките, физичките, термичките, хемиските или биолошките процеси, вклучувајќи го и сортирањето со

кои се менуваат својствата на отпадот, со цел да се намали неговиот волумен или неговата опасна природа, да се олесни ракувањето со него или да се направи поголемен за преработка;

34. Рециклирање на отпадот е добивање супстанции од отпадот (секундарни сировини) и нивно користење како замена за примарните сировини или користење на својствата на супстанциите содржани во отпадот за нивната првична намена или за други намени, исклучувајќи го директното користење на енергијата на отпадот;

35. Повторна употреба на отпадот е секоја постапка или метод со кои се обезбедува отпадот да биде повторно употребен за иста цел за којашто првобитно бил наменет во согласност со овој закон или друг пропис;

36. Отстранување на отпадот се операциите од членот 35 на овој закон што обезбедуваат конечно решение за отпадот што не може повторно да биде употребен или преработен, а притоа не се загрозува животната средина, животот и здравјето на луѓето;

37. Собирање на отпад подразбира активност на собирање, сортирање и/или мешање на отпадот заради транспорт;

38. Собирач на отпад е физичко или правно лице кое има дозвола за вршење на дејност за собирање и/или транспортирање на отпад добиено согласно со овој закон;

39. Индивидуален собирач на отпад е физичко лице кое повремено или редовно собира и продава неопасен отпад на правно или физичко лице кое поседува дозвола за вршење на дејноста складирање, третман и/или преработка на отпад и за што е евидентирано кај тоа правно или физичко лице;

40. Претоварна станица е локација или објект за времено складирање, подготовка и претовар на отпадот наменет за транспорт до други објекти или инсталации за складирање, преработка, третман или отстранување;

41. Складирање претставува времено чување на на создадениот отпад во објекти коишто ги исполнуваат пропишаните услови за таа намена, за период пократок од три години, доколку складираниот отпад е наменет за третман и за преработка, или за период пократок од една година, доколку отпадот е наменет за отстранување;

42. Депонија е објект наменет за површинско (над земјиштето) и подземно (во земјиштето) отстранување на отпадот, вклучувајќи ги и:
- внатрешните локации за отстранување на отпад каде што создавачот на отпад го отстранува сопствениот отпад на местото на создавање и
- определената локација којашто се користи постојано за времено складирање на отпадот (за повеќе од една година) со исклучок на локации за претоварни станици и локации за складирање на отпадот од членот 33 став (4) на овој закон;

43. Депонирање е операција за отстранување на отпадот на депониите;

44. Собирно место е место каде што се лоцирани еден или повеќе садови кои служат за собирање на отпадните маси заради нивно предавање во центар за собирање;

45. Центар за собирање значи објект или дел од објект со потребната опрема за времено складирање и сортирање на отпадните масла и други постапки поврзани со нивното предавање заради преработка или отстранување

46. Инсталација за горење е неподвижна или подвижна техничка единица и опрема за термички третман на отпадот, со или без

искористување на топлината добиена при горењето, вклучувајќи го и горењето на отпадот по пат на оксидација, како и другите процеси за термички третман, како што се пиролиза, гасификација или плазма-процесите, со тоа што супстанциите добиени со третманот последователно изгоруваат. Инсталацијата ги вклучува и локацијата, сите линии за термички третман, објектите и постројките за прием, складирање и за пред третман на отпадот на локацијата, системите за дотур на отпад, гориво и воздух, котелот, постројките за третирање на отпадните гасови, за третирање и за складирање на отпадните води и остатоците од горењето, како и оџакот, уредите и системите за контрола, бележење и за мониторинг на условите за горење;

47. Инсталација за согорување е секоја неподвижна или подвижна постројка чијашто главна намена е создавање енергија или производство на материјални производи, при што отпадот се користи како редовно или дополнително гориво, односно постројка во којашто отпадот термички се третира заради отстранување, вклучувајќи ги и локацијата, сите линии за термички третман, објектите и постројките за прием, складирање и пред третман на отпадот на локацијата, системите за дотур на отпад, гориво и воздух, котелот, постројките за третирање на отпадните гасови, за третирање и складирање на отпадните води и остатоците од согорувањето, како и оџакот, уредите и системите за контрола, бележење и за мониторинг на условите на согорување;

48. Надлежен орган за вршење на стручни работи во животната средина е органот основан со Законот за животната средина и

49. Физичко лице, во смисла на точките 26, 28 и 30 од овој член, е трговец поединец кој согласно со Законот за трговските друштва е запишан во судски регистар за вршење на соодветна дејност.

Член 7

Приоритет при управувањето со отпадот

(1) Создавачите на отпад се должни, во најголема можна мера, да го избегнат создавањето отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

(2) При управувањето со отпадот, по претходно извршената селекција, отпадот треба:

- да биде преработен по пат на рециклирање, повторна употреба или во друг процес за екстракција на секундарните суровини или
- да се користи како извор на енергија.

Член 8

Начело на заштита на животната средина при управувањето со отпадот

(1) При преземањето на одредени дејности и активности во врска со управувањето со отпадот, правните и физичките лица се должни да обезбедат висок степен на заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето.

(2) Правните и физичките лица кои преземаат одредени активности во процесот на производството, се должни да употребуваат суровини со чија преработка се создава помалку отпад, да применуваат технологии кои обезбедуваат почисто производство и кои ги штедат природните ресурси, односно да произведуваат производи коишто, при нивното производство и употреба, не ја загадуваат животната средина или загадувањето да го сведат на најмала можна мера, во согласност со начелата за одржлив развој.

(3) При преработката и отстранувањето на отпадот мора да се користат најдобрите достапни техники и технологии.

Член 9

Начело на претпазливост

Доколку, врз основа на современите научни и техничко-технолошки сознанија, се заклучи дека одредена активност или вршењето на одредена дејност при управувањето со отпадот би предизвикале штетни последици за животната средина, животот и за здравјето на луѓето, ќе се преземат соодветни мерки и активности за отстранување на опасноста, пред да се добијат научни докази дека би можело да дојде до штетни последици.

Член 10

Начело на блискост

(1) Отпадот треба првенствено да биде преработен на местото каде што е создаден.

(2) Отпадот кој поради оправдани техничко-технолошки или економски причини не може да биде преработен на местото каде што е создаден, мора да биде пренесен на преработка или да биде отстранет во најблиските места определени за таа намена односно во регионот во кој е произведен.

(3) Регионалното управување со отпадот се обезбедува со донесување, развој и примена на стратешки и плански документи.

Член 11

Начело на универзалност на услугите

Универзалноста на услугите кои се однесуваат на управувањето со отпадот треба да биде обезбедена преку:

- 1) недискриминација;
- 2) одржливост на услугата;
- 3) квалитет и ефикасност;
- 4) транспарентност;
- 5) економски прифатлива цена и
- 6) целосно покривање на областа на извршување на услугата.

Член 12

Начело "загадувачот плаќа"

Создавачот и/или поседувачот на отпадот се должни да ги сносат сите трошоци настанати при управувањето со отпадот, вклучувајќи ги и трошоците за собирање, транспортирање, третман, складирање, отстранување, превенција и мониторинг на отпадот, како и трошоците за санационите мерки за штетата којашто ја предизвикал отпадот или штетата којашто би била предизвикана со отпадот.

Член 12-а

Начело на одговорност на произведувачот Произведувачот или увозникот на производи и пакувања кои на крајот на животниот циклус на производите кои ги произведуваат, односно увезуваат создаваат отпад кој ја оптоварува животната средина се одговорни за управувањето со отпадот кој настанува како резултат на нивните дејности.

Член 13

Систем на кауција

При купувањето на определени производи, купувачот ќе биде обврзан да плати определен додаток на цената на производот, кој ќе му биде вратен тогаш кога на продавачот ќе му ги врати искористените производи и пакувањето, доколку искористените производи и пакувањето можат да се преработат, а тоа е обележано на начин што е утврдено во согласност со закон и со друг пропис.

Член 14

Заеднички начела

Органите на државната управа, општините и градот Скопје и правните и физичките лица коишто управуваат со отпадот се должни при преземањето на мерките и активностите што се однесуваат на управувањето со отпадот да се раководат според начелата и одредбите од членовите 7, 8, 9, 10, 11, 12 и 13 на овој закон, како и според начелата наведени во Законот за животната средина.

II СТРАТЕГИЈА, ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАДОТ

Член 15

Планирање при управувањето со отпадот

(1) Надлежните органи на Република Македонија, општините и на градот Скопје, како и правните и физичките лица кои управуваат со отпадот, во согласност со овој закон, се должни да донесуваат и да спроведуваат стратешки, плански и програмски документи за управување со отпадот, со цел да се обезбеди:

- 1) заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето;
- 2) остварување на целите и насоките утврдени во Националниот еколошки акционен план;
- 3) спроведување на општите принципи и насоки за управување со отпадот;
- 4) основање на интегрирана национална мрежа на инсталации и инсталации за преработка и за отстранување на отпадот и
- 5) остварување на обврските во врска со управувањето со отпадот, коишто Република Македонија ги презела на меѓународно ниво.

(2) Во постапката за донесување на стратегиите, плановите и програмите предвидени со овој закон се врши стратешка процена на влијанието врз животната средина, согласно со Законот за животната средина.

Член 16

Стратегија за управување со отпадот

(1) Владата на Република Македонија, по предлог на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, донесува Стратегија за управување со отпадот.

(2) Со Стратегијата за управување со отпадот од ставот (1) на овој член се определуваат:

- 1) основните насоки за управување со сите видови отпад;
- 2) подобрување на општата состојба во управувањето со отпадот;
- 3) потребните правни мерки за реализација на планот за управување со отпадот;

- 4) долгорочните потреби на Република Македонија во областа на управувањето со отпадот;
- 5) стратешки пристап кон развојот на јавната свест и едукацијата во врска со управувањето со отпадот и
- 6) други прашања од значење за развојот на управувањето со отпадот.

(3) Стратегијата од ставот (1) на овој член се однесува на период од 12 години.

Член 17

План за управување со отпадот на Република Македонија

(1) За реализација на Стратегијата за управување со отпадот, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, донесува План за управување со отпадот на Република Македонија.

(2) Планот од ставот (1) на овој член се донесува за период од десет години и содржи особено:

- 1) опис и оцена на постоечката состојба во врска со управувањето со отпадот;
- 2) предвидувања на идните состојби во врска со управувањето со отпадот;
- 3) насоки и цели во врска со управувањето со отпадот вклучувајќи го и временскиот распоред на нивното реализирање;
- 4) реализација на мерките, активностите и начинот за постигнување на целите за постапување со посебни видови на отпад, временскиот распоред и обемот на нивното извршување;
- 5) стимулативни мерки за реализација на активностите за избегнување и за намалување на количеството на создадениот отпад, како и повторно користење, рециклирање и користење на отпадот како извор на енергија;
- 6) начини за отстранување на отпадот што не може да се избегне и да се преработи;
- 7) определување на видот и на количеството отпад според кои се определува обврската за правните и на физичките лица да изработуваат програми за управување со отпадот;
- 8) реализација на системот за мониторинг при управувањето со отпадот;
- 9) конкретни мерки и активности за намалување на биоразградливите состојки во отпадот наменет за отстранување и временскиот распоред и обемот на нивното реализирање;
- 10) утврдување на потребите на Република Македонија за изградба на објекти и инсталации за преработка и за отстранување на отпадот вклучувајќи ги мерките и роковите за реализација;
- 11) локации и инсталации за отстранување на отпадот;
- 12) податоци за интегрираната национална мрежа за отстранување на отпадот и инсталациите за преработка на отпадот;
- 13) технички и други услови коишто треба да се исполнат при управувањето со отпадот;
- 14) мерки за санација на дивите депонии и на загадените области;
- 15) активности коишто се преземаат од страна на единиците на локалната самоуправа, во врска со управувањето со отпадот;
- 16) определување на регионите за управување со отпад;
- 17) мерки за едукација и за подигање на јавната свест за управување со отпадот;
- 18) процена на трошоците за операциите на преработка и отстранување на отпадот и
- 19) финансиски инструменти за спроведување на планот за управување со отпадот.

(3) Надлежен орган за вршење на стручни работи во животната средина е одговорен за спроведување на Планот од ставот (1) на овој

член.

(4) Надлежниот орган од ставот (3) на овој член може на секои две години да предложи изменување и дополнување на Планот за управување со отпад на Република Македонија.

(5) Надлежен орган за вршење на стручни работи во животната средина на секои две години од почетокот на реализација на Планот за управување со отпад на Република Македонија поднесува извештај за реализација на Планот до Владата на Република Македонија за кој претходно добил согласност од органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 18

Планови за управување со отпадот на општините и градот Скопје

(1) За реализација на Планот за управување со отпадот на Република Македонија, советот на општините и на градот Скопје, донесуваат план за управување со отпадот на општината, односно на градот Скопје, на предлог на градоначалникот на општината и градот Скопје.

(2) Планот од ставот (1) на овој член се донесува за период не помал од три години, а не подолг од шест години.

(3) Планот од ставот (1) на овој член особено ги содржи податоците на Планот на Република Македонија од членот 17 став (2) за територијата на општината и градот Скопје.

(4) Градоначалникот на општините и градот Скопје се одговорни за спроведување на Планот од ставот (1) на овој член.

(5) Планот од ставот (1) на овој член пред да биде донесен од советот на општините и на градот Скопје, градоначалникот на општините и на градот Скопје го доставува на одобрување до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 18-а

Регионални планови

(1) Советите на општините и советот на градот Скопје, на предлог на меѓуопштинскиот одбор за управување со отпад од членот 23-б од овој закон, донесуваат регионален план за управување со отпад за регионот за управување со отпад утврдени со Планот за управување со отпад на Република Македонија (во натамошниот текст: регионалниот план).

(2) Со регионалниот план се уредуваат и усогласуваат заедничките цели во управувањето со отпадот на општините и градот Скопје на регионално ниво, согласно со Стратегијата за управување со отпад и Планот за управување со отпад на Република Македонија.

(3) Регионалниот план се донесува за период од десет години.

(4) Меѓуопштинскиот одбор за управување со отпад од членот 23-б од овој закон може по потреба на секои две години да предложи изменување и дополнување на регионалниот план.

(5) Регионалниот план пред да биде донесен од советите на општините, односно Советот на градот Скопје, се доставува на одобрување до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(6) Министерот кој раководи со органот на државната управа

надлежен за работите од областа на животната средина ја пропишува содржината на регионалниот план.

(7) Меѓуопштинскиот одбор за управување со отпад од членот 23-б од овој закон, на секои две години од почетокот на реализацијата на регионалниот план поднесува извештај за реализација на регионалниот план до советот на општината, односно Советот на градот Скопје.

Член 19

Програми за управување со отпадот

(1) Реализацијата на Планот на Република Македонија за управување со отпадот се врши преку програми за управување со отпадот кои ги донесуваат:

- 1) органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина;
- 2) советот на општините и градот Скопје, по предлог на градоначалникот на општините и градот Скопје и
- 3) правните и физичките лица коишто управуваат со отпад, определени во согласност со овој закон и другите прописи.

(2) Програмите од ставот (1) на овој член, треба да бидат во согласност со Планот на Република Македонија за управување со отпадот и Планот за управување со отпад на општините и градот Скопје, при што програмите од ставот (1) точки 2 и 3 на овој член, треба да бидат во согласност и со програмата од ставот (1) точка 1 на овој член.

(3) Во Програмите од став (1) на овој член ќе бидат определени изворите на финансирање на мерките и активностите, како и инструментите за спроведување на програмите за управување со отпадот.

(4) Програмите од ставот (1) точки 1 и 2 се донесуваат за период од една година, додека програмите од ставот (1) точка 3 се донесуваат за период од три години.

(5) Програмите од ставот (1) точка 2 на овој член особено ги содржат податоците на Програмата од членот 20 став (2) на овој закон освен точката 11.

Член 20

Содржина на програмата за управување со отпадот, којашто ја донесува надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина

(1) Со програмата за управување со отпадот, што ја донесува органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина на предлог на надлежен орган за вршење на стручни работи во животната средина, се утврдуваат мерките и активностите што треба да се преземат од страна на субјектите кои управуваат со отпадот во тековната година за спроведување на Планот за управување со отпадот, како и конкретните мерки за подобрување на општата состојба во управувањето со отпадот и заштитата на животната средина.

(2) Програмата од ставот (1) на овој член особено содржи:

- 1) процена на видот и на количеството отпад што се создава во Република Македонија на годишно ниво;
- 2) мерки и активности за избегнување и за намалување на количеството на создадениот отпад;
- 3) начинот на остварување на обврските на правните и на физичките

лица кои управуваат со отпадот;

- 4) мерки и активности за селекција на отпадот, вклучувајќи го и издвојувањето на опасните состојки од отпадот;
- 5) мерки и активности за поттикнување на компостирањето на биоразградливиот отпад;
- 6) начините за едукација и за подигање на јавната свест на граѓаните во врска со управувањето на отпадот;
- 7) реализација на обврските за намалување на количеството на биоразградливиот отпад што се отстранува на депониите;
- 8) начинот на работа на објектите и на инсталациите за преработка и за отстранување на отпадот;
- 9) начинот на функционирање на интегрираната мрежа за преработка и за отстранување на отпадот;
- 10) реализација на мониторингот и на информативниот систем во областа на управувањето со отпадот;
- 11) реализација на мерки за спроведување на увоз, извоз и транзит на отпад низ територијата на Република Македонија и
- 12) други мерки од важност за реализација на Планот за управување со отпад.

(3) Програмата од ставот (1) на овој член за наредната година, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина е должен да ја направи достапна на јавноста, во месец септември во тековната година.

Член 21

Програми на правните и на физичките лица за управување со отпадот

(1) Правните и физичките лица кои во вршењето на својата дејност во текот на една календарска година создаваат повеќе од 200 килограми опасен отпад и/или повеќе од 150 тони неопасен отпад се должни да изготват и да ја реализираат Програмата за управување со отпад, согласно со членот 19 од овој закон.

(2) Правните и физички лица од ставот (1) на овој член се должни до градоначалниците на општините и градот Скопје да ги доставуваат програмите за управување со отпад за наредниот период најдоцна во месец септември во тековната година.

(3) Правните и физички лица од ставот (1) на овој член, програмите за управување со отпад ги доставуваат и до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(4) Програмата на правните и на физичките лица за управување со отпадот особено содржи:

- 1) постојно ниво на создавање на отпад, по видови, количини и извори на создавање и предвидување на видот и на количеството отпад што се создава во наредната година;
- 2) постојни и планирани технички, организациони и други мерки за избегнување и за намалување на создавањето на отпад и намалување на штетноста на отпадот;
- 3) податоци за постојни и планирани организационо-техничките капацитети на правните и на физичките лица;
- 4) постојни и планирани технички, организациони и други мерки (вклучувајќи и инвестициони зафати) за постапување со отпадот (селектирање, третман, преработка искористување на енергијата, складирање и отстранување);
- 5) рокови за реализација на одделни барања од планот за управување со отпад и рокови за реализации на одделни фази од планот;
- 6) временска рамка за спроведување на стандардите кои се однесуваат на составот и изработката на одделни производи и пакувања и нивната соодветност за повторна употреба или преработка вклучително и рециклирањето;

- 7) мерки за заштита од штетното влијание на отпадот по животната средина, животот и здравјето на луѓето;
- 8) воведување на меѓународни системи за заштита на животната средина. (ISO 14000 и други);
- 9) планирани активности за едукација и за обука на кадарот што управува со отпадот и
- 10) други мерки што се од значење за реализација на програмата за управување со отпадот.

(5) Органите од ставовите (2) и (3) на овој член, можат од правните и физички лица од ставот (1) на овој член да бараат измени и дополнувања на нивните програми, кога ќе утврдат дека тие се спротивни на Планот за управување со отпад на Република Македонија, како и со Програмата за управување со отпад од членот 20 став (1) точка 1 на овој закон.

Член 22

Обврски на општините и градот Скопје за управувањето со комуналниот и со другиот неопасен отпад

(1) Советот на општините и советот на градот Скопје, во согласност со Планот на Република Македонија за управување со отпадот и регионалниот план, се должни да:

- 1) се грижат за јавната чистота и за напуштениот отпад;
- 2) донесуваат акти со кои ќе го регулираат селектирањето, собирањето и транспортирањето на комуналниот отпад и на другите видови неопасен отпад;
- 3) соработуваат и/или се здружуваат со другите општини и градот Скопје, во врска со управувањето со комуналниот и со другите видови неопасен отпад;
- 4) реализираат проекти и преземаат инвестициони зафати за подобрување на општата состојба со управувањето со отпадот и
- 5) постапуваат во согласност со општите правила за постапување со комуналниот и со другите видови отпад.

(2) Две или повеќе општини, можат да донесат заедничка програма за управување со комуналниот и со другите видови отпад.

Член 23

Известувања за спроведување на програмите за управување со отпадот

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина е должен секоја година во месец март во тековната година, до Владата на Република Македонија да поднесува извештај за спроведувањето на Програмата за управување со отпадот за претходната година.

(2) Градоначалникот на општините и градоначалникот на градот Скопје се должни секоја година до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина да доставуваат извештаи за спроведувањето на своите програми за управување со отпад за кои претходно е добиена согласност од советот на општините и Советот на градот Скопје.

(3) Извештаите од ставот (2) на овој член се доставуваат до 28 февруари во тековната година за програмата од претходната година.

(4) Правните и физичките лица од членот 21 став (1) на овој закон се должни да поднесуваат годишен извештај за спроведувањето на своите програми до градоначалникот на општините и градот Скопје, најдоцна до 31 јануари во тековната година, за програмата од

претходната година.

(5) Правните и физички лица од членот 21 став (1) на овој закон кои управуваат со опасен отпад, извештаите од ставот(4) на овој член ги доставуваат и до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(6) Врз основа на резултатите добиени од извештаите за спроведување на програмите за управување со отпад, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина може да изврши измени и дополнувања на Планот за управување со отпад на Република Македонија.

II-а. УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД НА РЕГИНАЛНО НИВО

Член 23-а

Управување со отпад на регионално ниво

(1) За поттикнување и развој на управување со отпад на регионално ниво согласно со Стратегијата за управување со отпад и Планот за управување со отпад на Република Македонија, советите на општините и Советот на градот Скопје од соодветниот регион за управување со отпад донесуваат одлука за склучување на спогодба за здружување за воспоставување на систем за управување со отпад на регионално ниво (во натамошниот текст: регионално управување).

(2) Со спогодбата од ставот (1) на овој член особено се уредуваат меѓусебните права и обврски на општините и градот Скопје во здружување за воспоставување и обезбедување на условите за функционирање на регионалното управување и развојот на регионалниот систем од ставот (3) на овој член, начинот на здружување на финансиските, материјалните и други средства за остварување на целите за здружувањето, начинот на донесување на одлуките во случаите на неусогласеност меѓу општините и градот Скопје за одделни прашања врзани со функционирањето на регионалното управување, како и други прашања од заеднички интерес за организација и спроведување на регионалното управување.

(3) Со регионалното управување се воспоставува и организира регионален систем за управување со отпад (во натамошниот текст: регионален систем) којшто особено се состои од регионална депонија за отпад и/или други објекти и инсталации за постапување со отпад.

(4) По исклучок од ставот (1) на овој член, советот на општината и Советот на градот Скопје, можат да одлучат да се здружат кон друг регион за управување со отпад различен од регионот утврден со Планот за управување со отпад на Република Македонија, доколку тоа не ја попречува, односно не ја отежнува постапката на воспоставување и/или организирање и функционирање на регионалниот систем во соодветниот регион за управување со отпад, како и по претходно добиена согласност од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(5) Општините и градот Скопје коишто се здружиле за воспоставување на регионално управување се должни да го известат органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина и да ги достават актите за воспоставеното здружување, во рок од 30 дена од денот на здружувањето.

(6) Во случаите кога општини, односно градот Скопје нема да се здружат, односно нема да ја склучат спогодбата од ставот (2) на овој член, а со тоа се нарушуваат целите за управување со отпадот

утврдени со Стратегијата за управување со отпад и Планот за управување со отпад на Република Македонија, на предлог на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, Владата на Република Македонија донесува одлука со која ќе го определи регионот со општините за воспоставување на регионален систем, како и рокот во кој општините треба да ја спроведат одлуката заради здружување во регионален систем.

Член 23-б

Меѓуопштински одбор за управување со отпад

- (1) За спроведување на регионалното управување, спроведување на регионалниот план од членот 18-а од овој закон и реализација на спогодбата од членот 23-а став (1) од овој закон, се формира меѓуопштински одбор за управување со отпад (во натамошниот текст: одборот).
- (2) Одборот се формира за секој регион за управување со отпад.
- (3) Конститутивната седница на одборот ја свикува градоначалникот на единицата на локалната самоуправа со најголем број жители во регионот за управување со отпад.
- (4) Членови на одборот се градоначалниците на општините и градоначалникот на градот Скопје кои ја склучиле спогодбата од членот 23-а став (1) од овој закон, или други лица овластени од градоначалниците на општините и на градот Скопје.
- (5) Со одборот преседава преседавач кој се избира од редот на членовите на одборот за период од две години, кој период не може да го надминува мандатот како градоначалник.
- (6) Одборот одлучува на седници за чие одржување е потребно присуство од најмалку половина од членовите на одборот.
- (7) Одлуките на одборот се донесуваат со двотретинско мнозинство од присутните членови на седницата.

Член 23-в

Надлежности на одборот

Одборот ги врши следниве работи:

- 1) го утврдува нацртот на регионалниот план за управување со отпад;
- 2) ги следи, оценува и координира активностите за спроведувањето на регионалниот план;
- 3) ги одобрува предлог- проектите за реализација на регионалниот план, како и други проекти од интерес за развој на регионалниот систем;
- 4) предлага на советот на општините и Советот на градот Скопје донесување на одлуки за прашања кои се поврзани со дејностите и услугите за постапување со отпадот кои се во нивна надлежност согласно со овој закон, Законот за концесии и јавно приватно партнерство, јавни набавки, како и други прашања поврзани за развој на регионалното управување и други прашања од нивна надлежност;
- 5) ја утврдува структурата на инсталациите и објектите за постапување со отпад, како и структурата за развојот на регионалниот систем;
- 6) предлага на советот на општините и Советот на градот Скопје воспоставување на методологија за единица цена за извршените услуги и други надоместоци во рамките на регионалниот систем;
- 7) одобрува предлози за прашања поврзани за управување со отпад во рамките на регионалниот систем;
- 8) го одобрува нацртот на годишниот извештај за реализација на регионалниот план;

- 9) го усвојува буџетот на регионалниот центар за управување со отпад;
- 10) го усвојува годишниот извештај за работа на регионалниот центар за управување со отпад;
- 11) ја усвојува годишната програма за работа на регионалниот центар за управување со отпад;
- 12) ги координира активностите за спроведување на инвестициони проекти за поттикнување и развој на регионалното управување со комунален и друг вид на неопасен отпад финансирани од фондовите на Европската унија, други меѓународни извори, како и од Буџетот на Република Македонија;
- 13) врши избор на оператор на регионалниот систем;
- 14) ги одобрува предлог-договорите за давање на услуги и обезбедување на капацитети за постапување со комунален и друг вид на неопасен отпад во рамките на регионалниот систем;
- 15) врши избор на директор на регионалниот центар;
- 16) иницира разгледување на прашања поврзани со регионалниот систем за кои е неопходно координација меѓу општините или градот Скопје и партнери од приватниот и граѓанскиот сектор;
- 17) обезбедува координација на активностите на општините или градот Скопје, државни агенции и институции, здруженија на граѓани во рамките на соодветниот регионален систем и
- 18) врши и други работи од областа на управувањето со отпадот во соодветниот регионален систем, кои ќе му ги делегира советот на општината и Советот на градот Скопје.

Член 23-г

Начин на работа на одборот

- (1) Начинот на работа на одборот се уредува со деловник.
- (2) Стручно административно-технички работи, планирање, водење на инвестициони проекти и работи од значење за регионалното управување, реализацијата на регионалниот план и развој на регионалниот систем, мониторинг над обемот и квалитетот на извршените услуги и други работи од значење за развојот на регионалното управување ги врши Регионалниот центар за управување со отпад.

Член 23-д

Регионален центар за управување со отпад

- (1) Регионалниот центар за управување со отпад (во натамошниот текст: регионалниот центар) го основаат општините или градот Скопје од соодветниот регион за управување со отпад кои ја склучиле спогодбата од членот 23-а став (1) од овој закон.
- (2) Регионалниот центар се основа за секој регион за управување со отпад.
- (3) Со актот за основање на регионален центар се уредува неговата организација, работата и начинот на финансирање.
- (4) Регионалниот центар има својство на правно лице.
- (5) Седиштето на регионалниот центар е во единицата на локалната самоуправа со најголем број жители во соодветниот регион за управување со отпад, доколку со актот за основање од ставот (3) на овој член поинаку не е утврдено.

Член 23-ѓ

- (1) Регионалниот центар има директор кој се избира по пат на јавен

конкурс.

(2) Директорот на регионалниот центар го избира одборот за период од четири години.

(3) За директор може да биде избрано лице кое ги исполнува следниве услови:

- да е државјанин на Република Македонија,
- да има завршено високо образование,
- активно да познава еден од светските јазици,
- да има стручни и организациски способности и
- да има најмалку пет години работно искуство од областа на управување со животната средина или управување со отпад.

Член 23-е

(1) Регионалниот центар ги врши следниве работи:

- 1) го изготвува регионалниот план;
- 2) подготвува и предлага проекти и други активностите за реализација на регионалниот план, како и други проекти од интерес за развој на регионалниот систем;
- 3) спроведува и управува со проекти и презема други активности поврзани со спроведувањето на регионалниот план и развој на регионалниот систем;
- 4) обезбедува договорни услуги и капацитети за постапување со комунален и друг вид на неопасен отпад во рамките на регионалниот систем;
- 5) подготвува и спроведува постапки за избор на оператор на регионалниот систем и предлага избор на оператор на регионалниот систем;
- 6) спроведува и управува со инвестициони проекти за поттикнување и развој на регионалното управување со комунален и друг вид на неопасен отпад, финансирани од фондовите на Европската унија, други меѓународни извори, како и од Буџетот на Република Македонија;
- 7) врши мониторинг над обемот и квалитетот на извршените услуги во рамките на регионалниот систем;
- 8) подготвува извештај за реализација на регионалниот план;
- 9) подготвува годишен извештај за работа на регионалниот центар;
- 10) подготвува годишна програма за работа на регионалниот центар;
- 11) по потреба може да ги координира активностите поврзани со примената на програмите за управување со отпад од членовите 19 став (1) точка 2 и 22 став (2) од овој закон;
- 12) обезбедува стручна и техничка помош на општините или градот Скопје од соодветниот регион за управување со отпад, при подготовка на програми и проекти за управување со отпад;
- 13) води база на податоци за управување со отпад на регионално ниво и обезбедува информации до заинтересираните страни за прашања поврзани со регионалниот систем, како и други активности на комуникација со јавноста;
- 14) подготвува предлог-одлуки за прашања кои се поврзани со дејностите и услугите на постапување со отпадот од членот 23-в точка 4 од овој закон, како и други прашања за развој на регионалното управување и
- 15) врши и други работи од областа на управувањето со отпадот во соодветниот регионален систем кои ќе му ги довери одборот.

(2) Во случаите кога регионалниот центар не ги исполнува целите утврдени во регионалниот план од членот 18-а од овој закон во период подолг од шест месеци, а со тоа се нарушуваат целите за управување со отпадот утврдени со Стратегијата за управување со отпад и Планот за управување со отпад на Република Македонија, како и не ги исполнува законски утврдените обврски во период подолг од три месеци, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, донесува решение за ставање под привремена принудна управа (секвестар).

(3) Решението од ставот (2) на овој член особено ги содржи:

- 1) причините заради кои регионалниот центар се става под привремена принудна управа;
- 2) правното лице кое ја врши привремената принудна управа;
- 3) рокот во кој се врши привремената принудна управа и
- 4) условите на привремената принудна управа и начинот на работа.

(4) Привремената принудна управа од ставот (2) на овој член може да ја врши правно лице овластено од органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(5) Лицето од ставот (4) на овој член одговара за актите и дејствијата преземени за времетраење на привремената принудна управа.

(6) Против решението од ставот (2) на овој член регионалниот центар, во рок од 15 дена од денот на приемот на решението од ставот (2) на овој закон, има право на жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(7) Жалбата не го одложува извршувањето на решението.

(8) По истекот на рокот определен со решението од ставот (2) на овој член, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина донесува решение со кое престанува решението од ставот (2) на овој член.

(9) Правното лице од ставот (4) на овој член за да биде овластено треба да има вработено најмалку три лица со високо образование од кои едно треба да поседува уверение за положен стручен испит за управител со отпад, како и да има ангажирано лице кое има положен испит за проценител на вредноста на добрата и влијанијата врз животната средина и едно лице кое има завршено правен факултет или економски факултет со најмалку пет години искуство во областа на управувањето со отпад.

(10) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина поблиску ги пропишува условите што треба да ги исполнува правното лице од ставот (4) на овој член, како и начинот на изборот на правното лице да врши принудна управа.

(11) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги запишува во Централниот регистар на Република Македонија решението од ставот (2) на овој член и решението од ставот (8) на овој член.

III ПОСТАПУВАЊЕ СО ОТПАДОТ

Член 24

Правила за постапување со отпадот

Постапувањето со отпадот мора да се изведува со должно внимание и на начин со кој се избегнува:

- 1) загрозување на животната средина, животот и здравјето на луѓето;
- 2) загадување на водите, воздухот и почвата над пропишаните граници;
- 3) создавање бучава и непријатна миризба;
- 4) уништување на природните услови за живот на животните и на растенијата;
- 5) уништување на заштитените природни области и на заштитеното културно наследство и
- 6) нагрдување и неуредување на објектите и просторот во урбаните зони и во подрачјата надвор од урбаните зони.

Член 24-а

Неконтролирано отстранување на отпадот

Забрането е оставање, фрлање, напуштање, спалување или неконтролирано отстранување на отпадот.

Член 25

Листа на отпади

(1) Категории на отпадот, од аспект на овој закон, се:

- 1) остатоците од производството или од потрошувачката на производите кои не се специфицирани подолу;
- 2) производи кои не ги задоволуваат пропишаните спецификации за квалитет;
- 3) производите на кои им истекол датумот за користење;
- 4) материјалите кои биле истурени, загубени или кои претрпеле друг вид незгода, вклучувајќи ги и сите материјали, опрема и друго кои се загадени како резултат на таа незгода;
- 5) материјалите кои се загадени или извалкани како резултат на планираните дејствија (остатоци од операциите на чистење, материјалите за пакување, контејнерите и друго);
- 6) неупотребливите делови (потрошени батерии, потрошени катализатори и друго);
- 7) супстанциите кои веќе не функционираат на задоволителен начин (загадените киселини, загадените растворувачи, употребените соли од калење и друго);
- 8) остатоците од индустриските процеси (згурите, остатоците од дестилација и друго);
- 9) остатоците од процесите за намалување на загадувањето (талозите од скруббер-прочистувачот на гасови, правот од воздушните филтри, искористените филтри и друго);
- 10) остатоците од машинската/завршната обработка (струготините, валавнички ковари и друго);
- 11) остатоците од експлоатацијата и од обработката на суровините (остатоците во рударството и друго);
- 12) нечистите материјали (маслата загадени со ПХБ/ПХТ и друго);
- 13) сите материјали, материји или производи чијашто употреба е забранета со закон;
- 14) производите кои сопственикот веќе нема да ги користи (земјоделските, канцелариските, комерцијалните отпадоци и отпадоците од продавниците и од домаќинствата и друго);
- 15) загадените материјали, материји или производи што произлегуваат од дејствијата чијашто цел е рекултивација на земјиштето и
- 16) сите материјали, материји или производи кои не се содржани во гореспомнатите категории.

(2) Врз основа на категориите отпад од ставот (1) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ја пропишува Листата на видови отпади.

(3) Во Листата на отпади на посебен начин ќе бидат одбележани отпадите коишто, според своите карактеристики, спаѓаат во категоријата опасни отпади.

Член 26

Обврски за создавачот и за поседувачот на отпад

(1) Создавачот и/или поседувачот е должен отпадот:

- 1) да го селектира;
- 2) да го класифицира според Листата на отпад;
- 3) да ги утврдува карактеристиките на отпадот;

4) да врши контрола на влијанијата на отпадот врз животната средина, животот и врз здравјето на луѓето;
5) да го складира отпадот на места предвидени за таа намена и
6) да го преработува отпадот, а доколку неговата преработката е технички неизводлива и економски неисплатлива, да го предаде на правното и на физичкото лице кое има дозвола за собирање и за транспортирање, преработка, отстранување и/или извезување на отпадот.

(2) Ако отпадот има една или повеќе опасни карактеристики, создавачот и/или поседувачот се должни да го класифицираат отпадот во категоријата опасен отпад и да постапуваат со него како со опасен отпад.

(3) Физичките лица во домаќинствата се должни да ги извршуваат обврските од ставот (1) точки 1 и 5.

Член 27

Собирање и транспортирање на отпадот

(1) Собирањето на отпадот се врши од страна на собирачи на отпадот со што отпадот се собира од создавачот или поседувачите на отпад и се транспортира до места определени за постапување со отпад.

(2) Правните и физичките лица кои собираат отпад се одговорни за безбедно собирање и транспортирање на отпадот од местото на неговото собирање до местото на неговото предавање.

(3) Отпадот може да се транспортира со специјални возила наменети за транспорт на отпад, затворени возила, контејнери или друг вид соодветни возила со кои се спречува растурање, испаѓање на отпадот за време на собирањето, транспортот, утоварот и/или истоварот.

(4) Во случај на загадување на животната средина кое може да настане за време на собирањето и транспортот на отпадот, собирачот на отпадот е одговорен за отстранување на настанатите загадувања и настанатата штета по животната средина.

(5) Отпадот се транспортира до местото одредено од создавачот или поседувачот на отпадот. Како место одредено од создавачот или поседувачот може да биде само место кое обезбедува дека со предадениот отпад ќе се постапува согласно со законски определените начини.

(6) Ако отпадот не може да се транспортира до местото одредено од создавачот или поседувачот на отпадот, односно на места каде што не може да се постапува согласно со законски определените начини, собирачот, односно транспортерот е должен да го врати отпадот на создавачот или поседувачот.

Член 28

Преработка на отпадот

(1) Отпадот што содржи употребливи материји треба да се преработи, доколку е возможно негово натамошно искористување и натамошно искористување на неговите состојки и ако постојат соодветни технички и технолошки услови.

(2) Преработката на отпадот мора да се врши без примена на процеси или методи кои ја загрозуваат животната средина, животот и здравјето на луѓето.

(3) Доколку преработката на отпадот може да предизвика загрозување на животната средина, животот и здравјето на луѓето и/или трошоците

за преработка на отпадот се несразмерно големи и економски неисплатливи, отпадот треба привремено или трајно да се извезе од Република Македонија до најблиските држави каде што отпадот може да се преработи или да се отстрани.

(4) Обврската за задолжително преработување на отпадот од ставот (1) на овој член нема да се применува, доколку отстранувањето на отпадот предизвикува помало загрозување на животната средина, животот и здравјето на луѓето отколку преработката, при што треба да се има предвид:

- 1) консумирањето на природните ресурси;
- 2) енергијата којашто би била употребена за преработка или добиена од отпадот;
- 3) содржината на опасни материи во отпадот создаден по преработката и
- 4) емисијата на супстанции и енергија во воздухот, водите и во почвата.

Член 29

Операции за преработка на отпадот

(1) Отпадот се преработува со примена на една или повеќе од следниве операции:

- 1) користење како гориво за примарна намена или како некое друго средство за производство на енергија;
- 2) регенерација/подобрување на својствата на растворувачите;
- 3) рециклирање/подобрување на својствата на органските материи коишто не се користат како растворувачи (вклучувајќи ги тука и компостирањето и другите процеси на биолошка трансформација);
- 4) рециклирање/подобрување на својствата на металите и на металните соединенија;
- 5) рециклирање/подобрување на својствата на другите неоргански материјали;
- 6) регенерација на киселините или на базите;
- 7) преработка на состојките што се користат за намалување на загадувањето;
- 8) преработка на состојките од катализаторите;
- 9) прерафинарање на користена нафта или други форми на повторно користење на нафтата;
- 10) третирање на земјиштето, во полза на земјоделството и на животната средина;
- 11) користење на отпадот добиен со некоја од операциите наведени во точките од 1 до 10 на овој став;
- 12) размена на отпадот заради подложување на некоја од операциите наведени во точките од 1 до 11 на овој став и
- 13) складирање на отпадот којшто треба да биде подложен на некоја од операциите наведени во точките од 1 до 12 на овој став (со исклучок на временото складирање, пред собирање, на местото каде што е создаден отпадот).

(2) Операциите од ставот (1) на овој член при увозот, извозот и транзитот на отпадот во пропратните документи се означуваат со латинична буква (R) по која следи бројот на соодветната операција за преработка.

Член 30

Одобрение за градење на инсталации за преработка, третман, складирање и за отстранување на отпадот

(1) Барањето за добивање одобрение за изградба на инсталација за складирање, третман, преработка и за отстранување на отпадот, инвеститорот го доставува до органот надлежен за издавање на одобрението, согласно со Законот за градба.

(2) Во рамките на проектите за изградба на инсталации за складирање, третман, преработка и за отстранување на отпадот, се спроведува постапка за оценување на влијанието врз животната средина, на начин и во постапка утврдени во Законот за животната средина.

(3) Одобрение за градба на инсталација за складирање, третман, преработка и за отстранување на отпадот нема да биде издадено доколку инвеститорот не добил решение за одобрување на студијата за оцена на влијанието на животната средина од надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина, на начин и во постапка утврдени со Законот за животната средина.

(4) Инвеститорот е должен кон барањето за издавање одобрение за градба да приложи доказ од надлежниот орган за отпочната постапка за добивање интегрирана еколошка дозвола, во согласност со Законот за животната средина.

(5) Решението за употреба на инсталацијата за складирање, третман, преработка и за отстранување на отпадот нема да се издаде сè додека не се добие интегрирана еколошка дозвола од надлежниот орган, согласно со Законот за животната средина.

Член 31

Оперативни планови и еколошка ревизија за инсталациите за преработка, складирање и отстранување на отпадот

(1) Постоечките инсталации за складирање, преработка и за отстранување на отпадот, се должни да поднесат барање за добивање на дозвола за усогласување со оперативни планови согласно со Законот за животната средина.

(2) Доколку операторите на инсталациите за складирање, преработка и за отстранување на отпадот поседуваат А или Б - интегрирана еколошка дозвола, тие се должни да обезбедат генерална еколошка ревизија, во согласност со Законот за животната средина.

Член 32

Дозвола за вршење на дејноста складирање, третман и/или преработка на отпад

(1) Правните и физичките лица кои вршат складирање, третман и/или преработка на отпад задолжително треба да поседуваат дозвола за вршење на дејноста складирање, третман и/или преработка на отпад.

(2) Правните и физичките лица од ставот (1) на овој член за да можат да ја вршат дејноста складирање, третман и/или преработка на отпад мора:

- да ги исполнуваат минимално-техничките услови во поглед на локацијата, потребната инсталација и опрема за складирање, третман и/или преработка на отпад и негово идентификување, како и системот за следење и видеонадзор на отпадот,

- локацијата на која ќе се врши дејноста складирање, третман и/или преработка на отпад да се наоѓа надвор од населени места, односно истата да е предвидена согласно со планската и урбанистичката документација на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје и

- да поседуваат соодветна потврда издадена од општините, општините во градот Скопје и градот Скопје за исполнетост на условот од алинејата 2 на овој став.

(3) Субјектите од ставот (1) на овој член поднесуваат писмено барање

за добивање дозвола за вршење на дејноста складирање, третман и/или за преработка на отпад до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(4) Дозволата од ставот (1) на овој член ја издава органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, за временски период што не може да биде подолг од 15 години.

(5) Пред издавање на дозволата од ставот (1) на овој член, државниот инспектор за животна средина врши увид на лице место за утврдување на исполнетоста на условите за добивање на дозволата согласно со овој закон и прописите кои произлегуваат согласно со овој или друг закон. На увидот присуствува и претставник од надлежен орган за вршење на стручни работи во областа на животната средина кој ја води постапката за издавање на дозволата од ставот (1) на овој член.

(6) Доколу дојде до промена на минимално-техничките услови утврдени со дозволата од ставот (1) на овој член, правните и физичките лица се должни да поднесат барање за промена на дозволата.

(7) Барањето за промена на дозволата мора да се поднесе најдоцна во рок од два месеца, од моментот на настанување на промените од ставот (5) на овој член.

(8) Барање за обновување на дозволата мора да се поднесе во рок од најдоцна два месеца пред истекување на важноста на дозволата.

(9) Против решението со коешто се одбива барањето за добивање на дозволата од ставот (1) на овој член, барателот може да поднесе жалба до Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапки од работен однос во втор степен во рок од 30 дена од денот на добивањето на решението.

(10) Правните и физичките лица од ставот (1) на овој член се должни да постават видео надзор на местото на прием на отпад, како и на други места на локацијата или објектите преку кои ќе се забележува приемот, ракувањето, чувањето и испораката на отпадот.

(11) Податоците од видео надзорот од ставот (10) на овој член правните и физичките лица од ставот (1) на овој член се должни да ги чуваат најмалку три години..

(12) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина поблиску ги пропишува минималните технички услови за вршење на дејноста од ставот (2) на овој член, формата и содржината на образецот на барањето за добивање, промена и обновување на дозвола за преработка, третман и/или за складирање на отпад, како и формата и содржината на образецот на дозволата.

Член 32-а

Забрана за вршење на трговија со неопасен отпад

(1) Се забранува вршење на дејноста трговија со неопасен отпад, освен доколку правното или физичкото лице поседува дозвола за вршење на дејноста складирање, третман и/или преработка на отпад.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член не е потребно поседување на дозвола за вршење на дејноста складирање, третман и/или преработка на отпад, во следниве случаи за:

- 1) неопасен отпад кој потекнува од сопствено производство;
- 2) неопасен отпад кој потекнува од оштетена и употребена сопствена опрема и
- 3) продажба на неопасен отпад од страна на индивидуални собирачи

на отпад, доколку купувачите поседуваат дозвола во согласност со ставот (1) на овој член.

(3) Правните и физичките лица од ставот (1) на овој член се должни да водат евиденција и да го утврдуваат потеклото на примениот или испорачаниот отпад на посебни обрасци за примениот или испорачаниот отпад, како и да води евиденција на индивидуалните собирачи на неопасен отпад од кои примиле и откупиле отпад.

(4) Правните и физичките лица евиденцијата од ставот (3) на овој член се должни да ја чуваат најмалку пет години.

(5) Правните и физичките лица од ставот (1) на овој член доколку не можат да го утврдат потеклото на примениот или испорачаниот отпад не смеат истиот да го откупат.

(6) Начинот на водење на евиденцијата, формата и содржината на обрасците од ставот (3) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(7) Во случаите од ставот (5) на овој член правните и физичките лица се должни да го пријават случајот на органот на државната управа надлежен за работите од областа на внатрешните работи.

(8) Производите и материјалите што се во општа употреба како што се: метални и електрични делови од железничка опрема; метални делови од електрични водови и далноводи; метални делови и метална жица од воздушни телефонски водови; сите видови шахти, сливници за атмосферска канализација и граничници на шахти; бакарни кабли со висок пресек; алуминиумски кабли; еластични огради - браници за патишта; сите видови на сообраќајни знаци и патокази; громобрани; бисти, споменици и други уметнички и археолошки предмети и делови од нив (букви од натписи и слично) и други производи и материјали со чие оштетување или одземање може да се загрозува животот и здравјето на луѓето, сигурноста на јавниот сообраќај или објекти на јавни инсталации, како и нивното нормално функционирање (во натамошниот текст: производи и материјали во општа употреба), правните и физичките лица од ставот (1) на овој член не смеат да ги откупуваат од индивидуални собирачи.

(9) Вршителите на дејноста складирање, третман и/или преработка на отпад, можат само од правни и физички лица да откупуваат производи и материјали што се во општа употреба, доколку истите ќе поднесат доказ дека производите и материјалите што се во општа употреба се во нивна сопственост.

Член 32-б

Одземање на дозвола за складирање третман и/или преработка на отпад

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина на предлог на државниот инспектор за животна средина донесува решение за одземање на дозвола за складирање, третман и/или преработка на отпад доколку правните и физичките лица:

- двапати во период од една година ги прекршиле минимално-техничките услови за вршење на дејноста складирање, третман и/или преработка на отпад,
- извршиле измени на активностите за кои ја добиле дозволата од членот 32 од овој закон и
- вршат трговија со производи и материјали што се во општа употреба од членот 32-а став (7) од овој закон, спротивно на одредбите од овој закон.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапки од работен однос во втор степен во рок од 30 дена од денот на доставувањето на решението.

Член 32-в

Одземање на дозвола за трговија со неопасен отпад

Избришан 4

Член 32- г

Избришан 5

Член 33

Складирање на отпадот

(1) Отпадот што може повторно да биде употребен, преработен и/или искористен како извор на енергија, може да се складира на посебни места предвидени за таа намена, доколку складирањето нема да предизвика опасност по животната средина, животот и здравјето на луѓето.

(2) Отпадот се складира на места кои се технички опремени за привремено складирање на отпадот на локации на создавачот на отпадот, во местата за собирање, претоварни станици и други локации за собирање во согласност со овој закон.

(3) Правните и физичките лица кои создаваат отпад можат отпадот привремено да го складираат во близина на местото на неговото создавање, но најдолго една година сметано од денот на неговото создавање, доколку отпадот е наменет за отстранување, односно најдолго до три години сметано од денот на неговото создавање доколку отпадот е наменет за третман и за преработка.

(4) За складирање на отпадот од ставот (3) на овој член, создавачот или поседувачот на отпад е должен претходно да обезбеди согласност од надлежен орган за вршење на стручни работи во животната средина. Согласноста се издава ако се исполнети условите за складирање на отпад согласно со овој закон или друг пропис.

(5) Начинот и условите за складирање на отпадот, како и условите што треба да ги исполнуваат локациите на коишто се врши складирањето на отпадот, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 34

Отстранување на отпадот

(1) Отпадот што не може повторно да се употреби, преработи или да се искористи како извор на енергија, се отстранува со примена на посебни операции за отстранување, определени во согласност со членот 35 став (1) од овој закон.

(2) Пред да се отстрани, отпадот треба да биде подложен на механички, физички, хемиски, термички или на биолошки третман, со цел да се намали количеството на отпадот, неговиот волумен и негативните влијанија врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

(3) Пред да се пристапи кон отстранување на отпадот, тој треба да

биде селектиран и класифициран во согласност со Листата на видовите отпад.

(4) На отпадот што не може да се селектира и да се класифицира според Листата на видовите отпад, задолжително се врши процена на неговите опасни карактеристики, со цел да се утврди како ќе се постапува со овој отпад.

(5) Отстранувањето на отпадот се врши на посебно определени места и локации, како и во посебно изградени објекти и инсталации наменети за отстранување на отпадот, кои имаат добиено А или Б-интегрирана еколошка дозвола.

Член 35

Операции за отстранување на отпадот

(1) Операции за отстранување на отпадот се:

1) депонирање - полагање во или над земјата (на пример, депонија итн.);

2) третман на земјиштето (на пример, биоразградување на течниот или кашест отпад во почвата итн.);

3) длабинско инјектирање (на пример, инјектирање на отпадот што може да се испумпува во бунари или во природни шуплини - пештери, јами итн.)

4) површинско каптирање (на пример, сместување на течниот или кашест отпад во јами, езерца или во лагуни итн.);

5) посебно конструирана депонија (на пример, сместување во обложени поединечни ќелии кои се затворени и изолирани една од друга и од животната средина итн.);

6) полагање во големи водни тела освен мориња/океани;

7) полагање во мориња/океани вклучувајќи вкопување во морско дно;

8) биолошки третман што не е дефиниран на друго место во овој закон, а од кој произлегуваат финални соединенија или смеси кои се отстрануваат со некоја од операциите наведени во точките од 1 до 12 на овој став;

9) физичко-хемиски третман што не е дефиниран на друго место во овој закон, а од кој произлегуваат финални соединенија или смеси кои се отстрануваат со некоја од операциите наведени во точките од 1 до 12 на овој став (на пример, испарување, сушење, калцинирање итн.);

10) горење на копно, во согласност со одредбите од овој закон и другите прописи кои се однесуваат на горење;

11) горење на море;

12) трајно складирање (на пример, поставување контејнери во рудник итн.);

13) мешање пред подложување на некоја од операциите наведени во точките од 1 до 12 на овој став;

14) препакување пред подложување на некоја од операциите наведени во точките од 1 до 12 на овој став и

15) складирање до извршување на некоја од операциите наведени во точките од 1 до 14 на овој став (со исклучок на временото складирање, пред собирање на местото на коешто е создаден отпадот).

(2) Отстранувањето на отпадот со примена на операциите од ставот (1) на овој член ќе се смета за трајно решение при управувањето со отпадот.

(3) Операциите од ставот (1) на овој член при увозот, извозот и транзитот на отпадот во пропратните документи се означуваат со латинична буква (D) по која следи бројот на соодветната операција за преработка.

Член 36

Интегрирана мрежа за отстранување на отпадот

(1) Со цел да се овозможи најбезбедно и економично отстранување на отпадот во инсталациите кои се најблиску до местото на создавање на отпадот, како и користење на најсоодветни методи и технологии со кои се обезбедува високо ниво на заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето, објектите и инсталациите наменети за отстранување на отпадот треба да бидат меѓусебно поврзани во интегрирана мрежа за отстранување на отпадот.

(2) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина го пропишува начинот и условите на функционирање на интегрираната мрежа за отстранување на отпадот, во согласност со Планот за управување со отпад на Република Македонија.

Член 37

Претоварни станици за отпад

(1) Отпад што е наменет за складирање, преработка или за отстранување, може да биде транспортиран од местото на неговото создавање до претоварни станици, од каде што отпадот се транспортира до објектите и до инсталациите за складирање, преработка и за отстранување.

(2) Неопасниот отпад може да се чува во претоварната станица не подолго од рокот утврден во прописот од ставот (5) на овој член.

(3) Градоначалникот на општините и градот Скопје ги определуваат локациите каде што можат да бидат изградени, односно поставени претоварните станици.

(4) Претоварните станици се интегрален дел од мрежата за отстранување на отпадот.

(5) Министерот за животната средина и просторно планирање, во согласност со министерот за транспорт и врски, ги пропишува минималните технички услови и условите во поглед на заштитата на животната средина коишто треба да ги исполнуваат претоварните станици, условите што треба да ги исполнуваат локациите на коишто се градат, односно се поставуваат претоварните станици, како и роковите за чување на отпадот во претоварната станица според видовите на отпад.

Член 38

Управител со отпад

(1) Правните и физичките лица од членот 21 став (1) на овој закон се должни да назначат најмалку едно стручно оспособено лице - управител со отпадот.

(2) Управителот со отпад ги врши следниве активности:

- се грижи за реализација и ја спроведува годишната програма на правните и на физичките лица,
- ја следи тековната состојба во управувањето со отпадот,
- да презема активности и мерки за намалување и отстранување на создадениот отпад,
- се грижи за спроведување и примена на постапките за постапување со отпад согласно со овој закон или друг пропис,
- води евиденција и изготвува извештаи и ги спроведува обврските согласно со членот 39 на овој закон и прописите за управување со отпад,
- изготвува извештаи за поголеми незгоди или хаварии кои можат да настанат при постапувањето со отпадот,

- ги информира раководните органи на правното и физичкото лице за можното загрозувања на животната средина, животот и здравјето на луѓето што е резултат на производството, третманот, преработката и отстранувањето на отпадот и предлага конкретни решенија,
- е одговорен за правилното постапување со отпад,
- ги контролира видот и количеството на отпадот што се создава, преработува и се отстранува и
- ја следи тековната состојба во управувањето со отпадот.

Член 38-а

(1) Стручниот испит за управител со отпад (во натамошниот текст: стручен испит) се полага заради проверка на потребното стручно знаење од областа на управувањето со отпад.

(2) Стручен испит може да полага лице кои ги исполнува следниве услови:

- да е државјанин на Република Македонија,
- да има живеалиште во Република Македонија,
- да има завршено најмалку VI степен вишо образование или високо образование со најмалку VII/1, односно диплома со најмалку 180 кредити според европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС),
- со правосилна одлука да не му е изречна забрана за вршење на професија, дејност или должност се додека траат последиците од забраната и
- да има најмалку пет години работно искуство по дипломирањето во постапувањето со отпад и/или животната средина.

Член 38-б

Начин на спроведување на испитот

(1) Стручниот испит се состои од два дела, и тоа:

- прв дел (теоретски дел), со кој се проверува теоретското знаење на кандидатите и
- втор дел (практичен пример), со кој се проверува практичната способност на кандидатите.

(2) Првиот дел од стручниот испит од ставот (1) на овој член се полага писмено по електронски пат со одговарање на определен број прашања во вид на решавање на електронски тест на компјутер.

(3) Вториот дел на стручниот испит се состои од:

- практичен пример и
- прашања кои треба кандидатот да ги одговори врз основа на анализата на практичниот пример.

Член 38-в

(1) Испитот се полага според програма во која се содржани градивото, прописите и литературата.

(2) Програмата за полагање на испитот од соодветната област ја донесува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 38-г

(1) Базите на прашања за првиот и базите на практични примери за вториот дел на стручниот испит од членот 38-м од овој закон ги подготвуваат стручни лица и професори од соодветната област кои имаат најмалку десет години работно искуство во областа на управување со отпад и/или заштита на животната средина, определени од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Прашањата од првиот дел од стручниот испит и прашањата и практичните примери од вториот дел од испитот ги верификува Комисија составена од:

- двајца претставници и нивни заменици од органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина назначени од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина,
- еден претставник и негов заменик од органот на државната управа надлежен за работите од областа на комуналните работи,
- еден претставник и негов заменик од органот на државната управа надлежен за работите од областа здравството и
- еден претставник и негов заменик од редот на стручни лица и професори од соодветната област кои имаат најмалку десет години работно искуство во областа на управувањето со отпад и/или заштита на животната средина.

(3) Комисијата од ставот (2) на овој член врши и ревизија и ажурирање на базите на прашања и базите на практични примери од членот 38-м од овој закон најмалку еднаш годишно.

(4) При ревизијата Комисијата особено ги има предвид измените на прописите на кои е засновано прашањето, односно практичниот пример, бројот на кандидати кои го одговарале, успешноста во одговарањето на истите, како и други критериуми кои можат да влијаат врз подобрувањето на квалитетот на базите од членот 38-м од овој закон.

(5) Врз основа на извршената ревизија и ажурирање на базите на прашања и базите на практични примери, Комисијата одлучува прашањата и практичните примери да бидат изменети или целосно отстранети од базите од членот 38-м од овој закон.

(6) Стручните лица и професорите и лицата од ставот (1) на овој член и членовите на Комисијата за верификација од ставовите (1) и (2) на овој член имаат право на паричен надоместок што го определува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(7) Износот на паричниот надоместок од ставот (6) на овој член се определува врз основа на бројот на изготвени прашања и практични примери, како и сложеноста на материјата.

(8) Годишниот износ на паричниот надоместок од ставот (6) на овој член не го надминува нивото на три просечни месечни плати исплатени во Република Македонија за претходната година објавени од Државниот завод за статистика.

Член 38-д

Стручните и административните работи за потребите на спроведување на стручниот испит ги врши органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина кој технички го спроведува правно лице регистрирано во Централниот регистар на Република Македонија избрано од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 38-ѓ

Стручниот испит се спроведува најмалку два пати годишно.

Член 38-е

(1) Барањето за полагање на испит кандидатот го поднесува до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Со барањето за полагање на испитот кандидатот е должен да поднесе докази за исполнување на условите за полагање на стручниот испит пропишани со овој закон.

Член 38-ж

(1) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина или од него овластено лице, утврдува дали кандидатот ги исполнува условите за полагање на испитот.

(2) Против решението со кое е одбиено барањето за полагање на испитот може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од приемот на решението.

Член 38-з

(1) На кандидатот на кој му е одобрено барањето за полагање на испитот, му се определува времето и местото за полагање на испитот, а кандидатот се известува најдоцна во рок од осум дена пред полагање на испитот.

(2) На кандидатот му се овозможува да започне да го полага испитот во првиот нареден термин од денот на одобреното барање за полагање на испитот.

Член 38-с

(1) Испитот се полага во просторија за полагање на испит, посебно опремена за полагање на стручен испит со материјално-техничка и информатичка опрема, интернет врска и опрема за снимање на полагањето.

(2) Јавноста се информира за датумот и времето на полагањето на испитот најмалку три дена пред одржувањето на испитот.

(3) Полагањето на испитот се снима и во живо се емитува на веб страницата на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, а ако поради технички причини снимањето се прекине, сминката од целиот испит се поставува на веб страницата на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(4) Правното лице кое го спроведува стручниот испит треба да ги исполнува просторните услови и материјално-техничката и информатичката опрема на просториите за полагање на стручен испит кои услови поблиску ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(5) Во просторијата за полагање на испитот, за време на полагање на испитот се присутни двајца претставници од органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина и еден претставник од Министерството за информатичко општество и администрација (информатичар).

Член 38-и

(1) Пред почетокот на полагањето на стручниот испит, претставник од органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина го утврдува идентитетот на кандидатот со увид во лична карта.

(2) На кандидатот за време на полагањето на првиот дел од испитот не му се дозволува користење на закони, закони со коментар и објаснување, мобилен телефон, преносни компјутерски уреди и други

технички и информатички средства, претходно подготвени предмети и слично.

(3) На кандидатот за време на полагањето на вториот дел од испитот му се дозволува користење единствено на закони (без коментари и објаснувања) кои во електронска верзија се наоѓаат на компјутерот на кој кандидатот го полага испитот.

(4) На кандидатот за време на полагањето на првиот и вториот дел од испитот не му се дозволува да контактира со други кандидати или лица, освен со информатичарите од членот 38-с став (5) од овој закон, во случај доколку има технички проблем со компјутерот.

(5) Ако техничките проблеми со компјутерот ќе бидат отстранети за пет минути испитот продолжува, а доколку не бидат отстранети во овој рок испитот само за тој кандидат се прекинува и ќе се одржи во рок од најмногу три дена од денот на прекинувањето на испитот.

(6) Ако има проблеми со повеќе од пет компјутери и ако тие не бидат отстранети во рок од пет минути испитот се прекинува за сите кандидати кои го полагаат испитот и ќе се одржи во рок од најмногу три дена од денот на прекинувањето на испитот.

(7) Доколку кандидатот при полагањето на првиот и вториот дел од испитот постапува спротивно од ставовите (2), (3) и (4) на овој член нема да му се дозволи натамошно полагање на испитот во тој утврден термин.

(8) Во случаите од ставот (7) на овој член се смета дека кандидатот не го положил стручниот испит и истото се констатира во записникот за полагање на стручниот испит.

(9) Овластените претставници од членот 38-с став (5) од овој закон за време на полагањето на испитот не смеат да се задржуваат подолго од пет секунди во непосредна близина на кандидатот кој го полага испитот, освен во случај на отстранување на технички проблем кога не смеат да се задржат подолго од пет минути.

Член 38-ј

(1) Ако во текот на полагањето на стручниот испит настанат оправдани причини поради кои кандидатот не може да го продолжи полагањето на испитот (болест, породилно отсуство и слично), ќе се прекине испитот за определено време, кое не може да биде подолго од шест месеци.

(2) Решение за продолжување на испитот донесува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина. Молбата се поднесува во рок од осум дена од престанокот на причините за одлагање на испитот, но најдоцна во рок од шест месеци.

(3) Ако кандидатот не поднесе молба за продолжување на испитот во рокот определен во ставот (2) на овој член ќе се смета дека испитот не го положил.

(4) Против решението на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина од ставот (2) на овој член кандидатот може да поведе управен спор пред надлежниот суд во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

(5) Во продолжувањето на испитот кандидатот не го полага оној дел од испитот што претходно веќе го има полагаано.

Член 38-к

- (1) Стручниот испит започнува со полагање на првиот дел (теоретскиот дел), а потоа на вториот дел (практичен пример).
- (2) Вториот дел се полага во рок од најмалку 15 дена по успешното полагање на првиот дел.
- (3) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина со Правилник го пропишува начинот на бодување на првиот и вториот дел од испитот.

Член 38-л

- (1) Првиот дел од испитот се полага за секоја соодветна област и содржи најмалку 50 прашања со пет опции за заокружување од кои една е точна, две се слични, една не е точна во мал обем (на неа се губат мал број поени) и една не е точна во голем обем (на неа се губат поголем број поени).
- (2) Услов за полагање на вториот дел од испитот е кандидатот да го положи првиот дел од испитот.
- (3) Доколку кандидатот не го положил првиот дел од испитот согласно со ставот (2) на овој член ќе се смета дека испитот не го положил.

Член 38-љ

- (1) Вториот дел од стручниот испит се состои од практичен пример.
- (2) Прашањата кои се составен дел од практичниот пример се од соодветната област и имаат десет можни опции на одговори од кои едната е точна, пет се слични и четири се различни.
- (3) Доколку кандидатот не го положил вториот дел од испитот ќе се смета дека испитот не го положил.

Член 38-м

- (1) Полагањето на првиот дел од стручниот испит се врши со одговарање на определен број прашања во вид на решавање на електронски тест на компјутер.
- (2) Прашањата од тестот, зависно од тежината, се вреднуваат со поени определени во тестот.
- (3) Полагањето на вториот дел од стручниот испит се врши со проучување на практичниот пример и одговарање на определен број прашања кои произлегуваат од практичниот пример во вид на електронско софтверско решение (во натамошниот текст: електронски практичен пример).
- (4) Прашањата од практичниот пример, зависно од тежината, се вреднуваат со поени определени во практичниот пример.
- (5) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина го воспоставува единствениот електронски систем за полагање на стручниот испит.
- (6) Прашањата содржани во тестовите за полагање на првиот дел на стручниот испит и нивните одговори, како и практичниот пример и прашањата кои произлегуваат од практичните примери и нивните одговори се чуваат во единствениот електронски систем за полагање на стручниот испит.
- (7) Електронскиот систем од ставот (5) на овој член содржи и јавно достапна база од најмалку 300 прашања, како и јавно достапна база од најмалку 50 практични примери за потребите на вториот дел од

испитот.

(8) Во електронскиот систем е содржано и посочување на прописите и литературата во кои се содржани одговорите на прашањата од првиот дел од испитот и прописите за вториот дел од испитот.

(9) Бројот на прашања и практични примери во базите од ставот (6) на овој член се зголемува за 10% годишно, почнувајќи од 2015 година.

(10) Резултатите од полагањето на првиот и вториот дел од испитот му се достапни на кандидатот на компјутерот на кој го полагал испитот, веднаш по неговото завршување.

Член 38-н

(1) На денот на полагањето на првиот, односно вториот дел од испитот, претставник на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина му дава на кандидатот пристапен код, односно лозинка со кој му се одобрува пристап во електронскиот систем од членот 38-м став (5) од овој закон.

(2) По одобрувањето на пристапот кандидатот добива електронски тест за првиот дел од испитот, односно електронски практичен пример за вториот дел од испитот, компјутерски генерирани, чија содржина по случаен избор ја одредува софтверот на електронскиот систем од базите од членот 38-м став (7) од овој закон.

(3) Првиот и вториот дел од испитот содржат упатство за начинот на решавање на истиот за кое претставник на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина дава појаснување, пред да започне полагањето на испитот.

(4) Електронскиот систем за полагање на испитот не може да дозволи постоење на идентична содржина на електронски тест за првиот дел од испитот, односно електронски практичен пример за вториот дел од испитот во еден термин за повеќе од еден кандидат.

Член 38-њ

(1) Во случај на спреченост на спроведување на првиот или вториот дел од испитот, поради причини што доведуваат до техничка неможност на функционирање на електронскиот систем од членот 38-м став (5) од овој закон, полагањето на испитот се прекинува.

(2) Доколку причините од ставот (1) на овој член се отстранат во рок од 60 минути од прекинувањето на испитот истиот продолжува веднаш по нивното отстранување.

(3) Доколку причините од ставот (1) на овој член не се отстранат во рокот од ставот (2) на овој член испитот се презакажува за друг термин.

Член 38-о

(1) Вкупното траење на времето определено за одговарање на прашањата од првиот дел од тестот за полагање на испитот изнесува 120 минути.

(2) Се смета дека испитот го положил оној кандидат кој со точни одговори на прашањата од тестот постигнал најмалку 70% од вкупниот број предвидени позитивни поени.

Член 38-п

(1) Вкупното траење на времето определено за одговарање на прашањата од секоја од практичниот пример од вториот дел изнесува 120 минути.

(2) Се смета дека испитот го положил оној кандидат кој со точни одговори на прашањата од практичниот пример постигнал најмалку 70% од вкупниот број предвидени позитивни поени.

Член 38-р

(1) На кандидатите кои го положиле испитот им се издава уверение во рок од 15 дена од денот на завршувањето на испитот.

(2) Формата и содржината на уверението од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 38-с

На барање на кандидатот органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина го информира за направените грешки во тестот за полагање на стручниот испит, со овозможување непосреден увид во тестот.

Член 38-т

(1) Тестовите и практичните примери се користат и се даваат на кандидатот само за време на полагањето на стручниот испит.

(2) Материјалите од одржаните испити, особено хартиените верзии од тестовите и практичните примери за полагање на стручниот испит и специмените за проверка на точноста на одговорите на тестот и практичниот пример, како и снимките од одржаните испити се чуваат во органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(3) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина формира Комисија за ревизија на одржаните испити, која во својата работа ги користи материјалите од ставот (2) на овој член и во која, покрај претставник од органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, членуваат и претставник од Владата на Република Македонија и информатичар од Министерството за информатичко општество и администрација определен од Владата на Република Македонија.

(4) Комисијата од ставот (3) на овој член се состанува најмалку еднаш годишно и врши ревизија на начинот на спроведување на најмалку два испита одржани во тековната година.

(5) Комисијата има право да изврши ревизија и на начинот на спроведување на испитите одржани во последните пет години до денот на одржувањето на состанокот на комисијата, но не порано од денот на примената на овој закон.

(6) Доколку Комисијата утврди нерегуларности во спроведувањето на испитот од страна на поединци во смисла на членот 38-н од овој закон, предлага одземање на уверението од членот 38-р од овој закон.

(7) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина донесува решение за одземање на уверението врз основа на предлогот на Комисијата во рок од три дена од приемот на предлогот.

(8) Против решението од ставот (7) на овој член може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од приемот на решението.

Член 38-ќ

(1) Трошоците за полагање на испитот ги сноси кандидатот доколку институцијата каде што е вработен не ги плати.

(2) Висината на надоместокот од ставот (1) на овој член ја определува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина врз основа на реално направените трошоци за полагање на испитот, неопходни за спроведување на првиот и вториот дел на испитот, подготовката на базите на прашања, спроведувањето на електронскиот тест, изготвување на материјали и покани и изготвување на уверенија.

(3) Трошоците за полагање на испитот се уплатуваат на сметката на сопствени приходи на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(4) Ако трошоците не се уплатени на соодветна сметка на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, најдоцна 15 дена пред денот определен за спроведување на испитот, на кандидатот не му се дозволува полагање на испитот.

(5) Ако кандидатот во рок од една година од денот на уплатата на средствата не го полага испитот уплатените средства се враќаат согласно со закон.

Член 38-у

(1) Издадените, одземените и продолжените лиценци на управители со отпад, како и лиценците на управителите кои престанале да важат, се евидентираат во Регистарот кој го води органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Регистарот од ставот (1) на овој член се објавува на веб страницата и на огласната табла на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(3) Формата и содржината на Регистарот и начинот на неговото водење ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 39

Обврска за водење евиденција и известување

(1) Правните и физичките лица кои ги вршат дејностите на собирање, транспортирање, складирање, третман, преработка, отстранување и промет (увоз, извоз и транзит) на отпадот се должни да водат евиденција за:

- 1) видот, количеството и потеклото на отпадот со кој постапуваат;
- 2) привремено складираниот отпад;
- 3) отпадот што му е предаден на собирачот и на транспортерот на отпад;
- 4) отпадот што е искористен или преработен од самите создавачи;
- 5) отпадот што е предаден на други правни и физички лица кои преработуваат отпад, доколку преработувањето не е извршено од самиот создавач на отпад;
- 6) податоците за примената на операциите за преработка од членот 35 став (1) на овој закон;
- 7) отпадот што е наменет за отстранување;
- 8) отпадот што се преработува или се отстранува во странство;
- 9) за почетната и за крајната дестинација на транспортирањето на отпадот и
- 10) количините и видот на отпадот кој е увезен, извезен и транзитирал во/од/низ Република Македонија.

(2) Евиденцијата од ставот (1) на овој член се води секојдневно во дневник.

(3) Правните и физичките лица од ставот (1) на овој член се должни, на овластеното лице за транспорт на отпад при предавањето на отпадот за транспорт да издадат идентификациони и транспортни формулари за отпадот.

(4) При извоз на отпад, правните и физичките лица кои го вршат транспортот на отпад се должни, копија од идентификациониот и транспортниот формулар при излезот на отпадот од територијата на Република Македонија да го достават до органот надлежен за вршење на царинските работи, кој е должен транспортниот формулар да го завери.

(5) Во случаите од ставот (4) на овој член органот надлежен за вршење на царински работи е должен копија од идентификациониот и заверениот транспортен формулар да ги достави до надлежениот орган за вршење на стручни работи во животната средина.

(6) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ја пропишува формата и содржината на дневникот од ставот (2) на овој член, како и формата, содржината и начинот на постапувањето со формуларите од ставот (3) на овој член.

(7) Правните и физички лица од ставот (1) на овој член се должни формуларите од ставот (3) на овој член да ги чуваат како составен дел на целокупната евиденција за постапување со отпадот.

(8) Правните и физичките лица од ставот (1) на овој член се должни, еднаш годишно, податоците од евиденциите - во вид на консолидиран извештај на пропишан образец - да ги доставуваат до надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина, најдоцна до 31 јануари во тековната за претходната година.

(9) По исклучок од ставот (8) на овој член, правните и физичките лица кои собираат и транспортираат комунален и друг вид неопасен отпад се должни еднаш годишно податоците од евиденциите да ги доставуваат до градоначалникот на општините и градот Скопје, во вид на консолидиран извештај на пропишан образец, најдоцна до 31 јануари во тековната за претходната година.

(10) Градоначалникот на општините и градот Скопје е должен податоците од ставот (9) на овој член, во вид на годишен консолидиран извештај подготвен на пропишан образец, да ги достави до надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина, најдоцна до 31 март во тековната за претходната година.

(11) Правните и физичките лица се должни податоците од евиденцијата од ставот (1) на овој член да ги чуваат најмалку пет години, освен операторите на депониите кои имаат обврска податоците од евиденциите да ги чуваат до завршувањето на рокот определен за работа на депонијата, како и во рокот на траењето на фазата на натамошна грижа по затворањето на депонијата.

(12) Формата и содржината на обрасците од ставовите (6) и (8) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 40

Постапување со отпадот што се наоѓа на имот во приватна сопственост

(1) Постапувањето со отпадот што се наоѓа на приватен имот, а кој може да ги предизвика последиците од членот 24 на овој закон, е обврска на сопственикот или корисникот на имотот.

(2) Доколку сопственикот или корисникот на имотот на кој се наоѓа отпадот не го отстрани или одбие да го отстрани отпадот на начин предвиден со овој закон, отпадот ќе го отстрани давателот на услугата, односно на правното или физичкото лице овластено за собирање и транспортирање на отпад врз основа на правен акт издаден од градоначалникот на општината, односно градоначалникот на градот Скопје на трошок на сопственикот или корисникот на имотот.

(3) Доколку отпадот е оставен на приватен имот без одобрение од сопственикот или корисникот на имотот, сопственикот или корисникот на имотот го информира градоначалникот на општините и градот Скопје, кој треба да преземе соодветни мерки за отстранување на отпадот, како и мерки против сторителот.

(4) Доколку постојат сознанија дека на имот што е во приватна сопственост се чуваат производи и материјали што се во општа употреба од членот 32-а став (7) од овој закон и/или се врши складирање и собирање на отпад спротивно на одредбите од овој закон, овластениот инспектор за животна средина и/или државниот инспектор за животна средина имаат право да вршат инспекциски надзор во имот што е во приватна сопственост.

Член 41

Одржување на јавната чистота

(1) Градоначалникот на општините и градот Скопје се должни да ја одржуваат јавната чистота и да постапуваат со напуштениот отпад на јавните и сообраќајни површини во урбаните средини и во неурбанизираниот простор на своето подрачје согласно со овој и друг закон.

Член 42

Овластување за преземање мерки на претпазливост

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, во соработка со другите надлежни министерства, државни институции, организации, правни и физички лица, ги презема сите неопходни мерки за отстранување на непосредната опасност, доколку врз основа на сознанијата коишто произлегуваат од постојното ниво на развој на науката и на техниката може да се оцени дека одделни дејности и активности во врска со управувањето со отпадот можат да предизвикаат штетни последици по животната средина, животот и здравјето на луѓето, пред да се добијат научни докази дека ќе дојде до појава на штетни последици.

IV ПОСТАПУВАЊЕ СО НЕОПАСНИОТ ОТПАД

IV 1. ПОСТАПУВАЊЕ СО КОМУНАЛНИОТ ОТПАД

Член 42-а

Обврска за предавање на отпад

Правните и физичките лица кои создаваат или поседуваат комунален или друг вид на отпад се должни отпадот да го предадат на правни и физички лица кои поседуваат дозвола за собирање и/или транспортирање отпад, односно дозвола за вршење на дејноста, складирање, третман и/или преработка на отпад, или да го остават на места определени од страна на градоначалникот на општината, на општината во градот Скопје и на градот Скопје.

Член 43

Правила за постапување со комуналниот и со другите видови неопасен отпад

(1) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува општите правила за постапување со комуналниот и со другите видови неопасен отпад.

(2) Посебните правила за постапување со комуналниот и со другите видови неопасен отпад на својата територија ги пропишуваат, со посебен пропис, советот на општините и градот Скопје, на предлог на градоначалникот на општините и градот Скопје.

(3) Правните и физички лица кои создаваат комунален и друг вид неопасен отпад, се должни да го селектираат отпадот според видот и според неговите карактеристики, во согласност со прописите од ставовите (1) и (2) на овој член и прописите донесени врз основа на овој закон.

(4) Правните и физичките лица од ставот (3) на овој член се должни да го собираат својот отпад и да го предадат на давателот на услугата за собирање на комунален и неопасен отпад на територијата на општината или на градот Скопје.

(5) Пред да го предадат отпадот согласно со ставот (4) на овој член, правните и физичките лица од ставот (3) на овој член должни се корисните компоненти од комуналниот отпад да ги предадат на местата (собирањите центри) определени за собирање на селектиран отпад.

(6) Комуналниот и другите видови неопасен отпад се собираат и се транспортираат од страна на правните и физичките лица кои се регистрирани за вршење на дејност и кои поседуваат дозвола за собирање и за транспортирање на отпад, во согласност со членот 45 од овој закон.

(7) Правните и физичките лица кои создаваат или поседуваат друг вид на неопасен отпад во количини помали од утврдените со членот 21 став (1) од овој закон се должни да ги користат услугите на давателот на услугата од ставот (4) на овој член.

(8) Создавачите на комерцијален отпад должни се да склучат посебен договор за собирање и транспортирање на отпад со давателот на услугата на територијата на општината или градот Скопје.

(9) Правните и физичките лица кои во вршењето на својата дејност во текот на една календарска година создаваат или поседуваат отпад повеќе од количините утврдени во членот 21 став (1) од овој закон, можат да склучат договор за собирање и/или за транспортирање на комунален и друг вид на неопасен отпад со правни и физички лица кои имаат дозвола за вршење на дејноста.

Член 44

Собирање и селектирање на комуналниот отпад

(1) Правните и физичките лица се должни комуналниот отпад што го создаваат да го остават на местата за собирање и селектирање на комунален отпад, определени од градоначалникот на општините и градот Скопје.

(2) Правните и физичките лица се должни да го одделат опасниот дел содржан во комуналниот отпад и да го остават на местата за собирање на опасниот дел од комуналниот отпад, определени од

градоначалникот на општините и градот Скопје.

(3) Давателите на услугите се должни на местата од ставот (1) на овој член да постават садови за собирање и селектирање на комуналниот отпад, со кои се овозможува селектирање на отпадот пред неговото собирање, а особено одделно собирање на опасниот дел содржан во комуналниот отпад.

(5) Градоначалникот на општините и градот Скопје се грижат за исполнување на обврската од ставот (3) на овој член. ⁶

Член 45

Дозволи за собирање и за транспортирање на комуналниот отпад и на другите видови неопасен отпад

(1) Собирање и транспортирање на комуналниот и на другите видови неопасен отпад, можат да вршат правни и физички лица кои поседуваат дозвола издадена од органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Субјектите од ставот (1) на овој член, поднесуваат барање за добивање дозвола за собирање и за транспортирање на комуналниот и на другите видови неопасен отпад до надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина.

(3) За вршење на дејноста собирање и транспортирање на комуналниот и на другите видови неопасен отпад, субјектите од ставот (1) на овој член мора да имаат вработено најмалку едно лице со стручна подготовка согласно со прописите за регистрација за вршење на дејност, како и да располагаат со материјално-технички средства за вршење на дејноста.

(4) Правното или физичкото лице кое го доставило барањето има право на жалба до Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапки од работен однос во втор степен, против решението со коешто се одбива издавањето на дозволата, во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(5) Дозволата за собирање и за транспортирање на комуналниот и на другите видови неопасен отпад се издава за временски период кој не може да биде подолг од 20 години. Рокот на важноста на дозволата може повеќекратно да се обновува.

(6) На секои пет години правните и физички лица од ставот (1) на овој член, поднесуваат извештај за својата техничка и кадровска опременост, како и за своето материјално-финансиско работење до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(7) Доколку дојде до промена во техничките и кадровските услови за вршење на дејноста, правните и физички лица од ставот (1) на овој член се должни да поднесат барање за обновување на дозволата.

(8) Барањето за обновување на дозволата мора да се поднесе четири, а најдоцна два месеца пред истекување на важноста, односно од моментот на настанување на промените предвидени во ставот (7) на овој член.

(9) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува формата и содржината на барањето, формата и содржината на дозволата за собирање и за транспортирање на комуналниот и на другите видови неопасен отпад, како и минималните технички услови за вршење на дејноста од ставот (3) на овој член.

(10) Надлежен орган за вршење на стручни работи во животната средина води евиденција за издадените дозволи.

Член 45-а

Одземање на дозвола за собирање и за транспортирање на комуналниот и на другите видови неопасен отпад

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина донесува решение за одземање на дозвола за собирање и за транспортирање на комуналниот и на другите видови неопасен отпад доколку правните и физичките лица повеќе од трипати во период од три години ги прекршиле минимално техничките услови за вршење на дејноста собирање и транспортирање на комуналниот и на другите видови неопасен отпад.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член може да се поднесе жалба до Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапки од работен однос во втор степен во рок од 30 дена од денот на доставувањето на решението.

Член 45-б

(1) По барањето од членот 45 став (2) на овој закон, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина издава дозвола за собирање и за транспортирање на комуналниот и на другите видови на неопасен отпад во рок од 30 дена од денот на поднесеното барање.

(2) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина не издаде дозвола за собирање и за транспортирање на комуналниот и на другите видови на неопасен отпад, односно не донесе решение за одбивање на барањето за издавање на дозвола за собирање и за транспортирање на комуналниот и на другите видови на неопасен отпад во рокот од ставот (1) на овој член, подносителот на барањето има право во рок од три работни дена по истекот на рокот да поднесе барање до писарницата на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина да донесе решение со кое се дава согласност за издавање на дозвола за собирање и за транспортирање на комуналниот и на другите видови на неопасен отпад. Доколку министерот нема писарница барањето се поднесува во писарницата на седиштето на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(3) Формата и содржината на образецот на барањето од ставот (2) на овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(4) Кон барањето од ставот (2) на овој член, подносителот на барањето поднесува копија од барањето за издавање на дозвола за собирање и за транспортирање на комуналниот и на другите видови на неопасен отпад.

(5) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина е должен во рок од пет работни дена од денот на поднесувањето на барањето од ставот (2) на овој член до писарницата, да донесе решение со кое барањето за издавање на дозвола за собирање и за транспортирање на комуналниот и на другите видови на неопасен отпад е уважено или одбиено.

(6) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа

надлежен за работите од областа на животната средина не го донесе решението од ставот (5) на овој член, подносителот на барањето може да го извести Државниот управен инспекторат во рок од пет работни дена.

(7) Државниот управен инспекторат е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот (6) на овој член да изврши надзор во органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор го информира подносителот на барањето за утврдената состојба при извршениот надзор.

(8) Инспекторот од државниот управен инспекторат по извршениот надзор согласно со закон донесува решение со кое го задолжува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во рок од десет дена да одлучи по поднесеното барање, односно да го одобри или одбие барањето и да го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање.

(9) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина не одлучи во рокот од ставот (8) на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена, во кој министерот ќе одлучи по поднесеното барање за што во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање. Инспекторот во рок од три работни дена го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(10) Доколку министерот не одлучи и во дополнителниот рок од ставот (9) на овој член, инспекторот во рок од три работни дена ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител и во тој рок ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(11) Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот (6) на овој член, подносителот на барањето во рок од пет дена има право да поднесе приговор до писарницата на директорот на Државниот управен инспекторат. Доколку директорот нема писарница, барањето се поднесува во писарницата на седиштето на Државниот управен инспекторат.

(12) Директорот на Државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена од денот на приемот да го разгледа приговорот од ставот (11) на овој член и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето од подносителот на барањето согласно со ставовите (7) и (8) и/или не поднесе пријава согласно со ставовите (9) и (10) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување прекршочна постапка за инспекторот и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој инспекторот ќе изврши надзор во органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(13) Доколку инспекторот не постапи и во дополнителниот рок од ставот (12) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител против инспекторатот и во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(14) Во случаите од ставот (13) на овој член, директорот на Државниот

управен инспекторат веднаш, а најдоцна во рок од еден работен ден ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот веднаш.

(15) Во случаите од ставот (14) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат во рок од три дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(16) Доколку директорот на Државниот управен инспекторат не постапи согласно со ставот (12) на овој член, подносителот на барањето може да поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител во рок од осум работни дена.

(17) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина не одлучи во рокот од ставот (10) на овој член, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред надлежниот суд.

(18) Постапката пред Управниот суд е итна.

(19) Подзаконскиот акт од ставот (3) на овој член се донесува во рок од 15 дена од денот на донесувањето на овој закон.

(20) По донесувањето на подзаконскиот акт од ставот (3) на овој член истиот веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа се објавува на веб страницата на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 46

Начин на остварување на јавната услуга од страна на општините и градот Скопје

(1) Собирањето и транспортирањето на комуналниот отпад, одржувањето на јавната чистота и третманот на комуналниот отпад, како и ракувањето и одржувањето на местата за селективно собирање на комуналниот отпад, претставуваат јавни услуги од локално значење.

(2) На предлог на градоначалниците на општините и градот Скопје, советот на општините и Советот на градот Скопје може да основаат јавно претпријатие за собирање, транспортирање и/или третман на комуналниот и на другите видови неопасен отпад.

(3) Две или повеќе општини, како и општините и градот Скопје можат да основаат заедничко јавно претпријатие за вршење на дејноста од ставот (2) на овој член.

(4) Собирањето, транспортирањето и/или третманот на комуналниот и други видови на неопасен отпад, за една или повеќе општини, градоначалникот на општината и градот Скопје можат да му го доверат на правни и физички лица, во постапка согласно со Законот за концесии и јавно приватно партнерство.

(5) Јавните претпријатија од ставовите (2) и (3) на овој член и правните и физички лица од ставот (4) на овој член, мора да поседуваат дозвола за собирање и за транспортирање на отпад, издадена во согласност со членот 45 од овој закон како и дозвола согласно член 32 од овој закон.

(6) Договорот од ставот (4) на овој член влегува во сила од денот на добивање одобрение од страна на советот на општините и градот Скопје.

(7) Со договорот од ставот (4) на овој член задолжително се пропишуваат условите и начинот на работа на давателот на услугата, цената и начинот на наплата на услугата и територијата на која се врши услугата.

(8) Во случаите од ставот (3) на овој член, како и кога договорот од ставот (4) на овој член се однесува на две или повеќе општини или градот Скопје, општините или градот Скопје склучуваат заеднички договор.

(9) Општините и/или градот Скопје кои склучиле договор од ставот (9), можат да истапат од договорот единствено ако сите страни од договорот се согласат на истапувањето од договорот.

(10) Во случај кога е одземена дозволата за собирање; транспорт и / или третман на комунален отпад на давателот на услугата, градоначалникот на општините и градот Скопје, покренуваат постапка за раскинување на договорот од ставот (4) на овој член, согласно со Законот за концесии и јавно приватно партнерство.

(11) Заради заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето, како и заради воспоставување на интегриран систем за управување со комунален и друг вид на неопасен отпад на регионално ниво, постапката за доделување на концесија или јавно приватно партнерство за дејностите од ставот (4) на овој член по претходна согласност од општините и градот Скопје, може да ја спроведе органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 47

Обезбедување на примената на принципот на универзалност на услугата на локално ниво

(1) Советот на општините или градот Скопје, на предлог на градоначалникот на општините или градот Скопје, врз основа на општите правила донесени согласно со членот 43 ставови (1) и (2) на овој закон, во согласност со принципот на универзалност на услугата, ќе ги пропишат условите, начинот и шемите за собирање и за транспортирање на комуналниот и на другите видови неопасен отпад, како и постапките за издвојување на опасните компоненти од комуналниот отпад.

(2) Со прописот од ставот (1) на овој член ќе се пропише и:

- 1) подрачјето каде што ќе се спроведува универзалната услуга;
- 2) условите што треба да ги исполнува давателот на услугата;
- 3) уредувањето на начините на кои ќе се користат услугите;
- 4) видовите на казни и стимулативни мерки;
- 5) техничките и другите барања кои се однесуваат на обезбедувањето на услугите за собирање и за транспортирање на комуналниот отпад и одржувањето на јавната чистота и
- 6) начинот на определување на надоместокот за извршените услуги.

(3) Градоначалникот на општините и на градот Скопје се должни, покрај објавувањето во службените гласила на општините и на градот Скопје, да ги информираат корисниците на услугите за донесените акти од ставот (1) на овој член.

IV 2. ПОСТАПУВАЊЕ СО ПОСЕБНИТЕ ВИДОВИ НЕОПАСЕН ОТПАД

1. Постапување со отпадот од производи и пакувања

Член 48

Општи обврски за произведувачот

(1) При дизајнирањето на производот и на пакувањето, произведувачот е должен да користи технологија којашто овозможува најефикасна повторна употреба на материјалот и на енергијата, да ја стимулира повторната употреба и преработката на производот и на пакувањето, а на крајот на животниот циклус на производот и на пакувањето, произведувачот треба да овозможи еколошки одржлив третман, повторна употреба, преработка или отстранување на искористениот производ и на пакувањето.

(2) При процесот на производство, произведувачот треба да користи суровини, материјали и полупроизводи со кои се намалува создавањето на отпадот и употребата на енергија и материјали.

(3) При процесот на производство, произведувачот е должен да избегнува употреба на материјали и/или производи кои содржат опасни супстанции во количини и/или концентрации кои негативно влијаат врз здравјето на луѓето и животната средина во текот на процесот на производство, при нивната употреба или при постапувањето со производот кога станува отпад.

Член 49

Информирање на продавачите и на потрошувачите

(1) Произведувачот и увозникот на производот се должни да ги известат продавачот и потрошувачот за важните карактеристики на производот и на пакувањето во врска со управувањето со отпадот, како и за начинот на постапување во случај на крај на животниот циклус на производот и на пакувањето.

(2) Произведувачот и увозникот се должни секој производ или пакување да го означи на начин на кој ќе обезбеди податоци за повторна употреба на производот и на пакувањето, податоци за обновливоста на производот и на пакувањето, како и за начинот на постапување во случај на крај на животниот циклус на производот и на пакувањето.

(3) Податоците од ставот (2) на овој член треба да бидат означени на видливо место на производот или на пакувањето.

(4) Произведувачот и увозникот можат да основаат систем за собирање и повратен прием на искористените производи и на пакувањето.

(5) Примената на одредбите од овој закон кои се однесуваат на означувањето, не треба да ги попречува трговските односи и еднаквата положба на пазарот меѓу домашните и странските производители и дистрибутери, во согласност со принципите за еднаквост и недискриминација.

(6) Начинот на означување на производот и на пакувањето, видот на ознаките и нивната содржина и постапувањето се врши во согласност со закон или друг пропис.

Член 50

Откуп и повратен прием на искористените производи и пакувања

(1) При продажба на производи и пакувања за кои е утврдена наплата на кауција, продавачот е должен да ја наплати кауцијата и за тоа да му издаде на купувачот соодветна сметка или потврда, која ќе служи како доказ за наплатената кауција.

(2) Продавачот од ставот (1) на овој член е должен да му ја врати наплатената кауција на купувачот, доколку купувачот го врати искористениот производ и/или пакување, за што приложува доказ за

наплатена кауција од продавачот од ставот (1) на овој член.

(3) Продавачот од ставот (1) на овој член, како и производителот или увозникот се должни да ги примат назад искористените производи и/или пакувања што ги продаваат, односно што ги произведуваат или увезуваат.

(4) Произведувачот, увозникот и/или продавачот можат да основаат заеднички систем за собирање и за повратен прием на искористените производи и на пакувањето, како и систем за надоместување на платената кауција за производот и пакувањето.

(5) Правните и физичките лица кои вршат собирање, повратен прием, преработка или отстранување на отпад од искористени производи и пакување се должни да водат и чуваат евиденција за количините кои ги собрале, преработиле или отстраниле, како и да ја информира јавноста за начинот на реализирање на системот за собирање и за повратен прием на искористени производи и пакувања.

(6) Откуп и повратен прием на искористени производи и пакувања се врши согласно со закон или друг пропис.

Член 51

Дозвола за основање на систем за собирање и за повратен прием на искористените производи и пакувања

(1) Правните и физичките лица кои сакаат да основаат систем за собирање и за повратен прием на одредени искористени производи и пакувања треба да поседуваат дозвола која се издава под услови и на начин определени со овој и друг закон.

(2) Дозволата од ставот (1) на овој член ја издава органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, врз основа на писмено барање на правните и физичките лица од ставот (1) на овој член кое особено содржи:

- 1) идентификација на барателот - податоци името/назив и седиштето;
- 2) регистрација за дејност на собирање и/или постапување со отпад;
- 3) видот на искористените производи и на пакувањата со коишто ќе се постапува во системот и
- 4) временскиот период за кој се бара дозволата.

(3) Со барањето од ставот (2) на овој член правните и физичките лица од ставот (1) на овој член се должни да достават:

- 1) програма за собирање и за повратен прием на искористените производи и пакувања;
- 2) доказ за исполнетост на организационо-техничките услови за вршење на дејноста согласно со овој и друг закон;
- 3) податоци за системот за собирање и за повратен прием на искористените производи и пакување самостојно, или заедно со други подизведувачи и/или увозници кои поседуваат средства и опрема, постројки и уреди кои ги исполнуваат пропишаните услови и обезбедуваат постапување со отпад во согласност со овој и друг закон и
- 4) доказ дека самостојно, или заедно со подизведувачи и/или увозници има обезбедено услови за преработка и отстранување на отпад во согласност со закон и други прописи.

(4) Дозволата од ставот (1) на овој член се издава за временски период кој не може да биде подолг од десет години.

(5) Покрај документите од ставот (3) на овој член, а во зависност од видот на искористените производи и пакувања за кои се бара дозволата од ставот (1) на овој член, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина може по

потреба да побара барателот да достави и други дополнителни податоци согласно со овој и друг закон.

(6) Доколку дојде до промена на податоците утврдени со дозволата од ставот (1) на овој член, правните и физичките лица се должни да поднесат барање за промена на дозволата.

(7) Барање за промена на дозволата мора да се поднесе најдоцна во рок од два месеца од моментот на настанување на промените утврдени во ставот (6) на овој член.

(8) Барање за обновување на дозволата мора да се поднесе во рок од најдоцна два месеца пред истекување на важноста на дозволата.

(9) Надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина води евиденција за издадените дозволи.

Член 52

Обврска на продавачот, производителот или увозникот

(1) Производите и пакувањата кои предизвикуваат негативни влијанија врз животната средина и кои можат да се реупотребат и/или преработат, по нивното искористување задолжително се враќаат на продавачот на начин и постапка утврдени согласно со закон или друг пропис.

(2) Производите и пакувањата од ставот (1) на овој член се означуваат со посебна ознака.

(3) Продавачот на производи од ставот (2) е должен да ги прими назад искористените производи и пакувања, доколку купувачот му ги донесе на продавачот и приложи доказ дека производот и пакувањето му го продал истиот тој продавач.

(4) Продавачот од ставот (1) на овој член е должен да склучи договор за прием или за откуп на искористените производи и пакувања со произведувачот, увозникот или со друго овластено правно и физичко лице коешто може да ги преработи искористените производи и пакувања, како и да формираат заеднички систем на поврат на производи и пакувања.

(5) Произведувачот или увозникот на производи и пакувања од ставот (1) на овој член, можат за своите производи и пакувања да формираат системи на прием и откуп на искористени производи и пакувања од ставот (1) на овој член.

(6) Купувачот е должен по искористувањето на производот и пакувањето од ставот (1) на овој член да го врати на продавачот, односно произведувачот или увозникот или на од нив овластено правно и физичко лице согласно со закон или друг пропис.

Член 53

Обврска на потрошувачот

(1) Потрошувачот е должен да го користи производот и пакувањето според упатството од произведувачот или увозникот, на начин на кој нема да ја загрози животната средина, животот и здравјето на луѓето.

(2) Потрошувачот има обврска да го селектира отпадот од искористениот производ и пакувањето и истите е должен да ги предаде на:

1) продавачот кој му го продал производот, или на производителот или увозникот, доколку на производот стои соодветна ознака за

- постапување со искористениот производ и пакување;
2) правните и физичките лица кои собираат отпад или
3) правно и физичко лице коешто има дозвола за преработка на отпад.

2. Постапување со инертниот отпад

Член 54

Правила за постапување со инертниот отпад

- (1) Со инертниот отпад се постапува во согласност со одредбите од овој закон.
- (2) Правните и физичките лица кои постапуваат со инертен отпад се должни да обезбедат доказ дека инертниот отпад нема да се раствора, согорува или на друг начин физички или хемиски да реагира, да се биоразградува или на друг начин да влијае на друга материја со којашто стапува во допир, со што би се предизвикало загрозување на животната средина, животот и здравјето на луѓето.
- (3) Правните и физичките лица кои при изведувањето на градежни, преработувачки, занаетчиски работи и други дејности создаваат инертен отпад (градежен шут) кој нема својство на комунален отпад, се должни сами да го соберат и да го транспортираат отпадот на местата определени од општините и градот Скопје или истите да ги предадат на овластени правни и на физички лица кои собираат и транспортираат отпад.
- (4) Правните и физички лица од ставот (3) на овој член се должни да поседуваат доказ дека градежниот шут и другиот инертен отпад, што е создаден во текот на изведувањето на активностите од ставот (3) на овој член, го предале на начин утврден во ставот (3) на овој член.
- (5) Советот на општините и на градот Скопје, на предлог на градоначалникот на општините и на градот Скопје, ги определуваат местата за третман и отстранување на инертен отпад, во согласност со општинските планови, односно Планот на градот Скопје, за управување со отпад и во согласност со просторните и урбанистичките планови.

3. Постапување со индустрискиот неопасен отпад

Член 55

Правила за постапување со индустрискиот неопасен отпад

- (1) Создавачот и/или поседувачот на индустриски неопасен отпад е должен да го преработи отпадот што настанува со вршење на дејностите, на начин утврден со овој закон.
- (2) Со индустрискиот неопасен отпад се постапува во согласност со одредбите на овој закон.

Член 56

Идентификационен формулар за индустрискиот неопасен отпад

- (1) Правните и физичките лица кои постапуваат со индустрискиот неопасен отпад се должни да предадат идентификационен формулар, доколку отпадот е наменет за транспорт, согласно со членот 39 од овој закон.

(2) Правните и физичките лица кои постапуваат со индустрискиот неопасен отпад се одговорни за точноста на податоците наведени во идентификациониот формулар од ставот (1) на овој член.

(3) Правните и физичките лица кои постапуваат со индустрискиот неопасен отпад не смеат да го преземат отпадот без да го примат идентификациониот формулар.

(4) Правните и физичките лица кои постапуваат со индустрискиот неопасен отпад се должни да достават примерок од идентификациониот формулар до градоначалникот на општините и градот Скопје.

V ПОСТАПУВАЊЕ СО ОПАСЕН ОТПАД

V 1. ПРАВИЛА ЗА ПОСТАПУВАЊЕ СО ОПАСНИОТ ОТПАД

Член 57

Општи правила за постапување со опасниот отпад

(1) Постапувањето со опасниот отпад се врши одвоено од другите видови отпад.

(2) Се забранува истурање и фрлање на опасниот отпад во почвата, во водите, во садовите за комунален отпад, канализационите и другите инфраструктурни системи и објекти, како и негово складирање и отстранување на места кои не се предвидени за таа намена.

(3) Се забранува горење или согорување на опасен отпад на места што не се предвидени за таа намена, како и користење на средства и инсталации при горење кои можат да ја загрозат животната средина, животот и здравјето на луѓето.

(4) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува поблиските услови за постапување со опасниот отпад.

Член 58

Забрана за мешање на опасен отпад

(1) Се забранува мешање на опасниот отпад со други видови опасен отпад, како и мешање на опасниот отпад со неопасен отпад.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина, по писмено барање од создавачот или поседувачот на опасниот отпад, во согласност со овој закон или друг пропис, ќе дозволи мешање на опасниот отпад со други видови опасен отпад, како и мешање на опасниот отпад со други видови на отпад, со супстанции и/или со материјали, доколку утврди дека се исполнети правилата за постапување со отпад од членот 24 на овој закон и дека со тоа ќе се подобри безбедноста при постапувањето со опасниот отпад и дека мешањето не ги загрозува животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Член 59

Постапување со измешан отпад

(1) Во случај кога опасниот отпад е измешан со други видови отпад, супстанции и материјали, задолжително се известува надлежниот орган

за вршење на стручни работи од областа на животната средина.

(2) За отпадот од ставот (1) на овој член, мора да се пристапи кон негово издвојување, доколку постапката на издвојување е технички изводлива и економски исплатлива и ја намалува опасноста по животната средина, животот и здравјето на луѓето и кога е неопходно за исполнување на правилата за постапување со отпад од членот 24 на овој закон.

(3) Постапувањето со опасниот отпад од ставот (1) на овој член и започнувањето на постапката од ставот (2) на овој член, се врши врз основа на барањето за добивање согласност од надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина.

(4) Кон барањето за издавање на согласност од ставот (3) на овој член, барателот е должен да достави и сертификат за извршена процена на карактеристиките на отпадот.

Член 60

Задолжително евидентирање и класифицирање на опасниот отпад

(1) Создавачот на опасен отпад и правните и физичките лица кои постапуваат со опасниот отпад се должни да водат евиденција, во согласност со членот 39 од овој закон, особено евиденција на опасните карактеристики на создадениот опасен отпад и да го класифицираат според Листата за видовите отпад.

(2) Создавачот, поседувачот и преработувачот водат евиденција за опасниот отпад што е складиран на местото каде што е создаден, односно предаден на јавното или на правното лице овластено за собирање и за транспорт на опасен отпад.

(3) Операторот на депонијата и операторот на инсталациите за отстранување на опасниот отпад се должни да го евидентираат и да го идентификуваат опасниот отпад што е примен за отстранување.

(4) Податоците од ставовите (1), (2) и (3) на овој член, во вид на извештај, се доставуваат еднаш годишно до надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина согласно со членот 39 од овој закон.

(5) Правните и физичките лица од ставовите (1), (2) и (3) на овој член, кои управуваат со опасен отпад, се должни да ги чуваат податоците согласно со членот 39 од овој закон најмалку пет години.

Член 61

Идентификационен формулар за опасен отпад

(1) Правните и физичките лица кои постапуваат со опасниот отпад се должни да издадат идентификационен формулар и кон него да приложат извештај за карактеристиките на отпадот, доколку отпадот е наменет за транспорт, согласно со членот 39 од овој закон.

(2) Правните и физичките лица кои постапуваат со опасниот отпад се одговорни за точноста на податоците наведени во идентификациониот формулар од ставот (1) на овој член.

(3) Правните и физичките лица кои постапуваат со опасниот отпад не смеат да го преземат отпадот без да го примат идентификациониот формулар.

(4) Правните и физичките лица кои постапуваат со опасниот отпад се должни да достават примерок од идентификациониот формулар до

надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина.

Член 62

Испитување на карактеристиките на отпадот

(1) Испитувањето на карактеристиките на отпадот се врши заради:

- 1) увоз и извоз на отпад;
- 2) третман и преработка на отпад и
- 3) отстранување на отпад.

(2) Испитувањата од ставот (1) на овој член се вршат од страна на правно лице кое е овластено да врши испитување на карактеристиките на отпадот согласно со обемот на испитувањето за кое е акредитирано.

(3) Земањето на примероци на отпад и испитувањето на карактеристиките на отпадот се врши со примена на релевантни национални, европски и меѓународни стандарди и нормативи.

(4) Испитувањето на карактеристиките на отпадот се врши за сите видови на отпад, освен за комуналниот отпад.

(5) Секој кој се сомнева во тоа дека отпадот содржи опасни карактеристики, односно дека не одговара на декларирани податоци е должен за тоа да го извести надлежниот орган за вршење на стручните работи во животната средина.

(6) Во случај кога сомневањето во карактеристиките на отпадот се покажало како оправдано, трошоците за испитување на отпадот паѓаат на сметка на создавачот и/или поседувачот на отпадот. Доколку сомневањата во карактеристиките на отпадот се покажале како неоправдани, трошоците за испитување на отпадот паѓаат на товар на пријавителот.

(7) Правните лица од ставот (2) на овој член изготвуваат извештај за испитување на карактеристиките на отпадот и се должни еден примерок од извештајот да го достават до надлежниот орган за вршење на стручните работи во животната средина.

Член 63

Услови за добивање на овластување на испитување на карактеристиките на отпадот

(1) За да добијат овластување за испитување на карактеристиките на отпадот, правните лица се должни да достават до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина барање кое ги содржи следниве податоци:

- 1) сертификат за акредитација за вршење на лабораториски испитувања;
- 2) список на лица кои ќе ги вршат работите на испитување на карактеристиките на отпадот со видот и степенот на стручна подготовка, односно научно звање;
- 3) список на опрема со инвентарен број;
- 4) број и намена на просториите (скица и слично);
- 5) список на карактеристики на отпадот кои ќе се испитуваат и
- 6) список на методи кои ќе се применуваат за соодветните испитувања.

(2) Овластувањето од ставот (1) на овој член го издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина на предлог на комисијата која ќе ја состави министерот за период од четири години, кое може да се обнови.

(3) Овластувањето за испитување на карактеристиките на отпад може да се одземе ако дополнително се утврди дека овластеното правно лице не ги исполнува пропишаните услови или се утврди дека овластувањето е издадено врз основа на неточни и/или неистинити податоци.

(4) Овластувањето и одземањето на овластувањето од ставовите (2) и (3) на овој член се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

(5) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина води евиденција на правните и физички лица кои добиле овластување за испитување на карактеристиките на отпадот која е достапна на јавноста и ја објавува на својата веб страница.

Член 64

Соодветно пакување и означување на опасниот отпад

(1) Опасниот отпад што е наменет за транспортирање, преработка, складирање и за отстранување, задолжително треба да биде спакуван и означен на пропишан начин, со што се обезбедува целосна заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето.

(2) Опасниот отпад се пакува во посебни садови, конструирани во зависност од видот на отпадот (запалив, експлозивен, инфективен и слично), на кои задолжително треба да стои ознаката "Опасен отпад".

(3) Министерот за животна средина и просторно планирање го пропишува начинот на пакување и означување на опасниот отпад.

(4) Се забранува транспортот на опасниот отпад кој не е спакуван и означен во согласност со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

Член 65

Договор за собирање и за транспортирање на опасен отпад

(1) Правни и физички лица коишто создаваат или поседуваат опасен отпад можат да склучат договор за собирање и транспортирање на опасниот отпад со правни лица коишто поседуваат дозвола за собирање и транспортирање на опасен отпад.

(2) Транспортирањето на опасниот отпад се врши во согласност со Законот за превоз на опасни материи, како и според меѓународните конвенции кои ја регулираат оваа област.

(3) Правните лица за собирање и транспортирање на опасен отпад од ставот (1) на овој член основаат шеми за собирање и за транспортирање на опасен отпад од местото на неговото создавање согласно со Планот за управување со отпад на Република Македонија.

(4) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина дава согласност на воспоставената шема од ставот (3) на овој член.

(5) Правните и физичките лица кои создаваат помали количества опасен отпад можат да го складираат отпадот, во согласност со законот и другите прописи, и се должни да ги информираат правните лица за собирање и транспортирање на опасен отпад од ставот (1) на овој член за тоа кога можат да го соберат и да го транспортираат опасниот отпад.

Член 66

Дозвола за собирање и транспортирање на опасен отпад

(1) Дозволата за собирање и за транспортирање на опасен отпад се стекнува врз основа на писмено барање кое се доставува до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, коешто особено треба да содржи:

- 1) идентификација на барателот;
- 2) податоци за организационите и раководните капацитети на барателот согласно со овој закон и прописите за превоз на опасни материји;
- 3) податоци за техничката опременост и за средствата за собирање и за транспортирање на опасниот отпад согласно со овој закон и прописите за превоз на опасни материји;
- 4) програма со спецификација на видот и на количеството опасен отпад што треба да биде собран и транспортиран;
- 5) временски период за кој се бара издавање на дозволата и
- 6) доказ дека на барателот не му е изречена мерка за безбедност, односно забрана за вршење на дејност.

(2) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина има право да побара дополнителни податоци, доколку оцени дека податоците наведени во барањето не се доволни за издавање на дозволата.

(3) Правното лице кое го доставило барањето од ставот (1) на овој член има право да поднесе жалба до Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапки од работен однос во втор степен, против решението со коешто се одбива издавањето на дозволата, во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(4) Дозволата за собирање и за транспортирање на опасен отпад се издава за временски период кој не може да биде подолг од 15 години. Рокот на важноста на дозволата може повеќекратно да се обнови.

(5) Барањето за обновување на дозволата мора да се поднесе четири, а најдоцна два месеца пред истекување на важноста на дозволата.

(6) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во согласност со министерот за транспорт и врски ги пропишува формата и содржината на дозволата за собирање и за транспортирање на опасниот отпад.

(7) Надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина води евиденција за издадените дозволи.

Член 67

Преземање мерки во случај на голема опасност

(1) Правните и физичките лица кои вршат дејности на собирање, транспортирање, третман, преработка, складирање и отстранување на отпад се должни да изготват внатрешен план за вонредни состојби, согласно со Законот за животната средина.

(2) Правните и физичките лица од ставот (1) на овој член задолжително го известуваат органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина за преземените мерки за безбедност и заштита од хаварији, согласно со Законот за животната средина.

(3) Во случај кога ќе настане хаварија, како последица на несоодветното управување со отпадот, правните и физичките лица се

должни да ги преземат сите неопходни мерки за отстранување на последиците врз животната средина, животот и здравјето на луѓето, кои се предвидени во внатрешните планови за вонредни состојби, согласно со Законот за животната средина.

(4) Доколку настанат хаварија е од поголеми размери и доколку е веројатно дека правните и физичките лица од ставот (1) на овој член не можат да се справат и да ги отстранат негативните последици по животната средина, животот и здравјето на луѓето, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ќе ги преземе сите неопходни мерки за отстранување на опасноста, согласно со Законот за животната средина.

V 2 ПОСТАПУВАЊЕ СО ПОСЕБНИТЕ ВИДОВИ ОПАСЕН ОТПАД

Член 68

Постапување со отпадните масла

(1) Се забранува:

- исфрлање на отпадните масла и остатокот од отпадните масла при нивна преработка во почвата, во водите, во садовите за комунален отпад, во канализационите и во другите инфраструктурни системи и објекти, како и складирање, преработка и отстранување на отпадните масла на места кои не се предвидени за таа намена и
- преработка и/или отстранување на отпадните масла коишто предизвикуваат загадување на воздухот над пропишаните гранични вредности согласно со прописите за заштита на воздухот, здравјето на луѓето и животната средина.

(2) Се забранува мешање на отпадните масла со неопасен и со опасен отпад, а особено мешањето на отпадните масла со ПХБ/ПХТ при нивното собирање, транспортирање, складирање, третман преработка и отстранување.

(3) Поседувачите на отпадните масла се должни да ги предадат отпадните масла во собирно место, центар за собирање или во инсталација за преработка или за отстранување на отпадните масла.

(4) Поседувачите на отпадните масла во зависност од количините на отпадните масла што годишно ги создаваат се должни да обезбедат собирно место за отпадните масла, нивно привремено складирање, или нивно безбедно пренесување во центар за собирање.

(5) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува постапките и начинот на собирање, транспортирање, преработка, складирање, третман и отстранување на отпадните масла, начинот на водење евиденција и доставување на податоците.

Член 69

Постапување со ПХБ

(1) Се забранува:

1) производството, увозот и прометот на ПХБ;
2) повторната употреба и преработката на отпадните ПХБ и
3) повторното полнење и дополнување на опремата со ПХБ.

(2) Правните и физичките лица кои поседуваат ПХБ, искористени ПХБ и опрема се должни да ги пријават количеството, потеклото, природата и содржината на ПХБ, искористените ПХБ и опремата која содржи или содржела ПХБ до надлежниот орган за вршење на стручни работи во

животната средина, во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон. Видот на опремата која може да содржи ПХБ се третира како да содржи ПХБ освен ако не постои причина да се претпостави спротивното.

(3) Правните и физичките лица се должни да водат евиденција и да извршат попис на опремата во согласност со овој закон и со други прописи. Пописот мора редовно да се ажурира и дополнува.

(4) Правните и физичките лица се должни согласно со овој закон и други прописи да изготват план за деконтаминација и/или отстранување на попишаната опрема и на ПХБ содржани во неа, како и шеми за собирање и за натамошно отстранување на опремата која не е предмет на попис.

(5) Правните и физичките лица се должни да ја означат опремата што содржи или содржела ПХБ којашто е предмет на попис, како и да го означат просторот или локацијата каде што е сместена таквата опрема согласно со овој закон и други прописи.

(6) Министерот за животната средина и просторно планирање ќе ги пропише начинот и условите за постапување со ПХБ, начинот и условите што треба да ги исполнуваат инсталациите и објектите за отстранување и за деконтаминација на ПХБ, искористените ПХБ и начинот на означување на опремата којашто содржи ПХБ како и начинот на означување на просторот или локацијата каде што е сместена таквата опрема.

Член 70

Постапување со потрошени батерии и акумулатори

Вон сила [7](#)

Член 71

Постапување со отпад од електричната и од електронската опрема

Вон сила [8](#)

Член 71-а

Ограничувања и забрани за употреба и содржината на одредени опасни супстанции во електрична и електронска опрема

Вон сила [9](#)

Член 71- б

Обврски на произведувачот

Вон сила [10](#)

Член 72

Постапување со искористените возила

(1) При планирање и производство на возилата, поради спречување на оптоварувањето на животната средина, произведувачот треба моторните возила да ги дизајнира така што ќе се олесни нивното расклопување, повторна употреба и преработка, а особено рециклирањето на искористените возила, нивните компоненти и

материјали.

(2) Производителот е должен да води и да чува евиденција за сите произведени и/или увезени и пуштени во промет возила, како и да обезбеди информации за расклопување на возилата, нивните компоненти и вградените материјали.

(3) Сопственикот на возилото е должен да го предаде искористеното возило на правно или физичко лице кое поседува дозвола за собирање, третман или преработка согласно со овој закон и друг пропис.

(4) Се забранува пуштање на пазар на компоненти и материјали на возила кои содржат олово, жива, шестовалентен хром и кадмиум освен во количини или нивно процентуално учество согласно прописот од ставот (9) на овој член.

(5) Се забранува отстранување или предавање на компонентите и материјалите од искористените возила како комунален отпад.

(6) Правните и физичките лица кои вршат третман или преработка на искористеното возило се должни:

- да ги одвојат опасните компоненти и материјали коишто претставуваат опасен отпад и/или содржат опасен отпад, истите да ги селектираат и да обезбедат нивен натамошен третман или отстранување,
- на сопственикот или на собирачот на искористеното возило да му издадат потврда за преземање на искористеното возило за уништување,
- да води и да чува база на податоци за следење на повторната употреба и преработка на искористените возила и на целите кои треба да се постигнат со повторната употреба и преработка на искористените возила,
- потврда за преземање на искористеното возило за уништување да го достави до надлежен орган за регистрација на возилото и
- да водат и да чуваат евиденција за сите фази на преработка или третман на искористените возила.

(7) Податоците од евиденцијата од ставот (2) и (6) алинеи 3 и 5 на овој член се доставуваат на пропишани обрасци најдоцна до 31 март во тековната година за претходната календарска година, до надлежен орган за вршење на стручни работи во животната средина согласно со овој закон и друг пропис.

(8) Надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина води евиденција и база на податоци за податоците од ставот (7) на овој член.

(9) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на економијата, ги пропишуваат мерките за заштита на животната средина кои мораат да ги преземат производителите, сопствениците и субјектите кои постапуваат со искористените возила, нивните компоненти и материјали, целите и роковите за нивно постигнување и начинот и условите за складирање, формата и содржината на потврдата за преземање на возилото за уништување, формата и содржината на образецот за известување како и начинот на водење на евиденцијата.

(10) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува начинот на водење, како и формата и содржината на образецот на базата на податоци од ставот (6) алинеја 3 на овој член.

Член 73

Постапување со медицинскиот отпад

(1) Со медицинскиот отпад се постапува според одредбите за опасен отпад од овој закон и прописите од областа на управувањето со отпадот.

(2) Опасниот отпад од објектите во кои се спроведува здравствена заштита на луѓето ги вклучува инфективниот, хемискиот, фармацевтскиот отпад, како и цитостатичните лекови, остри предмети и друг вид на опасен отпад.

(3) Програмите за управување со отпад во објектите за здравствена и ветеринарна заштита ги одобрува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на здравството, односно министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на ветеринарното здравство во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(4) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на здравството и министерство кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на ветеринарното здравство го пропишува начинот на постапување со медицински отпад, како и начинот на пакување и обележување на медицинскиот отпад.

Член 74

Постапување со титаниумдиоксид

(1) Се забранува отстранување на отпад од титаниумдиоксид и отпад создаден при производство на титаниумдиоксид, како и неговите преработки, под водните површини.

(2) Правните и физичките лица кои создаваат, произведуваат или преработуваат титаниумдиоксид се должни до надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина да достават податоци за отпадот од титаниумдиоксид, кој е наменет за отстранување.

(3) Податоците од ставот (2) на овој член особено содржат:

- 1) физичките, хемиските, биохемиските и биолошките својства на отпадот;
- 2) физичката состојба;
- 3) токсичноста, физичката, хемиската и биолошката стабилност на отпадот;
- 4) акумулација и биотрансформација кај живите организми или седименти;
- 5) склоност на отпадот кон физички, хемиски и биохемиски трансформации и нивното однесување при допир со одреден медиум или со други органски и неоргански супстанции;
- 6) начинот на пакување и методите со кои ќе се заштити растурањето на отпадот и
- 7) мерките на претпазливост за заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето.

(4) Создавачот, поседувачот и преработувачот на титаниумдиоксид и на отпад од титаниумдиоксид се должни да вршат мониторинг на почвата, водите и на воздухот на местата каде што се преработува, складира и се отстранува отпадот од титаниумдиоксид, како и на околната зона којашто се смета за загадана.

(5) Правните и физичките лица кои произведуваат титаниумдиоксид се должни во извештаите кои ги доставуваат до надлежниот орган за

вршење на стручни работи во животната средина да вклучат и дополнителни информации за содржината на сулфатите и на хлоридите во отпадот, за секој произведен тон титаниумдиоксид.

(6) Доколку врз основа на податоците добиени од мониторингот се утврди дека опасните својства и ефектите од отстранувањето на отпадот од титаниумдиоксид можат да предизвикаат штетни и долгорочни последици врз животната средина, животот и здравјето на луѓето, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во согласност со министерот за економија може да го забрани производството и преработката на титаниумдиоксид, како и отстранувањето на отпадот од титаниумдиоксид.

(7) Правните и физичките лица кои произведуваат и преработуваат титаниумдиоксид се должни да вршат дополнителни анализи на отпадот од титаниумдиоксид и на неговите ефекти врз водите, почвата, воздухот, како и условите за мониторинг на депониите и на складиштата за отпад од титаниумдиоксид.

(8) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ќе го пропише начинот на постапување со отпадот од титаниумдиоксид, начинот на вршење на мониторинг како и формата, содржината и начинот на доставување на податоците.

Член 75

Правила за постапување со отпад од азбест и со отпад од производи кои содржат азбест

(1) Правните и физичките лица кои постапуваат со отпад од азбест и со отпад од производи кои содржат азбест се должни да постапуваат внимателно и да ги преземат сите неопходни мерки за заштита со кои се спречува ослободување на азбестни честици, влакна и азбестен прав во воздухот, како и спречување на излевање на течности што содржат азбестни влакна.

(2) Отпадот што содржи и ослободува азбестни честици, влакна или азбестен прав може да се складира и да се отстранува на места предвидени исклучиво за таа намена, како и да биде одделен од другите видови отпад, селектиран и соодветно спакуван.

(3) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, ќе ги пропише начинот на постапување со отпад од азбестот и со отпадот од производи кои содржат азбест.

Член 75-а

Постапување со отпадни гуми

(1) Произведувачот на гуми кои се продаваат посебно или се составни делови од возилата се должни да обезбедат нивна преработка и рециклирање на составните компоненти.

(2) Правни и физички лица кои собираат, транспортираат, преработуваат или отстрануваат отпадни гуми се должни да водат и чуваат евиденција за отпадните гуми и количините на преработените гуми.

(3) Увозот на употребувани гуми е забранет.

(4) По исклучок на ставот (3) од овој член увозот на употребувани гуми е дозволен, доколку е економски оправдано и не го загрозува здравјето на луѓето и животната средина.

(5) Увозот на употребувани гуми се врши врз основа на дозвола која ја издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина согласно со закон или друг пропис.

(6) Начинот на постапување со отпадните гуми, како и условите кои треба да ги исполнуваат правните и физичките лица кои увезуваат употребувани гуми ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 76

Правила за постапување со отпадот што се создава при научно-истражувачките дејности

(1) Отпадот што се создава при научно-истражувачките дејности треба да биде преработен и пречистен од штетни супстанции, доколку е возможно, со цел да се избегне штетното влијание врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

(2) Со отпадот што се создава при научно-истражувачките дејности се постапува во согласност со одредбите од овој закон и другите прописи кои се однесуваат на опасен отпад.

Член 77

Постапување со други видови отпад

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во согласност со министерот за економија и министерот за здравство ќе пропише други видови на отпад, како и постапувањето со другите видови отпад, за кои како резултат на развојот на научните сознанија ќе се утврди дека претставуваат закана за животната средина и животот и здравјето на луѓето

VI ДЕПОНИИ

Член 78

Класи на депонии

Според видот на отпадот што се отстранува, депониите се класифицираат на:

- 1) депонии за опасен отпад;
- 2) депонии за неопасен отпад и
- 3) депонии за инертен отпад.

Член 79

Услови што треба да ги исполнува депонијата

Заради спречување и намалување на штетните влијанија на отпадот и на депониите врз животната средина, животот и здравјето на луѓето, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина поблиску ги пропишува условите што треба да ги исполнува депонијата, а особено во однос на:

- 1) местоположбата, односно локацијата;
- 2) контролата на водите што влегуваат во депонијата;
- 3) контрола на исцедокот;
- 4) заштитата на почвата и на водата од загадување;

- 5) контролата на депонискиот гас;
- 6) намалувањето на опасностите што произлегуваат од депонијата, преку емисија на прав, миризба, бучава, сообраќај, разнесување на материјали, пожари, создавање на аеросоли;
- 7) стабилноста на отпадот во депонијата и
- 8) физичкото обезбедување на депонијата.

Член 80

Услови за основање на депонија

(1) Депонија за опасен отпад може да основа Владата на Република Македонија, во согласност со Планот на Република Македонија за управување со отпадот од членот 17 на овој закон.

(2) Депонија за неопасен и за инертен отпад може да основаат една или повеќе општини или градот Скопје или домашно и/или странско правно лице, доколку основањето на депонијата е во согласност со Планот на Република Македонија за управување со отпадот, од членот 17 на овој закон, со доставување на барање за основање на депонија до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(3) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина е должен да одговори на барањето во рок од 90 дена од денот на поднесувањето.

(4) Кога депонијата од ставот (2) на овој член се основа од две или повеќе општини и/или градот Скопје, кон барањето се приложува договор за основање на заедничка депонија.

(5) Кога депонија за неопасен и за инертен отпад основа домашно и/или странско правно лице, должно е кон барањето за основање на депонија да го определи и опфатот (број на жители и подрачја) за кои депонијата ќе обезбеди прием на отпад.

(6) Барањето за основање на депонија од ставот (2) на овој член содржи и податоци за планираната локација за изградба на депонијата, финансиските средства потребни за изградба на депонијата, бројот на жители од кои ќе се собира отпадот, како и други податоци кои се неопходни да се утврди потребата од изградба на депонија.

(7) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина со посебен пропис ја пропишува формата и содржината на барањето за основање на депонија од ставот (2) на овој член.

(8) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина може како услов на издавање дозвола за основање на депонија да побара основачот да го прошири предложениот опфат односно кон договорот од ставот (4) на овој член да приклучи и други општини, како и да ги прошири дејностите за постапување со отпад, доколку на тој начин се придонесува кон поекономично и подобро управување со отпадот, во согласност со Планот за управување со отпадот на Република Македонија.

(9) Барањето за основање на депонија се доставува пред поднесување на барањето за изградба на депонија.

(10) Без дозволата од ставот (3) на овој член не може да се започне постапка за изградба на депонија.

(11) Општините и/или градот Скопје кои ги склучиле договор од ставот (4) на овој член, можат да истапат од договорот единствено ако сите страни во договорот се согласат на истапувањето и на условите на

истапувањето од договорот.

(12) Заради заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето, доколку општините или градот Скоје не се согласат, или не основаат депонија за неопасен или инертен отпад во согласност со ставот (4) на овој член, Владата на Република Македонија може да основа депонија во согласност со Планот на Република Македонија за управување со отпад од членот 17 на овој закон, или да го довери основањето на депонија за неопасен или инертен отпад на домашно и/или странско правно лице согласно со Законот за концесии и јавно приватно партнерство.

Член 81

Оперативни планови и еколошка ревизија за депониите

(1) Операторите на постоечките депонии, се должни да поднесат барање за добивање на дозвола за усогласување со оперативни планови согласно со Законот за животната средина.

(2) Доколку операторите на депониите поседуваат интегрирана еколошка дозвола, тие се должни да обезбедат генерална еколошка ревизија, во согласност со Законот за животната средина.

Член 82

Лица кои можат да вршат дејност депонирање на отпад

(1) Дејноста депонирање на отпад можат да ја вршат:

- 1) јавните претпријатија или други јавни служби, во согласност со законот;
- 2) домашни и странски правни лица (во натамошниот текст: оператори на депонија) и
- 3) две или повеќе општини и/или градот Скопје преку основање на заедничко јавно претпријатие или други јавни служби во согласност со закон.

(2) Субјектите од ставот (1) точка 2 на овој член и дејноста од ставот (1) на овој член може да се врши и врз основа на склучен договор во постапка согласно со Законот за концесии и јавно приватно партнерство.

(3) Оператор на депонија за опасен отпад е јавно претпријатие основано од Владата на Република Македонија или правно лице кое како најповолен понудувач е избрано за концесионер или јавен партнер согласно со Закон за концесии и јавно приватно партнерство.

Член 83

Обезбедување на договорите

(1) Кога операторот на депонијата не е во состојба да ги покрие трошоците за работа, одржување, следење и контрола на депонијата во оперативната фаза и во фазата на затворањето и грижата по затворањето, трошоците ќе се покријат со финансиската гаранција определена во договор склучен во постапка согласно со Законот за концесии и јавно приватно партнерство.

(2) Рокот за кој се склучува договорот од ставот (1) на овој член во себе го опфаќа времето потребно за изградба, работа и грижа за депонијата по нејзиното затворање.

(3) Доколку договорот од ставот (1) на овој член се раскинат

предвреме од страна на операторот на депонијата, средствата за обезбедување на договорот се обезбедуваат од финансиската гаранција.

Член 84

Дозвола за оператор на депонии

(1) Операторот на депонијата треба да поседува дозвола за вршење на дејноста депонирање на отпад којашто ја издава органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Барањето за добивање дозвола за вршење на дејноста депонирање на отпад, операторот на депонијата ја поднесува до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(3) По приемот на барањето за добивање на дозволата, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина е должен да утврди дали:

1) операторот е материјално и технички способен за вршење на дејноста;

2) организационите и раководните капацитети на операторот овозможуваат совесно управување со депонијата;

3) кадровската екипираност и обученоста на вработените кои постапуваат со отпадот овозможува непречена и безбедна работа на депонијата;

4) техничката опременост и средствата (компактори, булдожери, уреди за мерење на тежината на отпадот, средства за дезинфекција, средства за транспорт и друго) се доволни за вршење на дејноста;

5) капацитетот на депонијата соодветствува со временскиот период за кој се бара дозволата;

6) видот и количеството на отпад што треба да биде отстрануван на депонијата соодветствува со класата и со капацитетот на депонијата;

7) е изготвена програма за работење, мониторинг и за контрола на работењето на депонијата и дали таа е во согласност со одредбите на овој закон и со прописите донесени врз основа на овој закон;

8) лицето определено да биде управител со отпадот на депонијата ги исполнува условите определени со овој закон;

9) се изготвени програми за постојано стручно и техничко усовршување на лицата вработени во депонијата;

10) се донесени и усвоени планови и програми за избегнување и за намалување на последиците од хавариите;

11) износот на финансиската гаранција може да ги покрие трошоците за реализација на

обврските на депонијата за време на работењето, затворањето и натамошната грижа по затворањето на депонијата;

12) проектот на депонијата е во согласност со плановите за управување со отпадот, донесени во согласност со овој закон;

13) укината 11

14) износот на соодветното осигурување може да ги покрие трошоците во случај на несреќа или штета предизвикана на трети лица.

(4) За да може да се врши дејноста на депонирање отпад, операторот на депонијата треба да има вработено најмалку три лица со висока стручна подготовка од областа на природните и техничките науки, како и да располага со соодветна опрема и технички средства.

(5) Операторот на депонијата е должен во согласност со овој закон или други прописи да одбие прифаќање на отпад кој не ги исполнува условите утврдени со дозволата или да одбие прифаќање на отпад кој е измешан со друг отпад и претставува опасност по здравјето на луѓето и животната средина. За одбивањето на отпадот операторот е должен да го извести органот кој ја издал дозволата.

(6) Министерот кој раководи со органот на државната управа

надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува условите во поглед на техничките средства и опремата за вршење на дејноста отстранување на отпад, како и условите и начинот за обука и тренинг-програмата за вработените.

(7) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува формата и содржината на барањето за добивање дозвола, како и формата и содржината на дозволата за оператор на депонија.

(8) Правното и физичкото лице кое го доставило барањето има право да поднесе жалба до Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапки од работен однос во втор степен, против решението со коешто се одбива издавањето на дозволата, во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

Член 85

Изградба на депонија

Изградбата на депонија се врши во согласност со одредбите на членот 30 од овој закон.

Член 86

Отпади кои не се прифатливи во депониите

Во депониите за отпад е забрането депонирање на:

- 1) течен отпад;
- 2) отпад кој во условите на депонијата, е експлозивен, корозивен, оксидирачки, лесно запалив или запалив;
- 3) медицински и друг клинички отпад, што потекнува од медицински или од ветеринарни установи, кој е инфективен;
- 4) отпад настанат како резултат на научно-истражување, кој е нов или не може да биде идентификуван, а неговите својства можат да ја загорзат животната средина, животот и здравјето на луѓето;
- 5) цели искористени гуми, освен гумите искористени како машински материјал во инженерството и распарчени искористени гуми (со исклучок на велосипедските гуми и на гумите со надворешен дијаметар над 1.400 мм);
- 6) отпад кој е измешан со други супстанции, со цел да ги исполни критериумите за прифаќање на отпадот во депониите и
- 7) отпад што содржи висок процент на биоразградливи состојки (на пример, хартија, градинарски отпад и слично).

Член 87

Отстранување на отпадот што не е прифатлив во депониите

(1) Операциите за отстранување на отпадот треба да се применуваат соодветно, врз основа на видот и карактеристиките на отпадот што се отстранува со цел да се обезбеди заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето.

(2) Отстранувањето на отпадот што не е прифатлив во депониите ќе се врши со соодветна примена на операциите наведени во членот 35 став (1) од овој закон.

(3) Отстранувањето на отпадот од членот 86 на овој закон, може да се врши само по претходно издадено согласност од надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина.

(4) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, го пропишува

количеството биоразградливи состојки во отпадот што смее да се депонира.

(5) При прифаќањето на отпадот на депониите, операторите на депониите се должни да постапуваат во согласност со Планот на Република Македонија за управување со отпадот, во поглед на намалувањето на количеството биоразградлив отпад што се прифаќа на депониите.

Член 88

Прифаќање на отпадот во различни класи депонии

(1) Забрането е отстранувањето отпад во несоодветни класи депонии, како и отстранувањето на отпадот што не бил подложен на третман.

(2) Забрането е разредување на мешавина од отпад со цел да се исполнат критериумите за отпадот да биде прифатен на депонијата.

(3) Депониите за инертен отпад ќе се користат само за депонирање на инертен отпад.

(4) По исклучок, инертниот отпад може да се отстранува на депониите за неопасен отпад, доколку неговиот третман и преработка е технички неизводлив или економски неисплатлив.

(5) Депонијата за неопасен отпад може да се користи за:

1) комунален отпад;

2) неопасен отпад од какво било потекло, кој ги исполнува критериумите за прифаќање отпад во депонија за неопасен отпад;

3) стабилни, нереактивни отпади (на пример, стврднати, отпади претворени во згура), со својство на процедурност еднакво на она на неопасниот отпад наведен во точката 2 на овој став, кои ги исполнуваат релевантните критериуми за прифаќање, под услов да не се депонираат во ќелии наменети за биоразградлив безопасен отпад.

(6) Отпадот што на Листата на видовите отпад е наведен како опасен, се депонира исклучиво во депонија за опасен отпад.

(7) Опасниот отпад кој по физичкиот и хемискиот третман не реагира со другите видови отпад може да се депонира во посебни делови на депониите за неопасен отпад, по претходно обезбедена согласност од надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина.

(8) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ќе ги пропише критериумите за прифаќање на отпадот во депониите од секоја класа, подготвителните постапки за прифаќање на отпадот, општите постапки за тестирање, земање мостри и прифаќање на отпадот.

Член 89

Трошоци на операторите на депонии

Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина се грижи сите трошоци кои се вклучени во формирањето и во работењето на една депонија, вклучувајќи ги и трошоците на финансиската гаранција или нејзиниот еквивалент, и проценетите трошоци за затворањето и за натамошната грижа за локацијата по затворањето на депонијата, за период од најмалку 30 години, ќе се покријат со цената што операторот ќе ја наплатува за отстранување на секој вид отпад на депонијата и на предлог од надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина, презема соодветни мерки за обезбедување на сите трошоци.

Член 90

Цена за отстранување на отпадот на депониите

- (1) Цената за депонирање на отпадот го определува операторот на депонијата, во Тарифникот за депонирање отпад.
- (2) Тарифникот за депонирање на отпадот се формира врз основа на пресметката на целокупните трошоци за инвестирањето, изградбата, работата, одржувањето на депонијата, како и трошоците за грижата за депониите по нивното затворање.
- (3) Владата на Република Македонија ја одобрува висината на цената од Тарифникот за депонирање на опасниот отпад.
- (4) Советот на општините или градот Скопје ја одобруваат висината на цената од Тарифникот за депонирање на комуналниот и на другите видови неопасен отпад.
- (5) Тарифникот од ставот (3) на овој член се објавува во "Службен весник на Република Македонија", а Тарифникот од ставот (4) на овој член се објавува во службениот гласник на општините или градот Скопје.

Член 91

Обврска за следење и за известување на надлежните органи

- (1) Операторот на депонијата, е должен да ја спроведува Програмата за управување со отпад, како и да врши мониторинг и контрола на влијанието на депонијата врз животната средина.
- (2) Операторот е должен писмено да го известува надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина за сите значителни негативни влијанија врз животната средина, утврдени со примена на постапките за контрола и за следење.
- (3) Акредитирани лаборатории вршат контрола на аналитички постапки и на методите што ги применува операторот на депонијата при вршењето на анализите за физичко-хемиските својства на отпадот.
- (4) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува начинот и постапката за работа, следење и контрола на депонијата за време на работењето, како и следењето и контролата на депонијата во фазата на затворање и натамошна грижа за депонијата по затворањето.

Член 92

Престанување со работа на депонијата

Депонијата или дел од неа престанува да работи кога:

- 1) со решение од органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, кога се исполнети условите и/или роковите затворање наведени во дозволата за работа на депонијата,
- 2) со решение од органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, врз основа на поднесено барање за затворање на депонијата од страна на основачот или операторот и
- 3) со решение од органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, кога е утврдено дека натамошното работење на депонијата или дел од неа претставува опасност за животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Член 93

Грижа откако депонијата ќе престане да работи

(1) За депонијата или за дел од неа може да се смета дека престанала да работи, само откако органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина извршил завршна инспекција на самото место, ги оценил сите извештаи поднесени од страна на операторот и му доставил решение за престанок со работа на депонијата. Откако депонијата ќе престане да работи, операторот ќе биде одговорен за нејзиното одржување, за следењето и за контролата во фазата на натамошната грижа за депонијата, во рокот што е определен во дозволата за работа.

(2) Операторот на депонијата е должен да ги следи и да ги анализира количеството и состојбата на гасот што се ослободува од депонијата и на исцедокот од депонијата, како и состојбата на подземните и на површинските води во близина на депонијата.

(3) Операторот е должен да го известува надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина за сите значителни негативни влијанија врз животната средина, откриени со постапките за контрола и за следење.

(4) Надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина е должен, заради избегнување на можноста депонијата да претставува потенцијална опасност за животната средина, да врши процена на тековната состојба на депониите од административен, технички аспект и степенот на полнење на депонијата и да му дава упатства на операторот за преземање на корективни мерки, за што го известува органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(5) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува начинот и условите за грижа за депониите откако тие ќе престанат да работат.

VII ГОРЕЊЕ ИЛИ СОГОРУВАЊЕ НА ОТПАДОТ

Член 94

Правила за горење и за согорување на отпадот

(1) Отстранувањето на отпадот по пат на горење или согорување се врши во посебно конструирани инсталации, во зависност од видот на отпадот.

(2) Инсталацијата за горење или согорување, вклучувајќи ги и сите подготвителни помошни и сервисни објекти, уредите и опремата кои се во функција на уредот и опремата за горење и за согорување, треба да бидат конструирани и да работат така што ќе се спречи да дојде до надминување на граничните вредности на загадувачките супстанции кои се испуштаат во воздухот, почвата и во водите, испуштањето мириси и бучава, како и да се обезбеди заштита на животот и на здравјето на луѓето.

(3) Доколку инсталацијата за горење или согорување не работи во согласност со условите пропишани во дозволата, вклучувајќи ги и граничните вредности на емисиите во воздухот, водата и во почвата, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина може да ја одземе дозволата за работа на постројката и да го забрани вршењето на дејноста.

(4) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува граничните вредности за емисии на одредени супстанции во воздух

при горење или согорување на отпадот, гранични вредности за емисија за исфрлање отпадна вода од чистењето на издувните гасови, техники, методи и динамика за мерења и следење на емисиите на супстанциите во воздухот и водата што се создаваат при горење или согорување на отпад, како и начинот и временските рокови за постигнување на граничните вредности за емисии на супстанциите во воздухот и водата.

Член 95

Изградба на инсталациите за горење или согорување

Изградбата на инсталациите за горење или согорување на отпадот се врши во согласност со одредбите на членот 30 од овој закон.

Член 96

Избор на локација за градење

При изборот на локацијата за изградба на инсталација за горење или согорување, особено ќе се води сметка за:

- 1) климатските карактеристики на подрачјето;
- 2) геолошките, хидролошките, хидрогеолошките, топографските, сеизмолошките и педолошките карактеристики на земјиштето;
- 3) "ружата" на ветрови околу подрачјето каде што треба да се изгради постројката и
- 4) близината до населено место.

Член 97

Оперативни планови и еколошка ревизија за инсталациите за горење или согорување на отпадот

(1) Операторите на постоечките инсталации за горење или согорување на отпадот, се должни да поднесат барање за добивање на дозвола за усогласување со оперативни планови согласно со Законот за животната средина.

(2) Доколку операторите на инсталации за горење или согорување на отпадот поседуваат интегрирана еколошка дозвола, тие се должни да обезбедат генерална еколошка ревизија, во согласност со Законот за животната средина.

Член 98

Дозволи за работа на инсталациите за горење или согорување на отпадот

Правните лица кои управуваат со инсталациите за горење или согорување на отпадот (во натамошниот текст: оператор на инсталациите), се должни да поседуваат интегрирана еколошка дозвола за работење на постројката, издадена во согласност со Законот за животната средина.

Член 99

Дозвола за оператор на инсталациите за горење или согорување

(1) За вршење на дејноста горење или согорување на отпадот, операторот на инсталацијата треба да поседува дозвола којашто ја издава органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, во согласност со Планот за управување со

отпад на Република Македонија.

(2) Операторот на инсталација поднесува барање за добивање дозвола до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(3) По приемот на барањето за добивање дозвола, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина е должен да утврди дали:

- 1) операторот е материјално - технички способен за вршење на дејноста;
- 2) организационите и раководните капацитети на операторот овозможуваат совесно управување со инсталација за горење или согорување;
- 3) кадровската екипираност и обученоста на вработените кои постапуваат со отпадот овозможува непречена и безбедна работа на инсталација за горење или согорување;
- 4) техничката опременост и средствата се доволни за вршење на дејноста;
- 5) временскиот период за кој се бара дозволата соодветствува со капацитетот на инсталацијата за горење или согорување;
- 6) видот и количеството на отпадот што треба да биде отстранет во инсталацијата за горење или согорување соодветствува со класата и со капацитетот на инсталацијата за горење или согорување;
- 7) е изготвена програма за работење, мониторинг и контрола на работењето на инсталацијата за горење или согорување и дали таа е во согласност со одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;
- 8) лицето определено да биде управител со отпадот на инсталацијата за горење или согорување ги исполнува условите определени со овој закон;
- 9) се усвоени програми за постојано стручно и техничко усовршување на лицата вработени во инсталацијата за горење или согорување;
- 10) се донесени и усвоени планови и програми за избегнување и за намалување на последиците од хавариите;
- 11) износот на финансиската гаранција може да ги покрие трошоците за време на работењето;
- 12) проектот на инсталацијата за горење или согорувањето е во согласност со плановите за управување со отпадот, донесени во согласност со овој закон и
- 13) постои доказ дека на барателот не му е изречена мерка за безбедност, односно забрана за вршење на дејноста.

(4) За да може да се врши дејноста горење или согорување на отпад, операторот на инсталацијата треба да има вработено најмалку три лица со висока стручна подготовка од областа на природните и техничките науки, како и да располага со соодветна опрема и со соодветни технички средства.

(5) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува условите и начинот на работа на инсталациите за горење или согорување на отпадот, минималните технички средства и опрема за горење или согорување на отпадот, како и постапките за прием и испорака на отпадот.

(6) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува формата и содржината на барањето за добивање дозвола, како и формата и содржината на дозволата за оператор на инсталацијата за горење или согорување.

(7) Правното лице кое го доставило барањето има право да поднесе жалба до Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапки од работен однос во втор степен, против решението со коешто се одбива издавањето на дозволата, во рок од 15 дена од

денот на приемот на решението.

Член 100

Испорака и прием на отпадот за горење или согорување

(1) Пред горењето или согорувањето на отпадот, операторот на инсталацијата е должен да изврши споредување на отпадот што го прима со податоците наведени во идентификациониот формулар, со земање примероци за увид заради утврдување на:

- 1) видот и количеството на отпадот што треба да биде подложен на горење или согорување;
- 2) хемискиот состав на отпадот;
- 3) карактеристиките на отпадот;
- 4) погодноста на отпадот за горење или за согорување;
- 5) отпадите со кои не смее да се меша, односно утврдување дали отпадот е измешан со друг отпад и
- 6) точноста на податоците од идентификациониот формулар, со земање примероци од отпадот.

(2) Операторот на инсталацијата е должен да го одбие горењето или согорувањето на отпадот, доколку видот на отпадот не соодветствува на условите во интегрираната еколошка дозвола.

(3) Операторот на инсталацијата е должен да ги чува примероците од извршениот увид од ставот (1) на овој член најмалку еден месец по горењето или согорувањето на отпадот.

Член 101

Постапување со остатоците од горење и согорување

(1) По горењето или согорувањето на отпадот, операторот на инсталацијата е должен:

1. да го минимизира количеството и штетноста на остатоците што произлегуваат од работење на инсталациите за горење или согорување на отпад;
2. да ги утврди карактеристиките на отпадот добиен со горење и согорување, вклучувајќи ги и фракциите на тешките метали;
3. да ја собере пепелта добиена како резултат на горењето и согорувањето во затворени садови и
4. да обезбеди сигурен транспорт на отпадот, добиен со горење и согорување, што не може да се преработи, до местото на неговото отстранување.

(2) Онаму каде што е соодветно и технички изводливо остатоците од горењето и согорувањето се рециклираат директно во инсталацијата или надвор од неа во согласност со закон или други прописи.

VIII УВОЗ, ИЗВОЗ И ТРАНЗИТ НА ОТПАД ПРЕКУ ТЕРИТОРИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 102

Прекугранично движење на отпадот

Прекуграничното движење на отпадот се состои од увоз на отпад што потекнува од странска држава на територијата на Република Македонија, извоз на отпад од територијата на Република Македонија во друга странска држава и транзит на отпадот преку територијата на Република Македонија.

Член 103

Увоз на отпад на територијата на Република Македонија

(1) Се забранува увоз на отпад на територијата на Република Македонија, за складирање заради отстранување и за отстранување.

(2) Се забранува увоз на опасен отпад што е измешан со неопасен отпад или со други компоненти кои ја намалуваат штетноста и опасните карактеристики на отпадот.

(3) Дозволен е увоз на отпад што може безбедно:

- 1) да се преработи, без опасност од загрозување на животната средина, животот и здравјето на луѓето;
- 2) да се користи како суровина или
- 3) да се користи како извор на енергија.

Член 104

Извоз на отпадот

Дозволен е извоз на отпад којшто може да се преработи и отстрани без опасност по животната средина, животот и здравјето на луѓето во земјата увозник.

Член 105

Увоз, извоз и транзит на опасен отпад преку територијата на Република Македонија

Увоз, извоз и транзит на опасен отпад во Република Македонија се врши според Базелската конвенција за контрола на прекуграничното пренесување на опасен отпад и на неговото складирање.

Член 106

Дозволи за извоз, увоз и транзит на отпад

(1) Извоз, увоз и транзит на отпад се врши врз основа на дозвола којашто ја издава органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Дозволата од ставот (1) на овој член се издава по претходно доставено органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, коешто особено треба да содржи:

- 1) име, презиме и седиште на правното и на физичкото лице кое бара извоз, увоз или транзит на отпад;
- 2) договор меѓу заинтересираните страни (извозникот, увозникот или лицето коешто бара транзит на отпад);
- 3) договор меѓу увозникот и преработувачот, доколку тие се различни лица;
- 4) образложение зошто се бара извоз, увоз и транзит на отпад;
- 5) доказ дека е издадена дозвола од државите преку чија територија ќе се врши извоз, увоз и транзит на отпадот;
- 6) податоци за примачот и за испраќачот на отпадот;
- 7) опис на карактеристиките на отпадот;
- 8) податоци за обемот на извозот, увозот или транзитот на отпад;
- 9) податоци за лицето коешто врши транспорт на отпадот;
- 10) доказ за поседување на соодветна технологија за безбедна преработка на отпадот (само за увозникот);
- 11) доказ за осигурување или банкарска гаранција во износ потребен за покривање на трошоците за преработка на отпадот, без да се предизвика штета по животната средина, животот и здравјето на

луѓето (само за увозникот);

12) податоци за локацијата каде што се врши преработка или отстранување на отпадот;

13) опис на начинот на создавање на отпадот и начинот на кој се постапува со него;

14) видот и количината на отпадот што се создава со преработувањето;

15) видот и количината на отпадот што се извезува како резултат на преработувањето;

16) податоци за тарифниот број на отпадот, начинот на транспорт и за пакувањето;

17) информација за влезот, излезот и патната шема на превезувањето на отпадот и

18) податоци за преработката и за отстранувањето на отпадот во странство.

(3) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина има право да побара дополнителни податоци, доколку оцени дека податоците наведени во барањето не се доволни за издавање на дозволата.

(4) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува видовите на отпад од ставот (1) на овој член, условите за извоз, увоз и транзит на отпад, методите на надзор над извозот, увозот и транзитот на отпадот, како и формата и содржината на образецот на дозволата за извоз, увоз и транзит на отпад.

(5) Против решението со коешто се одбива издавањето на дозволата за извоз, увоз или транзит на отпад, барателот има право да поднесе жалба до Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапки од работен однос во втор степен, во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(6) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина на крајот од месец јануари во тековната година изготвува годишен извештај за видот и количината на отпад кој е увезен, извезен и транзитирал во/од/низ Република Македонија за претходната година.

(7) Извештајот од ставот (6) на овој член органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина го објавува на јавноста.

Член 106-а

Известување за отпочнат извоз на отпад

(1) Правното или физичкото лице кое има дозвола за извоз на отпад е должно најмалку два работни дена писмено или по електронски пат или по факс да достави до Државниот инспекторат за животна средина транспортен формулар за превоз на отпад, како и да го извести за часот, денот и местото, односно локацијата на која ќе започне да врши утовар на отпадот наменет за извоз, бројот на дозволата за извоз на отпадот, како и податоци за граничниот премин на територијата на Република Македонија и царинската испостава преку кој ќе се изврши извозот.

(2) Државниот инспекторат за животна средина има право да присуствува на утоварот на отпадот согласно со известувањето од ставот (1) на овој член.

Член 107

Заеднички одредби за извоз, увоз и транзит на отпад

Доколку дозволата за извоз, увоз и транзит на отпад се користи спротивно од намената за којашто е издадена, односно доколку се откријат значајни повреди и злоупотреби на истата, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина може да ја поништи дозволата, на штета на лицето на кое му е издадена, без право на надомест за претрпена штета, материјална и нематеријална загуба.

IX МОНИТОРИНГ

Член 108

Организација на мониторингот на управувањето со отпад

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина и општините и градот Скопје, во согласност со нивните надлежности утврдени со закон или со другите прописи, се должни да обезбедат постојан мониторинг на управувањето со отпадот, мониторинг на состојбата на животната средина и на влијанијата врз животот и здравјето на луѓето, преку воспоставување на државна мрежа за мониторинг на управувањето со отпадот, која е составен дел на државната мрежа за мониторинг на животната средина.

(2) Надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина врши мониторинг на опасниот отпад на територијата на Република Македонија, а општините и градот Скопје развиваат и спроведуваат мониторинг на локално ниво, за управување со неопасниот отпад .

(3) Податоците од извршениот мониторинг од страна на единиците на локалната самоуправа се доставуваат до надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина, согласно со закон и со другите прописи.

(4) Надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина управува со работите на државната мрежа, донесувајќи ја Програмата за мониторинг на управувањето со отпадот.

(5) Надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина најмалку еднаш годишно до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, доставува извештај од податоците добиени од мониторингот на управување со отпад.

(6) Две или повеќе општини и/или градот Скопје можат да основаат заедничка администрација која ќе врши мониторинг на територијата на општините и/или градот Скопје, или да го доверат на правно и физичко лице да го вршат мониторингот во нивно име и за нивна сметка, што се уредува со посебен договор.

Член 109

Обем и содржина на мониторингот и управување со податоците

- (1) Мониторингот на управувањето со отпадот се состои од:
- 1) следење на состојбата со управувањето со отпадот;
 - 2) собирање и доставување податоци за видот; количеството и за потеклото на создадениот, преработениот и отстранетиот отпад;
 - 3) земање и испитување на мостри;
 - 4) податоци за увозот, извозот и транзитот на отпадот;
 - 5) контрола, обработка и анализа на податоците;

- 6) известување и предупредување на надлежните органи за можна опасност;
- 7) обезбедување информации за влијанието на создадениот отпад врз животната средина и
- 8) соработка и размена на податоци и информации со меѓународните информационални мрежи.

Член 110

Обезбедување мониторинг

Државната мрежа за мониторинг има за цел да обезбеди податоци за управувањето со отпадот, за влијанието на отпадот врз состојбата на животната средина, да ги открие негативните процеси и практики, да го предвиди развојот, да ја оцени ефикасноста на мерките за заштита и за информирање на надлежните органи за секоја промена на состојбата.

Член 111

Мониторинг што го вршат правните и физички лица

(1) Правните и физичките лица кои се сопственици, односно корисници на одредени инсталации што создаваат, преработуваат и отстрануваат отпад се должни мониторингот на управувањето со отпадот да го вршат во согласност со условите утврдени во интегрираната еколошка дозвола или дозволите за работа.

(2) Мониторинг на отпадот можат да вршат субјектите од ставот (1) на овој член, како и научните и стручните организации и другите правни лица, доколку се акредитирани за вршење мониторинг, во согласност со закон и други прописи.

(3) Податоците од мониторингот од ставот (1) на овој член правните и физички лица се должни да ги достават до органот надлежен за вршење на стручни работи од областа на животната средина согласно со Законот за животната средина.

Член 112

Услови за вршење мониторинг

Избришан 12

X ИНФОРМАТИВЕН СИСТЕМ

Член 113

Организација на информативниот систем

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина организира информативен систем за управување со опасниот отпад, како составен дел на севкупниот македонски информативен систем за животната средина (во натамошниот текст: информативен центар), преку воспоставување на мрежа за добивање податоци за управувањето со отпадот од министерствата, организациите, научно-истражувачките институции, правните и физичките лица кои управуваат со отпадот и други субјекти.

(2) Општините и градот Скопје се должни да го организираат информативниот систем на локално ниво, со кој се обезбедува собирање и презентирање на податоци за општата состојба во врска со управувањето со неопасниот отпад.

(3) Општините и градот Скопје се должни добиените податоци да ги обработат и да ги достават до надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина.

(4) Надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина е должен составените податоци од управувањето со отпадот, обработени, да ги доставува до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(5) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина го организира функционирањето на информативниот систем, на начин со кој ќе се обезбеди брзо, точно и навремено собирање информации во врска со управувањето со отпадот и е должен да ги селектира, класифицира, обработува, ажурира и да ги чува во базата на податоци.

(6) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина го организира информативниот систем, на тој начин што ќе се обезбеди:

- 1) достапност во секое време до информациите на странките во врска со управувањето со отпадот и заштитата на животната средина во Република Македонија;
- 2) објавување на податоците, извештаите, мерките и активностите на Министерството за подобрување на општата состојба во управувањето со отпадот и
- 3) транспарентност на податоците од областа на управувањето со отпадот.

Член 114

Содржина на информативниот систем

(1) Информативниот систем за управување со отпадот содржи:

- 1) податоци од мониторингот на управувањето со отпадот од страна на државните мрежи и локалните мрежи;
- 2) податоци за мониторингот од изворите на загадување на животната средина, предизвикани од управувањето со отпадот;
- 3) податоци од мониторингот од одделни извори;
- 4) податоци за видот и за количеството на отпадот;
- 5) податоци од научните и од стручните организации и од правните лица кои ја следат состојбата со управувањето со отпадот, податоци од меѓународните институции за мониторинг на управувањето со отпадот;
- 6) податоци од Катастарот на создавачите на отпад;
- 7) податоци за плановите за управување со отпад од членот 18 став (5) на овој закон;
- 8) извештаи за спроведување на програмите од членот 23 ставови (2) и (5) на овој закон;
- 9) податоци од евиденцијата за управувањето со отпад од член 39 ставови (6) и (8) на овој закон и
- 10) податоци за акредитирани/овластени тела за процена на отпад од членот 63 на овој закон.

(2) Врз основа на податоците од ставот (1) на овој член органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина подготвува извештај за состојбата со управувањето со отпадот како дел од извештајот за состојбите на животната средина согласно со Законот за животната средина.

Член 115

Регистар на отпадот

(1) Надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина е должен да чува податоци во Регистарот на отпадот за

правните и за физичките лица кои создаваат, собираат, транспортираат, преработуваат, складираат и отстрануваат отпад, како и податоци во Регистарот на отпадот за правните и за физичките лица кои вршат увоз, извоз и транзит на отпад.

(2) Податоците ќе содржат:

- 1) име и презиме на правните и на физичките лица кои управуваат со отпадот;
- 2) адреса и седиште на правните и на физичките лица кои управуваат со отпадот;
- 3) видот и количеството на отпадот со кој управуваат и
- 4) информации за дозволи на правните и на физичките лица.

(3) Содржината и начинот на водење, чување и одржување на евиденцијата во Регистарот на отпадот ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 116

Катастар на создавачите на отпад

(1) Катастарот на создавачите на отпад е дел од Катастарот за животната средина што го воспоставува и го води надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина.

(2) Во Катастарот на создавачите на отпад се запишуваат создавачите на неопасен и опасен отпад, видовите и количествата отпад што го создаваат, како и начините за складирање, третман, преработување и отстранување на отпадот.

(3) Општините и градот Скопје можат да водат Катастар за својата територија, во кој ќе се евидентираат создавачите на неопасен отпад.

(4) Начинот и постапката за упис на податоците од ставот (1) на овој член во Катастарот на создавачите на отпад ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(5) Податоците од Катастарот од ставот (1) на овој член претставува составен дел на Информативниот систем за животна средина.

Член 117

Обврска за објавување на податоците

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, преку Информативниот центар за животната средина, изготвува и објавува годишни извештаи за емисиите на загадувачките супстанции од отпадот, годишни извештаи за управувањето со отпадот, како и други видови извештаи во согласност со обврските од меѓународните спогодби, кои ги ратификувала или на кои им пристапила Република Македонија.

(2) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина е должен да ги објавува плановите и програмите за управување со отпадот, инспекциските извештаи, извештаите од евиденциите на правните и на физичките лица кои управуваат со отпадот, извештаите за мониторингот и за управувањето со податоците, како и другите статистички податоци.

(3) Општините и градот Скопје се должни да ги објавуваат програмите за управување со неопасниот отпад, информациите за количеството создаден отпад, за мерките, активностите и начините на подобрување на општата состојба во управувањето со отпадот.

(4) Министерот го пропишува начинот, формата и преносот на податоците и информациите од следењето на состојбата во управувањето со отпадот.

Член 118

Обврска за информирање на јавноста

Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, градоначалникот на општините и на градот Скопје се должни во текот на годината да ја информираат јавноста за моменталната состојба во управувањето со отпадот, за постигнатиот напредок, за идните планови и насоки за подобрување на состојбата во управувањето со отпадот и да направат споредба и процена на сегашната и на минатата состојба во управувањето со отпадот.

Член 119

Достапност на информациите за управување со отпадот

Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина и надлежниот орган за вршење на стручни работи во животната средина се должни на заинтересираните субјекти да им обезбедат пристап до информациите во врска со управувањето со отпадот, во согласност со Законот за животната средина.

XI ФИНАНСИРАЊЕ

Член 120

Извори на финансирање

(1) Остварувањето на плановите и на програмите на Република Македонија за управување со отпад се финансира со средствата обезбедени од буџетот на Република Македонија, кредит, донации, средства на правните и на физичките лица кои управуваат со отпадот, надоместоци и другите извори на средства, утврдени со закон.

(2) Остварувањето на плановите и на програмите на општините и градот Скопје за управување со отпадот се финансира со средства обезбедени од буџетите на општините и градот Скопје, кредити, донации, надоместоци, казните од сторени прекршоци изречени на територијата на општините и градот Скопје и другите извори на средства, утврдени со закон.

(3) Средствата за изградба на простории, објекти и инсталации за складирање, преработка и за отстранување на опасниот отпад се обезбедуваат од буџетот на Република Македонија, од правните и од физичките лица кои управуваат со отпад, од кредити, донации и други извори на средства, утврдени со закон.

(4) Средства за изградба на депонии за отстранување на неопасен и инертен отпад се надоместуваат од буџетите на општините и градот Скопје, од правните и од физичките лица кои управуваат со отпад, од кредити, донации и други извори на средства, утврдени со закон.

Член 121

Цена за извршена услуга

(1) Висината на цената за собирање и за транспортирање на комуналниот отпад ја одобруваат советот на општините и градот Скопје, на предлог на градоначалникот на општините и градот Скопје,

кога давателот на услугата е јавно претпријатие основано од општините и градот Скопје согласно со членот 46 став (3) на овој закон.

(2) Висината на цената за собирање и за транспортирање на комуналниот отпад се утврдува со договорот од членот 46 став (4) на овој закон кога давател на услуга е правно и физичко лице.

(3) Цената од ставовите (1) и (2) на овој член ќе биде определена врз основа на количеството и видот на отпадот која може да се утврдува според единица како денар по метар квадратен, денар по метар кубен и денар по килограм.

(4) Правните и физички лица кои создаваат комерцијален отпад, висината на цената за собирање и за транспортирање на отпадот ја утврдуваат со склучување на посебниот договор од членот 43 став (8) на овој закон, со давателот на услугата врз основа на количеството и видот на создадениот отпад изразен во денар за килограм или денар за метар кубен отпад, согласно со цената утврдена во ставовите (1) или (2) од овој член.

(5) Правните и физичките лица од членот 20 став (1) на овој закон, цената за собирање и транспортирање на неопасниот и на опасниот отпад ја утврдуваат во договорот склучен со правните и физичките лица овластени за собирање и за транспортирање на отпад, врз основа на количеството и видот на создадениот отпад изразен во денар на метар кубен или денар на тон отпад.

(6) Во определување на цената на услугата согласно со ставовите (1) и (2) на овој член, на предлог на градоначалникот на општините и градот Скопје, советот на општините и градот Скопје се должни да определат стимулативни цени за домаќинствата, правните и физички лица кои врз основа на воспоставени системи за селектирање на отпадот ја намалуваат вкупната количина на комунален отпад наменет за отстранување на депонијата.

(7) Цената за отстранување на отпадот се утврдува во согласност со членот 90 од овој закон, врз основа на количеството отпад доставен за отстранување изразен денар на тон создаден отпад.

(8) При определување на цената за извршените услуги треба да се води сметка во него да бидат содржани трошоците за извршената услуга.

(9) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ја пропишува методологијата за пресметување на цената за собирање, транспортирање и отстранување на отпад.

Член 122

Надоместок за постапување со отпад

Произведувачот и/или увозникот кои пуштаат на пазар производи и пакувања кои на крајот на животниот циклус на производите кои ги произведуваат, односно увезуваат создаваат отпад којшто ја оптоварува животната средина, се должни да плаќаат надоместок за нивно постапување согласно со овој или друг закон.

Член 123

Надоместок за управување со отпад на општините и градот Скопје

(1) Советот на општините и Советот на градот Скопје можат да определат надоместок за управување со отпадот во висина од 1% до 2

% од цената за извршена услуга за собирање и за транспортирање на комуналниот отпад.

(2) Советите на општините во градот Скопје можат да определат надоместок за управување со отпадот во висина од 1% до 2% од цената за извршена услуга за собирање и за транспортирање на комуналниот отпад само во случај кога давателот на услугата за собирање и транспортирање на комунален отпад е различен од оној на градот Скопје.

(3) Надоместокот од ставовите (1) и (2) на овој член се наплатува при наплатата на цената за извршената услуга од членот 121 од овој закон и се прикажува одвоено во сметката за извршена услуга.

(4) Средствата од надоместокот од ставовите (1) и (2) на овој член се приход на буџетот на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје и се уплатуваат на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка, најдоцна до 15 ден во тековниот месец за претходниот месец, а се користат за финансирање на реализирање на целите за управување со отпад утврдени во плановите и програмите за управување со отпад на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, регионалните планови за управување со отпад, како и заради финансирање на регионалните центри за управување со отпад во висина од најмалку 40%.

Член 124

Средства од наплата на изречените глоби

(1) Средствата од наплатените глоби изречени од овластените општински инспектори, овластените инспектори на градот Скопје и на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје се приходи на општините, општините во градот Скопје и на градот Скопје.

(2) Средствата од наплатените глоби изречени од работникот на органот на државната управа надлежен за работите од областа на внатрешните работи се приходи на општините и на градот Скопје.

Член 125

Финансиски гаранции и осигурување

(1) Правните и физичките лица кои управуваат со отпадот се должни да обезбедат финансиска гаранција или друго соодветно осигурување што е доволно за покривање на трошоците во врска со управувањето со отпадот, трошоците за отстранување на штетните последици и оправданите ризици настанати при управување со отпадот, како и при складирање на отпад.

(2) Правните и физичките лица за добивање на дозвола за увоз, извоз и транзит на отпад и дозвола за складирање, третман и/или преработка на отпад се должни да приложат финансиска гаранција или друго соодветно осигурување.

(3) Правните и физичките лица кои се занимаваат со увоз, извоз и транзит на отпад се должни, во согласност со закон, да склучат договор за осигурување на отпадот, како и за одговорноста за штетата направена врз трето лице и одговорноста за штетата направена од трето лице.

(4) Финансиските гаранции или друго соодветно осигурување се издаваат во корист на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина и се реализираат врз основа на решение со кое е утврдено дека настанале случаите од ставот (1) на овој член.

(5) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на финансиите, ги пропишува начинот на определување на висината на износот на финансиската гаранција и висината и видот на осигурувањето врз основа на видовите и количините на отпадот со кој управува правното или физичкото лице и видот на постапувањето со отпад, висината на износот на финансиската гаранција или на осигурувањето согласно со одделни видови на отпад и количини со кои се управува и видот на постапувањето, времетраењето, како и начинот на нивната наплата.

XII НАДЗОР И НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ

Член 126

Надлежни органи

(1) Надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, врши органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Инспекцискиот надзор над примената на овој закон и на прописите донесени врз основа на овој закон го врши Државниот инспекторат за животна средина.

(3) За работите од надлежност на општините и градот Скопје утврдени со овој закон, инспекциски надзор над примената и спроведување на овој закон го вршат овластени инспектори за животна средина на општините и овластени инспектори за животна средина на градот Скопје.

(4) Инспекциски надзор над примена на овој закон во делот на создавање, селектирање и пакување на медицински отпад врши Државниот санитарен и здравствен инспекторат, во соработка со државниот инспектор за животна средина.

(5) Инспекциски надзор над примена на овој закон во делот на прометот со производи и пакувања, означувањето на производите и пакувањата и информирањето на потрошувачите го врши државниот пазарен инспектор.

Член 127

Делокруг на Државниот инспекторат за животна средина

(1) Во вршењето надзор од својот делокруг, државниот инспектор за животна средина (во натамошниот текст: инспектор за животна средина) има право да:

1) утврди дали се изработени програми за управување со отпад за тековната година и дали ги доставиле до надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина (член 21 став (3));
2) утврди дали доставиле годишен извештај за спроведувањето на своите програми до надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина (член 23 став (5));

3) врши увид и контрола дали со опасниот отпад и индустриски неопасен отпад од инсталации со А-интегрирана еколошка дозвола и со опасен отпад од инсталации со Б-интегрирана дозвола се постапува согласно со членот 24 од овој закон;

4) врши увид и контрола дали собирањето и транспортирањето на опасен отпад се врши со средства и опрема која е посебно конструирана и наменета исклучиво за собирање и транспортирање на опасен отпад (член 27);

- 5) врши увид и контрола дали се преработува отпадот согласно со членот 29 од овој закон;
- 6) утврди дали се поседува дозволи за складирање, третман и преработка на отпад согласно со членот 32 од овој закон и дали дејноста ја вршат во согласност со дозволата;
- 7) утврди дали правните и физичките лица имаат обезбедено систем за следење и дали имаат поставено видеонадзор согласно со членот 32 став (10) од овој закон и дали податоците од видеонадзорот се чуваат согласно со членот 32 став (11) од овој закон;
- 8) утврди дали правните или физичките лица водат евиденција и ги чуваат податоците од евиденцијата согласно со членот 32-а ставови (3) и (4) од овој закон;
- 9) утврди дали правните и физичките лица постапуваат согласно со одредбите од членот 32-а од овој закон;
- 10) врши увид и контрола дали опасниот отпад се складира на местата предвидени за таа намена согласно со членот 33 од овој закон;
- 11) врши увид и контрола дали со опасниот отпад и со индустрискиот неопасен отпад од инсталации со А-интегрирана еколошка дозвола и со опасниот отпад од инсталации со Б-интегрирана еколошка дозвола се постапува согласно со членот 34 од овој закон;
- 12) врши увид и контрола дали отпадот се отстранува согласно со операциите наведени во членот 35 од овој закон;
- 13) утврди дали правните и физичките лица од членот 21 став (1) од овој закон имаат назначен управител за отпад и дали истиот поседува уверение за положен стручен испит согласно со членот 38 од овој закон;
- 14) врши увид и контрола дали евиденцијата се води на начин пропишан со членот 39 од овој закон за опасен отпад и за отпадот создаден од инсталациите со А-интегрирана еколошка дозвола;
- 15) утврди дали се постапува согласно со членот 39 од овој закон;
- 16) врши увид и контрола во податоците од евиденциите за опасен отпад и за индустриски неопасен отпад од инсталациите со А-интегрирана еколошка дозвола и за опасен отпад од инсталациите со Б-интегрирана еколошка дозвола, како и да утврди дали податоците се чуват согласно со членот 39 став (11) од овој закон;
- 17) утврди дали податоците од евиденциите за депонијата се чуваат согласно со членот 39 став (11) од овој закон;
- 18) врши увид и контрола и да утврди дали на имот што е во приватна сопственост или кај субјекти кои поседуваат дозвола согласно со членот 32 од овој закон се чуваат производи и материјали што се во општа употреба од членот 32-а став (8) од овој закон и/или се врши трговија со отпад спротивно на одредбите од овој закон (членови 32-а став (9) и 40 став (4));
- 19) врши увид и контрола дали инсталации со А-интегрирана еколошка дозвола постапуваат со индустрискиот неопасен отпад согласно со членот 43 од овој закон;
- 20) утврди дали поседува дозволи за собирање и транспортирање на комунален отпад согласно со членот 45 став (1) од овој закон и дали дејноста ја вршат согласно со дозволата;
- 21) утврди дали поседуваат дозволи за основање систем за собирање и за повратен прием на искористени производи и пакувања согласно со членот 51 од овој закон и дали дејноста ја вршат согласно со дозволата;
- 22) врши увид и контрола во исполнувањето на обврските за издавање на идентификационен формулар за индустриски неопасен отпад согласно со членовите 55 и 56 од овој закон;
- 23) врши увид и контрола со опасниот отпад да се постапува согласно со членот 57 од овој закон;
- 24) врши увид и контрола дали опасниот отпад се меша со други видови на опасен отпад и дали се меша опасен отпад со неопасен отпад (член 58);
- 25) утврди дали органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина е известен кога настанало мешање на опасниот отпад со други видови на отпад, супстанции и материјали (член 59);

- 26) врши увид и контрола во водењето на евиденцијата согласно со членот 60 од овој закон;
- 27) утврди дали се исполнуваат обврските за издавање на идентификационен формулар за опасен отпад (член 61);
- 28) утврди дали акредитираното тело доставило примерок од сертификатот до надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина (член 62 став (5));
- 29) врши увид и контрола дали акредитираното тело издава сертификати за карактеристиките на отпадот за кој одговара како создавач или поседувач (член 63 став (3));
- 30) врши увид и контрола дали опасниот отпад којшто е наменет за транспортирање, складирање, преработка и отстранување е соодветно спакуван и означен (член 64);
- 31) утврди дали е склучен договор со правни лица кои поседуваат дозвола за собирање и транспортирање на опасен отпад (член 65);
- 32) врши увид и контрола дали со отпадните масла се постапува согласно со членот 68 од овој закон;
- 33) врши увид и контрола дали со ПХБ се постапува согласно со членот 69 од овој закон;
- 34) вон сила 13
- 35) врши увид и контрола дали со искористените возила се постапува согласно со членот 72 од овој закон;
- 36) врши увид и контрола дали со отпадот од титаниумдиоксид се постапува согласно со членот 74 од овој закон;
- 37) врши увид и контрола дали со отпадот од азбест и со отпад од производи кои содржат азбест се постапува согласно со членот 75 од овој закон;
- 38) утврди дали со употребуваните и отпадните гуми се постапува во согласност со членот 75-а од овој закон;
- 39) врши увид и контрола дали со отпадот од научно-истражувачките дејности се постапува согласно со членот 68 од овој закон;
- 40) утврди дали се поседува дозвола за вршење на дејноста депонирање на отпад (член 84);
- 41) врши увид и контрола дали се отстранува отпад којшто не е прифатлив во депониите (член 86);
- 42) врши увид и контрола дали отпадот којшто не е прифатлив во депониите се отстранува во согласност со операциите од членот 35 став (1) од овој закон;
- 43) врши увид и контрола дали отстранувањето на отпадот се врши во соодветни класи на депонии (член 88);
- 44) утврди дали се вршат мониторинг и контрола на влијанијата на депонијата врз животната средина (член 91);
- 45) утврди дали за депонијата по нејзиното затворање се постапува согласно со членот 93 од овој закон;
- 46) врши увид и контрола дали отстранувањето на отпадот по пат на горење или согорување се врши во посебно конструирани инсталации и дали истите ги задоволуваат условите пропишани со дозволата, вклучувајќи ги и граничните вредности на емисија во воздухот, водата и почвата (член 94);
- 47) утврди дали се поседува дозвола за вршење на дејност горење или согорување на отпадот (член 98);
- 48) врши увид и контрола дали пред приемот на отпадот за горење или согорување се постапува согласно со членот 100 од овој закон;
- 49) врши увид и контрола дали по горењето или согорувањето на отпадот се постапува во согласност со членот 101 од овој закон;
- 50) врши увид и контрола дали при увоз на отпад се постапува согласно со членот 103 од овој закон;
- 51) утврди дали се поседува дозвола за увоз, извоз и транзит на отпад и да утврди дали увозот, извозот и транзитот на отпад се врши во согласност со условите од дозволата (членови 106 и 107);
- 52) врши увид и контрола и да утврди дали правното и физичкото лице кои вршат извоз на отпад го известиле Државниот инспекторат за животна средина согласно со одредбите од членот 106-а од овој закон;
- 53) врши увид и контрола дали инсталациите со А-интегрирана еколошка дозвола вршат мониторинг согласно со членот 111 од овој

закон;

54) утврди дали се исполнети и задоволени условите од дозволите согласно со членовите 32, 45, 51 и 66 од овој закон и условите за акредитација од членот 63 од овој закон и

55) утврдува и други состојби од негова надлежност.

(2) На барање на инспектор за животна средина, овластено лице на органот надлежен за внатрешните работи е должно да учествува во извршувањето на работите од ставот (1) на овој член.

(3) Во случаите од ставот (1) точка 7 на овој член државниот инспектор за животна средина има право да врши континуиран 24-часовен мониторинг над видеонадзорот поставен согласно со членот 32 став (10) од овој закон.

(4) Во случаите од ставот (1) точка 18 на овој член покрај државниот инспектор за животна средина право и обврска за да врши увид има и работник на органот на државната управа надлежен за работите од областа на внатрешните работи и доколку се утврди дека на имот што е во приватна сопственост се чуваат производи и материјали што се во општа употреба од членот 32-а став (8) од овој закон и/или се врши трговија со отпад спротивно на одредбите од овој закон, ќе им ги одземе предметите и материјалите што се во општа употреба и/или производите и материјалите со кои се врши трговија со отпад спротивно на овој закон.

(5) Работник на органот на државната управа надлежен за работите од областа на внатрешни работи има право и обврска да застане возило кое врши транспорт на отпад и да изврши увид на тоа дали возилото е соодветно означено согласно со членот 45 од овој закон, како и дали поседува транспортни формулари за отпад од членот 39 од овој закон.

Член 128

Донесување на решенија на државниот инспектор за животна средина

(1) При вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот за животна средина со решение:

1) ќе ги задолжи да изработат програми за управување со отпад во рок од најмногу 90 дена;

2) ќе ги задолжи да го достават годишниот извештај за спроведување на програмите во рок од најмногу 30 дена;

3) ќе ја ограничи или забрани работата на правното и физичко лице, доколку не се постапува со отпадот согласно со членот 24 од овој закон во траење од најмногу 30 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

4) ќе ја ограничи и забрани работата на правното и физичко лице, доколку собирањето, транспортирањето, третманот, селектирањето, складирањето, преработката на отпадот и трговија со неопасен отпад се врши спротивно на одредбите од овој закон, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

5) ќе ја забрани работата на правното и физичко лице, доколку врши собирање, транспортирање, третман, селектирање, складирање, преработка на отпадот и трговија со неопасен отпад без дозвола, во траење од 90 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

6) ќе ја забрани работата на правното и физичкото лице доколку утврди дека локацијата на која ќе се врши дејноста складирање, третман и/или преработка на отпад не ги исполнува условите согласно со членот 32 став (2) алинеја 2 од овој закон во траење од 90 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

7) ќе ја забрани работата на правното и физичкото лице, доколку нема поставено видеонадзор согласно со членот 32 став (10) од овој закон и доколку податоците од видеонадзорот не се чуваат согласно со

членот 32 став (11) од овој закон во траење од 90 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

8) ќе ја забрани работата на правното и физичкото лице доколку утврди дека постапува спротивно на прописот донесен врз основа на членот 32-а став (5) од овој закон во траење од 90 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

9) ќе ја ограничи и забрани работата на правното лице, доколку со отпадот се постапува спротивно на одредбите од овој закон во траење од најмногу 30 дена во кој рок треба да се отстранат причините за настанатата состојба;

10) ќе ја ограничи или забрани работата на правните и физички лица, доколку врши отстранување на отпадот спротивно на членот 35 од овој закон, во траење од 30 дена во кој рок треба да се отстранат причините за настанатата состојба;

11) ќе ја ограничи или забрани работата на правните и физички лица, ако немаат ангажирано управител за отпад, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

12) ќе ја ограничи или забрани работата на правните и физички лица, доколку податоците од евиденцијата за отпад се водат, се чуваат и се постапува со нив на начин спротивно на одредбите од овој закон, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

13) ќе ја ограничи и забрани работата на правното или физичкото лице доколку не постапиле согласно со членот 39 од овој закон во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

14) ќе ја ограничи или забрани работата на правните и физички лица, доколку опасниот отпад се меша со други видови опасен отпад и со други видови неопасен отпад без поседување дозвола и доколку за тоа не е известен надлежниот орган во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

15) ќе им ги одземе производите и материјалите што се во општа употреба, доколку при увид и контрола се утврди дека на имот што е во приватна сопственост или кај субјекти кои поседуваат дозвола согласно со членот 32 од овој закон се чуваат производи и материјали што се во општа употреба од членот 32-а став (8) од овој закон и/или производите и материјалите со кои се врши трговија со отпад спротивно на одредбите од овој закон (членовите 32-а ставови (8) и (9) и 40 став (4));

16) ќе ја ограничи или забрани работата на правните и физички лица, доколку издаваат сертификати за карактеристиките на отпадот спротивно на одредбите од законот, во траење од 30 дена;

17) ќе ја ограничи или забрани работата на правните и физички лица, доколку немаат склучено договор со овластени правни лица кои поседуваат дозвола за постапување со отпад, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

18) ќе ја забрани работата на правното и физичко лице, доколку врши депонирање на отпад без поседување дозвола, во траење од 90 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

19) ќе ја ограничи или забрани работата на правното и физичко лице, доколку врши отстранување на отпад неприфатлив за депонијата, во траење од 90 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

20) ќе ја ограничи или забрани работата на правните и физички лица доколку не вршат мониторинг согласно со одредбите од овој закон, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

21) ќе ја ограничи или забрани работата на правните и физички лица доколку вршат увоз, извоз или транзит на отпад за кој не поседуваат дозвола, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

22) ќе го заплени отпадот со кој е вршен увоз, извоз или транзит за кој не е обезбедено дозвола се до исполнувањето на условите за вршење на увоз, извоз или транзит и

23) ќе ја забрани или ограничи работата на правните и физички лица,

доколку вршат дејности на постапување со отпад без да биде обезбедена соодветна дозвола.

24) ќе ја ограничи и забрани работата на правното или физичкото лице доколку вршеле извоз на отпад и не го известиле државниот инспекторат за животна средина согласно со одредбите од членот 106-а од овој закон во траење од 30 дена.

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот за животна средина утврди дека правните и физичките лица коишто управуваат со отпад не се придржуваат кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди, препораки и други општи акти, со записник ќе ги констатира утврдените неисправности и неправилности и во решението ќе го определи рокот во кој треба да се отстранат.

(3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на инспекторот за животна средина и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, инспекторот за животна средина ќе поднесе прекршочна, односно кривична пријава пред надлежен суд.

(4) Во случај кога ќе се утврди постоење на непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето, инспекторот ќе издаде усна наредба за итно и неодложно отстранување на утврдените недостатоци кои записнички ги констатира во соработка со Државниот санитарно-здравствен инспекторат, како и ќе ги известат и другите надлежни инспектори или други државни органи за утврдените неправилности и ќе побара нивна интервенција.

(5) Ако констатираните неисправности и неправилности од ставот (4) на овој член, претставуваат опасност за загрозување на животната средина, животот и здравјето на луѓето, инспекторот веднаш ќе ја забрани работата на инсталацијата, објектот, постројката, уредот, како и употреба на средствата и опремата за вршење на дејноста .

(6) Во случаите од ставот (4) на овој член, инспекторот донесува писмено решение во рок од 48 часа од издавањето на усната наредба.

(7) Трошоците за транспорт, чување и складирање на одземените производи и материјали што се во општа употреба, како и на производи и материјали со кои се врши трговија со отпад спротивно на одредбите од овој закон ги сноси правното и физичкото лице од кои се одземени.

(8) За вршењето на работите од ставот (1) на овој член инспекторот за животна средина има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина.

Член 129

Делокруг на овластен инспектор за животна средина

(1) Во вршењето на надзор од својот делокруг, овластениот инспектор за животна средина на општините и овластениот инспектор на градот Скопје (во натамошниот текст: овластен инспектор за животна средина) има право:

1) да утврди дали се изработени програмите за управување со отпад за тековната година и дали ги доставиле до градоначалникот на општините и градот Скопје (член 21 став (2));

2) да утврди дали е доставен годишен извештај за спроведувањето на своите програми до градоначалникот на општините и градот Скопје (член 23 став (4));

3) да врши увид и контрола дали со неопасен отпад од инсталации со Б- интегрирана еколошка дозвола се постапува согласно со членот 24 на овој закон;

- 4) да врши увид и контрола дали отпадот е исфрлен, оставен, спален, напуштен или отстранет на начин спротивен на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон (член 24-а);
- 5) да врши увид и контрола дали правните и физички лица кои вршат собирање и транспортирање на неопасен отпад ги вршат со средства и опрема која е посебно конструирана и наменета исклучиво за собирање и транспортирање на неопасен отпад (член 27);
- 6) да врши увид и контрола дали неопасниот отпад се складира на места предвидени за таа намена согласно со членот 33 од овој закон;
- 7) да врши увид и контрола дали со неопасниот отпад (освен од инсталации со А-интегрирани еколошки дозволи) и со индустрискиот неопасен отпад од инсталации со Б-интегрирана еколошка дозвола се постапува согласно со членот 34 од овој закон;
- 8) да утврди дали се води евиденција на начин пропишан со членот 39 од овој закон за неопасен отпад (освен од инсталации со А-интегрирани дозволи) и за индустрискиот неопасен отпад создаден од инсталациите со Б интегрирана еколошка дозвола;
- 9) да утврди дали се постапува согласно со членот 39 став (9) од овој закон;
- 10) да врши увид и контрола дали податоците од евиденциите за комунален неопасен отпад и за индустриски неопасен отпад од инсталациите со Б интегрирана еколошка дозвола се чуваат согласно со членот 39 став (11) од овој закон;
- 11) да утврди дали согласно со членот 40 од овој закон постои отпад на приватен имот кој може да ги предизвика последиците од членот 24 на овој закон;
- 12) да врши увид и контрола и да утврди дали на имот што е во приватна сопственост се чуваат производи и материјали што се во општа употреба од членот 32-а став (8) од овој закон и/или се врши трговија со отпад спротивно на одредбите од овој закон (член 40 став (4));
- 12) да врши увид и контрола дали со комуналниот и со неопасниот отпад се постапува согласно со членот 43 од овој закон; **14**
- 14) да врши увид, контрола и утврди дали комуналниот и другиот вид на неопасен отпад е предаден во согласност со членот 42-а);
- 15) да утврди дали создавачите на комерцијален отпад имаат склучено договор за собирање и транспортирање на отпад со давателот на услугата согласно со членот 43 став (8) на овој закон;
- 16) да врши увид и контрола врз правни и физички лица дали комуналниот отпад го оставаат на места определени за собирање и селектирање согласно со членот 44 ставови (1) и (2) од овој закон;
- 17) да утврди дали давателите на услуги согласно со членот 44 став (1) поставиле садови за собирање и селектирање на комуналниот отпад од членот 44 став (3) од овој закон;
- 18) да врши увид и контрола на давателот на услуга најмалку еднаш годишно дали ги исполнува условите од дозволата за собирање и транспорт на комунален отпад согласно со членот 45 став (1) на овој закон;
- 19) да врши увид и контрола дали со инертниот отпад се постапува во согласност со овој закон и дали самите го собрале и транспортирале инертниот отпад до местата определени од општините и градот Скопје (член 54);
- 20) да утврди дали правните и физички лица коишто поседуваат Б-интегрирана еколошка дозвола вршат мониторинг согласно со членот 111 од овој закон и
- 21) утврдува и други состојби во негова надлежност.

(2) Во случај кога е утврдено постоење на отпад на приватен имот согласно со ставот (1) точка 10 на овој член овластениот инспектор за животна средина е должен веднаш да го извести градоначалникот на општината и градот Скопје.

(3) Во случај кога е утврдено неисполнување на условите при контрола од ставот (1) точка 15 на овој член, овластениот инспектор за животна средина е должен веднаш да го извести органот на

државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, заради спроведување на постапка за одземање на дозволата.

(4) На барање на овластен инспектор за животна средина, овластено лице на органот надлежен за внатрешни работи е должно да учествува во извршувањето на работите од ставот (1) на овој член.

Член 130 15

Донесување на решенија на овластениот инспектор за животна средина

(1) При вршењето на инспекцискиот надзор овластениот инспектор за животна средина со решение:

- 1) ќе ги задолжи да изработат програми за управување со отпад во рок од најмногу 90 дена;
- 2) ќе ги задолжи да го достават годишниот извештај за спроведување на програмите во рок од најмногу 30 дена;
- 3) ќе ја ограничи или забрани работата на правното и физичко лице, доколку не се постапува со неопасниот отпад и индустрискиот неопасен отпад од инсталации со Б-интегрирана еколошка дозвола согласно со овој закон во траење од најмногу 30 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;
- 4) ќе ја ограничи и забрани работата на правното и физичко лице, доколку собирањето и транспортирањето на неопасен отпад се врши спротивно на одредбите од овој закон, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;
- 5) ќе ја забрани работата на правното и физичко лица, доколку врши складирање на неопасен отпад на места кои не се предвидени за таа намена во траење од 90 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;
- 6) ќе ја ограничи или забрани работата на правните и физички лица, доколку податоците од евиденцијата за неопасен отпад се водат, се чуваат и се постапува со нив на начин спротивно на одредбите од овој закон, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;
- 7) ќе ја ограничи или забрани работата на правните и физички лица, доколку не доставиле консолидирани извештаи согласно со членот 39 од овој закон, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;
- 8) ќе ја ограничи или забрани работата на правните и физичките лица, доколку за комуналниот отпад, комерцијалниот отпад и другите видови на неопасен отпад не се постапува согласно со членот 39 став (9) од овој закон во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;
- 9) ќе им ги одземе предметите што се во општа употреба, доколку при увид и контрола се утврди дека на имот што е во приватна сопственост се чуваат производи и материјали што се во општа употреба од членот 32-а став (8) од овој закон и/или се врши трговија со отпад спротивно на одредбите од овој закон (член 40 став (4));
- 10) ќе ја ограничи или забрани работата на правните и физички лица кои создаваат или поседуваат комерцијален отпад, доколку немаат склучено договор со давателот на услугата за собирање и транспортирање на комунален отпад, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;
- 11) ќе ја ограничи или забрани работата на давателот на услугата, доколку давателот на услугата не ги постави садовите за собирање и селектирање на комуналниот отпад, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба и
- 12) ќе ја ограничи или забрани работата на правните и физички лица коишто поседуваат Б-интегрирана еколошка дозвола, доколку не вршат мониторинг согласно со одредбите од овој закон, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба.

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор овластениот инспектор за животна средина утврди дека правните и физичките лица коишто управуваат со отпад не се придржуваат кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди, препораки и други општи акти, со записник ќе ги констатира утврдените неисправности и неправилности и во решението ќе го определи рокот во кој треба да се отстранат.

(3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно решението на овластениот инспектор за животна средина и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, овластениот инспектор за животна средина ќе поднесе прекршочна, односно кривична пријава пред надлежен суд, како и ќе отпочне постапка за одземање на добиените дозволи и овластувања.

(4) Во случај кога ќе се утврди постоење на непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето, инспекторот ќе издаде усна наредба за итно и неодложно отстранување на утврдените недостатоци кои записнички ги констатира во соработка со Државниот санитарно-здравствен инспекторат, како и ќе го известат Државниот инспекторат за животна средина, како и другите надлежни инспектори или други државни органи за утврдените неправилности и ќе побара нивна интервенција.

(5) Ако констатираните неисправности и неправилности од ставот (4) на овој член, претставуваат опасност за загрозување на животната средина, животот и здравјето на луѓето, инспекторот веднаш ќе ја забрани работата на инсталацијата, објектот, постројката, уредот, како и употреба на средствата и опремата за вршење на дејноста.

(6) Во случаите од ставот (4) на овој член, инспекторот донесува писмено решение во рок од 48 часа од издавањето на усната наредба.

(7) За вршењето на работите од ставот (1) на овој член, инспекторот за животна средина има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина.

(8) Трошоците за транспорт, чување и складирање на одземените производи и материјали што се во општа употреба, како и на производи и материјали со кои се врши трговија со отпад спротивно на одредбите од овој закон ги сноси правното и физичкото лица од кои се одземени.

Член 131

Делокруг на државниот пазарен инспектор

(1) Во вршењето надзор од својот делокруг, државниот пазарен инспектор има право:

1) да утврди дали правните или физичките лица при вршење трговија со неопасен отпад водат евиденција согласно со членот 32-а став (3) од овој закон;

2) да утврди дали се пуштаат во промет производи и пакувања кои не содржат ознаки со податоци за повторна употреба на производот и на пакувањето, податоци за обновливоста на производот и пакувањето, како и за начинот на постапување во случај на крај на животниот циклус на производот и пакувањето согласно со членот 49 од овој закон;

3) да врши увид и контрола дали при продажба на производи и пакувања се наплатува и враќа кауција, дали се издава сметка или потврда за наплатената кауција, како и дали се примаат назад искористените производи и пакувања согласно со членот 50 од овој закон;

4) да утврди дали продавачот склучил договор за прием и/или за откуп на искористените производи и пакувања во произведувачот, увозникот или правно и физичко лице коешто поседува дозвола согласно со

членот 51 од овој закон;

5) да утврди дали продавачите соодветно ги информираат продавачите за податоците за повторна употреба на производот, како и дали ги примаат вратените производи и пакувања согласно со членот 52 од овој закон.

(2) Државниот пазарен инспекторат вршењето на инспекцискиот надзор од ставот (1) на овој член го врши согласно со Законот за пазарната инспекција и овој закон.

Член 132

Делокруг на државниот санитарен и здравствен инспектор

(1) Во вршењето надзор од својот делокруг, државниот санитарен и здравствен инспектор има право:

1) да врши увид и надзор дали правните и физички лица го собираат, селектираат и пакуваат медицинскиот отпад согласно со овој закон.

(2) Државниот санитарен и здравствен инспекторат вршењето на инспекциски надзор од ставот (1) на овој член, го вршат согласно со Законот за санитарна и здравствена инспекција и овој закон.

Член 132-а

Делокруг на комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје

Избришан 16

Член 132-б

Примена на одредби од други закони во инспекцискиот надзор

Во постапката при вршење на инспекциски надзор се применуваат одредбите на Законот за инспекцискиот надзор и Законот за животната средина, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

Член 132-в

Одговорност на службените лица

(1) Службените лица во органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, вклучувајќи ги и органите во состав, како и службените лица во органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје се должни, како одговорни лица, навремено и ефикасно да ги преземаат сите неопходни мерки и постапки за спроведување на овој закон.

(2) Доколку при спроведувањето на мерките и постапките утврдени во овој закон, се утврдат прекршувања од страна на правно или физичко лице направени со дејствие и/или несторувања и/или пропуштање на должен надзор над друго лице кое било овластено да постапува во името на правното лице, како и изнесување на неточни и лажни податоци и документи, службените лица се должни да покренат иницијатива или барање за покренување на прекршочна постапка согласно со одредбите на овој закон.

(3) Правните и физичките лица за кои се предвидени права и обврски утврдени со овој закон, доколку утврдат постоење на прекршување или пречекорување на овластувањата од страна на службените лица од ставот (1) на овој член, направени со дејствија и/или несторувања,

се должни за тоа да го известат министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, односно градоначалникот на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје.

(4) Во случај на утврдување на прекршувања на надлежностите на службените лица од ставот (1) на овој член министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, односно градоначалникот на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје е должен да покрене постапка за утврдување на одговорноста на службеното лице согласно со овој или друг закон.

Член 133

Други надлежности

(1) Инспекторот за животна средина и овластениот инспектор за животна средина се должни да поднесат кривична пријава и прекршочна пријава до надлежните судови за поведување на кривична, односно прекршочна постапка, доколку при вршењето на надзорот утврдат основа за истите.⁶²

(2) Инспекторот за животна средина и овластениот инспектор за животна средина се должни да го известат органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина кога по инспекцискиот надзор ќе утврди дека правното или физичкото лице коешто управува со отпад со сторување или несторување направило битни повреди на условите и обврските од дозволата или акредитацијата.

(3) Ако инспекторот не поднесе кривична пријава, односно пријава за покренување постапка согласно со ставот (1) од овој член, ќе се смета дека сторил потешка повреда на работното место.

Член 133-а

Постапка за едукација

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор инспекторот за животна средина утврди дека е сторена неправилност од членовите 139 став (1) точки 1 и 2, 140 став (1) точки 8, 9 и 11, 141 став (1) точки 1, 5 и 7 и 142 ставови (1) точки 1 и 5 и (2) точки 1, 5 и 7 на овој закон за прв пат, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за едукација на лицето, односно сторителот на прекршокот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор овластениот инспектор за животна средина утврди дека е сторена неправилност од членовите 139 став (1) точка 1, 140 став (1) точка 11, 141 став (1) точки 1, 5 и 7 и 142 ставови (1) точки 1 и 5 и (2) точки 1 и 7 на овој закон за прв пат, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на поканата за спроведување на едукација на лицето, односно сторителот на прекршокот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(3) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.

(4) Едукацијата ја организира и спроведува инспекторот за животна средина, односно овластениот инспектор за животна средина кој го извршил инспекцискиот надзор, во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(5) Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или повеќе субјекти.

(6) Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот над кој се спроведува едукацијата не се јави на едукацијата, ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(7) Доколку лицето или субјектот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши, ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(8) Доколку инспекторот за животна средина, односно овластениот инспектор за животна средина при спроведување на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставовите (1) и (2) на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекциски надзор.

(9) Доколку инспекторот за животна средина, односно овластениот инспектор за животна средина при спроведување на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставовите (1) и (2) на овој член поднесува барање за поведување прекршочна постапка пред Прекршочна комисија.

(10) Инспекторот за животна средина, односно овластениот инспектор за животна средина кој извршил инспекциски надзор води единствена евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.

Член 133-б

Извештаи

Инспекторот за животна средина односно овластениот инспектор за животна средина кој го извршил инспекцискиот надзор е должен да води евиденција за надзорите и увидите извршени на правните и физичките лица за кои изготвува квартален извештај и истиот го објавува на веб страницата на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина, односно на веб страницата на општината, општините во градот и градот Скопје.

Член 134

Постапка за вршење на инспекциски надзор

(1) Инспекцискиот надзор над правните и физичките лица коишто управуваат со отпад се врши како редовен, вонреден и контролен инспекциски надзор, како и се врши по добиена пријава и/или сознание од страна на други државни органи, организации, институции, правни и физички лица, како и од средствата за јавно информирање.

(2) Директорот на државниот инспекторат за животна средина, односно градоначалниците на општините и градот Скопје се должни секоја година да донесуваат програма за работа на овластените инспектори за животна средина од ставот (1) на овој член.

(3) Во вршењето на инспекциски надзор, инспектор за животна средина и овластениот инспектор за животна средина во рамките на својата надлежност, утврдена со овој и другите закони е самостоен и независен во вршењето на инспекцискиот надзор и во преземањето на

управни и други мерки утврдени со закон.

(4) Инспектор за животна средина е овластен да врши инспекциски надзор во секое време и на лице место, без претходна најава во деловните простории, инсталациите, објектите, како и на средствата и опремата за вршење на дејноста собирање, транспортирање, складирање, третман, преработка и отстранување на отпад на правните и физичките лица за кои е издадена А-интегрирана еколошка дозвола и правните и физички лица за кои е издадена Б-интегрирана еколошка дозвола кои создаваат опасен отпад.

(5) Овластениот инспектор за животна средина на општините и на градот Скопје е овластен да врши инспекциски надзор во секое време и на лице место, без претходна најава во деловните простории, инсталациите, објектите, како и на средствата и опремата за вршење на дејноста собирање, транспортирање, складирање, третман, преработка и отстранување на отпад на правните и физичките лица кои создаваат неопасен отпад, како и на правните и физички лица за кои е издадена Б-интегрирана еколошка дозвола и управуваат со неопасен отпад, невклучувајќи ги инсталациите со А-интегрирана еколошка дозвола.

(6) Доколку овластениот инспектор за животна средина при вршењето на инспекцискиот надзор утврди дека има неправилности во управувањето со опасниот отпад во инсталациите кои имаат Б-интегрирани еколошки дозвола, или кај друго правно и физичко лице, должен е без одлагање да го информира инспекторот за животна средина.

(7) Жалба против решението на државниот инспектор за животна средина, може да се изјави во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(8) Жалба против решението на овластениот инспектор за животна средина може да се изјави во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(9) Жалбата од ставовите (7) и (8) на овој член не го одлага извршувањето на решението, ако со одлагањето на извршувањето на решението би настанала опасност за загрозување на животната средина, животот и здравјето на луѓето.

(10) Комисијата од ставовите (7) и (8) на овој член е должна одлуката по жалба да ја донесе во рок од 30 дена од денот на приемот на жалбата.

Член 134-а

Постапување по пријава од физичко или правно лице

(1) Државниот инспектор за животна средина и овластениот инспектор за животна средина се должни во рок од седум дена да постапат по иницијатива или пријава за поведување на инспекциска постапка.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член, државниот инспектор за животна средина и овластениот инспектор за животна средина се должни да го известат подносителот на иницијативата или пријавата за поведување на инспекциска постапка во рок од седум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

Член 134-б

Права и обврски за отстранување на

неправилностите

(1) Инспекторот за животна средина и овластениот инспектор за животна средина во согласност со овој закон заради отстранување на утврдените неправилности, имаат право и обврска на субјектот на надзорот:

- 1) да му укажат на утврдените неправилности и да определат рок за нивно отстранување;
- 2) да му наредат да преземе соодветни мерки и активности во рок кој ќе го определат;
- 3) привремено да му забранат вршење на дејност, професија или должност;
- 4) да му поднесе барање за поведување прекршочна постапка и
- 5) да му поднесе кривична пријава или да поведе друга соодветна постапка.

(2) Заради отстранување на утврдените недостатоци инспекторот за животна средина и овластениот инспектор за животна средина можат да вршат и други овластувања и одговорности во согласност со закон.

Член 135

Обврски за инспекторите за животна средина и на овластените инспектори за животна средина

(1) При вршењето на инспекциски надзор, инспектор за животна средина и овластениот инспектор за животна средина е овластен да:

- ги проверува техничките средства и опрема за вршење на дејноста собирање, транспортирање, складирање, третман, преработка и отстранување на отпад дали се во согласност со пропишаните услови и дозволи;
- ги проверува инсталациите за складирање, третман, преработка и отстранување на отпад;
- ги проверува деловните книги, договорите, дозволите, програмите за управување со отпад и другите документи коишто овозможуваат увид во работењето на правните и физичките лица коишто управуваат со отпад;
- земе изјави од одговорни лица во правното лице, физички лица и од сведоци;
- да зема мостри од отпадот којшто е создаден, собран, транспортиран, складиран, третиран, преработен и отстранет;
- да зема мостри од почвата, водата и воздухот и
- ги проверува пратките на отпад наменети за извоз дали се во согласност со дозволата за извоз на отпад и
- користи услуги од стручни организации и лица.

(2) Кога инспекцискиот надзор е извршен на барање на правно и физичко лице, трошоците настанати при извршување на инспекцискиот надзор паѓаат на товар на правното и физичко лице.

(3) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работи од областа на животната средина, ќе ги пропише висината на трошоците од ставот (2) на овој член и начинот на нивната наплата.

(4) Инспекторот за животна средина и овластениот инспектор се должни да го известат органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина за покренување на постапка за одземање на дозволата за вршење на дејност кога по инспекцискиот надзор ќе утврдат дека правното или физичкото лице коешто управува со отпад со сторување или несторување направило битни повреди на условите и обврските од дозволата.

(5) Инспекторот за животна средина и овластениот инспектор за животна средина е должен да ги чува како службена тајна податоците

до кои ќе дојде при вршење на надзорот или што ќе му ги достават правните и физички лица во согласност со закон.

Член 136

Обврски за правни и физички лица

(1) Правните и физичките лица коишто управуваат со отпадот се должни на инспекторот за животна средина и на овластениот инспектор за животна средина да му овозможат непречено вршење на работите од надзорот и на негово барање да му ја достават целокупната документација, да му даде дополнителни објаснувања и информации и други податоци со кои располагаат, а се во интерес на спроведување на инспекцискиот надзор.

(2) За извршениот инспекциски надзор, инспектор за животна средина и овластениот инспектор за животна средина е должен да состави записник за констатираните наоди и примерок од записникот да достави до одговорното лице во правното лице коешто било предмет на надзор и до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Член 137

Надзор на законитоста на работата на органите на општината

(1) Надзор над законитоста на работата на органите на општината, односно градот Скопје се заснова на начелото на законитост, одговорност и самостојност во остварувањето на нивните надлежности.

(2) Надзорот од ставот (1) на овој член го врши органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(3) При вршењето на надзорот на работата на органите на општината и на градот Скопје, органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, ги врши следниве работи:

1) ја следи работата на органите на општината и на градот Скопје и презема мерки, активности и поднесува иницијативи за остварување на надлежностите на општината и градот Скопје што се однесува на изготвувањето, донесувањето и спроведувањето на плановите, програмите и другите акти (членови 22 и 24);

2) оценува дали органите на општината и на градот Скопје изготвувањето, донесувањето и спроведувањето на плановите и програмите, како и доставувањето на извештаите за нивно спроведување го извршуваат согласно со постапките утврдени со овој закон (членови 18, 19 и 23);

3) оценува дали градоначалникот на општините и на градот Скопје донеле акти за одржување на јавната чистота и постапуваат со напуштениот отпад на јавните и сообраќајните површини во урбаните средини и во неурбанизираниот простор на своето подрачје и го следи начинот на нивното спроведување (членови 22 и 41);

4) оценува дали општините и градот Скопје донеле правила за постапување со комуналниот отпад и со другите видови неопасен отпад и го следи нивното спроведување (членови 22, 43 и 46);

5) оценува дали градоначалниците на општините и градот Скопје ги определиле местата за собирање и селектирање на комуналниот отпад и го следи начинот на нивното спроведување (член 44);

6) го оценува спроведувањето на принципот на универзалност на услугите (член 47);

7) оценува дали градоначалникот на општините и градот Скопје ги определиле местата за собирање, третман и отстранување на инертен отпад и го следи начинот на нивното спроведување (член 54);

8) го следи начинот на основање и постапување со депонија за

неопасен и инертен отпад и го оценува спроведувањето на договорот за основање на депонијата (член 80);

9) следи дали општините и градот Скопје воспоставиле мониторинг мрежа и дали вршат мониторинг на управувањето со неопасниот отпад и податоците од извршениот мониторинг ги доставуваат до надлежниот орган за вршење на стручни работи (член 108);

10) оценува дали општините и градот Скопје воспоставиле информативен систем за управувањето со неопасниот отпад и дали податоците од информативниот систем ги обработиле и доставиле до надлежниот орган за вршење на стручни работи (член 113);

11) оценува дали општините и градот Скопје воспоставиле Катастар на создавачи на отпад и го следи начинот на неговото водење (член 116);

12) оценува општините и градот Скопје ги објавиле плановите и програмите за управување со неопасниот отпад, информациите за количеството создаден отпад, за мерките, активностите и начините на подобрување на општата состојбата во управувањето со отпадот (член 117);

13) го оценува начинот на кој општините и градот Скопје ги определиле цените за извршена услуга и надоместокот за управување со отпад (член 121);

14) укажува на органите на општината и на градот Скопје на пречекорувања на нивните надлежности утврдени со овој закон и предлагаат соодветни мерки за надминување на таа состојба;

15) укажува на определени материјални и процедурални недостатоци во работата на органите на општината и на градот Скопје, со кои би можеле да го оневозможат остварувањето на правото на јавноста за пристап до информации и учество во донесувањето на одлуките и други права и обврски утврдени со овој или друг закон;

16) дава препораки за доследно спроведување на надлежностите на општината и градот Скопје за работи кои треба да ги вршат согласно со овој закон, на барање на органите на општината и на градот Скопје;

17) го следат навременото донесување на планските документи и други акти од страна на општините и градот Скопје;

18) поднесува иницијативи и предлози да органите на општината и на градот Скопје, доколку констатираат неспроведување на овој закон, како резултат на судир на надлежностите меѓу нив;

19) ја следи законитоста на решенијата што градоначалникот ги донесува во управни работи, како обврските и интересите на правните и физички лица согласно со овој закон;

20) дава мислења и стручна помош на барање на органите на општината и на градот Скопје по предлог планските документи и други акти што произлегуваат од овој закон;

21) го следи остварувањето на претходниот надзор над акти за кој согласно со овој закон е надлежен да го донесува;

22) го следи остварувањето на јавноста во работата на органите на општината и на градот Скопје во остварувањето на надлежностите утврдени со овој закон од аспект на редовно, навремено, вистинито и потполно известување на граѓаните;

23) навремено ги известува органите на општината и на градот Скопје за констатираните состојби во нивната работа и за преземените мерки при вршењето на надзорот и

24) навремено ги известува органите на општината и на градот Скопје за констатираните состојби во нивната работа.

Член 138

Одземање на извршување на надлежности

(1) Доколку и покрај укажувањата и преземените мерки и активности, органите на општината и на градот Скопје не го обезбедат извршувањето на работите за кои тие се надлежни согласно со овој закон, им се одзема извршувањето на работите.

(2) Вршењето на работите од ставот (1) на овој член, ги презема

органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, најмногу до една година од денот на нивното преземање, во име и за сметка на општината и градот Скопје.

(3) За преземање на работите од ставот (1) на овој член, се известува органот на државната управа надлежен за работите од областа на локалната самоуправа и органот на државната управа надлежен за работите од областа на финансиите.

(4) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, вршењето на работите од ставот (1) на овој член ги врши во име и за сметка на општините и на градот Скопје.

XII-а КРИВИЧНИ ДЕЛА ПРИ ТРГОВИЈА СО ОТПАД

Член 138-а

Вршење на недозволена трговија со неопасен отпад

Вон сила [17](#)

Член 138-б

Вршење на откуп на производи и материјали што се
во општа употреба

Вон сила [18](#)

Член 138-в

Избришан [19](#)

XIII ПРЕКРШОЧНИ САНКЦИИ

Член 139

Општи прекршочни санкции за правните и за
физичките лица

Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице кое постапува со отпад, доколку:

- 1) не изработи програми за управување со отпад за тековната година и не ги достави до надлежните органи (член 21);
- 2) не достави годишен извештај за спроведувањето на своите програми за управување со отпад (член 23 став (5));
- 3) не постапува со должно внимание и ги предизвика последиците наведени во членот 24 од овој закон;
- 4) остава, фрла, напушта, гори или неконтролирано отстранува отпад (член 24-а);
- 5) не води евиденција за примениот или испорачаниот отпад (член 32-а став (3));
- 6) ја врши дејноста спротивно на начинот определен со прописот донесен врз основа на членот 32-а став (5) од овој закон;
- 7) не назначи управител со отпад (член 38);
- 8) не води и не ги чува и не ги доставува податоците за евиденција на отпадот (членови 39 и 60);
- 9) не го отстрани или одбие да го отстрани отпадот на начин предвиден со овој закон (член 40);
- 10) постапи спротивно на одредбите од членот 42-а од овој закон;
- 11) не го собира, селектира и предава комуналниот отпад (членови 43

и 44);

12) не склучи договор со давателот на услуга или со овластено правно и физичко лице за собирање и транспортирање на отпадот (членови 43 и 65);

13) комуналниот отпад што го создава не го остава на местата за собирање на комунален отпад, определени од општините и градот Скопје (член 44);

14) не ги информира потрошувачите за повторната употреба и обновливоста на искористените производи и пакувањето (член 49);

15) не гозначи производот или пакувањето на начин на кој се обезбедуваат податоци за повторна употреба и обновливост на производот и пакувањето (членови 49 и 52);

16) не наплатува кауција за продадените производи и пакувања за кои е утврдена наплата и ако одбие да ја надомести наплатената кауција на потрошувачот (член 50);

17) не ги прими назад искористените производи и пакувања (член 50);

18) не го врати искористениот производ и пакување (членови 53 и 71);

19) не го собере и не го транспортира создадениот инертен отпад (градежен шут) до местата определени за тоа или не го предаде на правните и на физичките лица кои собираат и транспортираат отпад (член 54);

20) не води соодветна евиденција за индустрискиот неопасен отпад (член 56);

21) врши увоз на отпад заради складирање и отстранување (член 103 став (1));

22) врши извоз, увоз или транзит на отпад без дозвола (член 103 став (2)); се користи отпадот спротивно на намената за која е издадена дозволата (член 104) и

23) при извоз на отпад не го известил Државниот инспекторат за животна средина согласно со одредбите од членот 106-а од овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице кое постапува со отпад за дејствијата од ставот (1) точки 3, 4, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 19, 21, 22 23 и 24 на овој член.

(3) Глоба во износ од 3.000 до 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице кое постапува со отпад, доколку:

1) не го селектира и не го класифицира опасниот отпад, според видот и карактеристиките определени во Листата на видовите отпад и постапи спротивно на одредбите од членот 26 од овој закон;

2) врши складирање, третман и преработка на отпад без дозвола и не ги исполнува условите од членот 32 став (2) алинеи 2 и 3 од овој закон (член 32 став (2));

3) нема поставено видеонадзор согласно со членот 32 став (10) и податоците од видеонадзорот не се чуваат согласно со членот 32 став (11) од овој закон;

4) не го складира опасниот отпад на местата, во објектите или во инсталациите предвидени за таа намена (член 33);

5) не обезбедува согласност и правилно складирање на опасниот отпад, на пропишаните места во близина на местото каде што е создаден (член 33);

6) пред отстранувањето не го подложи опасниот отпад на третман (член 34 став (2));

7) го чува опасниот отпад во претоварни станици подолго од пропишаното (член 37 став (2));

8) не постапува согласно со членовите 39 и 60 од овој закон;

9) не постапува издвоено со опасниот отпад (член 57);

10) го истура и/или го фрла опасниот отпад во водите, почвата, во садови кои не се предвидени за собирање на одредени видови на отпад, во канализационите и во другите инфраструктурни системи и објекти (член 57);

11) го меша опасниот отпад со други видови опасен отпад и мешање

на опасен со неопасен отпад (член 58);

12) не го извести надлежниот орган кога опасниот отпад е измешан со други видови на отпад и започне постапка за негово издвојување без согласност (член 59);

13) создавачот и/или поседувачот на опасен отпад не предаде/ предадат идентификационен формулар со податоци за видот, местото на настанување, количеството и начинот на пакување на опасниот отпад (член 61);

14) создавачот, односно поседувачот на опасен отпад не достави точни податоци во идентификациониот формулар (член 61);

15) создавачот и/или поседувачот на опасен отпад со идентификациониот формулар не достави извештај за карактеристиките на отпадот (член 61);

16) не достави примерок од идентификациониот формулар за опасниот отпад до надлежниот орган (член 61);

17) не побара процена на опасните карактеристики на создадениот отпад, иако постоело оправдано сомневање за тоа (член 62);

18) не го означува пакувањето на опасниот отпад со натписот „Опасен отпад“, како и видот, физичките и хемиските карактеристики на отпадот (член 64);

19) не го пакува опасниот отпад во посебно конструирани садови, во зависност од видот, физичките и хемиските карактеристики на отпадот (член 64);

20) не склучи договор за собирање и транспортирање на опасен отпад (член 65);

21) не постапува согласно со одредбите од членот 68 од овој закон;

22) не постапува согласно со одредбите од членот 69 од овој закон;

23) врши промет на електрична и електронска опрема којашто содржи олово, жива кадмиум, шестовалентен хром, полибромиди, полибромирани бифенили или полибромирани дифенилетири (член 71-а);

24) не го предаде искористеното возила на правно или физичко лице кое поседува дозвола за собирање, третман или преработка согласно со овој закон и друг пропис (член 72 став (3));

25) отстранува или предава компоненти и материјали од искористените возила како комунален отпад (член 72 став (5));

26) не постапува согласно со одредбите од членот 72 ставови (2) и (6) од овој закон;

27) не води евиденција, односно не ја доставува на начин определен согласно со членот 72 став (7) од овој закон;

28) не постапува согласно со одредбите од членот 72 став (9) од овој закон;

29) со медицинскиот отпад постапува спротивно на членот 73 од овој закон;

30) отстранува отпад од титаниумдиоксид (член 74);

31) не постапува на начин определен со членот 75-а од овој закон;

32) не постапува соодветно со отпадот од азбест и со производи кои содржат азбест, како и со отпадот создаден при научно-истражувачките дејности (членови 75 и 76) и

33) не врши мониторинг на опасниот отпад и не ги доставува податоците на надлежните органи (членови 108 и 111).

(4) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице кое постапува со отпад за дејствијата од ставот (3) точки 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 22, 23, 27, 29 и 30 на овој член.

(5) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице кое постапува со отпад за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(6) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице кое постапува со отпад за дејствијата од ставот (3) на овој член.

(7) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност

ќе му се изрече на овластеното правно лице кое технички го спроведува стручниот испит доколку не го снима, не го емитува во живо на веб страницата на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина и доколку не ја постави снимката од целиот испит на веб страницата на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина (член 38-s став (3)).

(8) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на овластеното правно лице кое го спроведува стручниот испит, доколку не го прекине испитот во случаите од членот 38-и ставови (5) и (6) од овој закон.

(9) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на овластениот претставник од членот 38-s став (5) од овој закон, доколку постапи спротивно на членот 38-и став (9) од овој закон.

(10) Глоба во износ од 1.000 до 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ако не донесе решение во рокот утврден во членот 38-т став (7) од овој закон.

(11) На одговорното лице од ставовите (5) и (6) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста во траење од три до 15 дена.

(12) За дејствијата од ставот (1) точки 4, 11, 13 и 19 и ставот (3) точки 7 и 22 на овој член, покрај органите на инспекциски надзор од членот 126 на овој закон, право и обврска за увид има и работник на органот на државната управа надлежен за работите од областа на внатрешни работи.

(13) Во случаите од ставот (12) на овој член работникот на органот на државната управа надлежен за работите од областа на внатрешни работи е должен за наодот од увидот да достави пријава за покренување на прекршочна постапка до надлежниот инспектор за животна средина.

(14) Надлежен орган за водење на прекршочната постапка и за изрекување на прекршоците од овој член е Прекршочната комисија формирана согласно со Законот за животната средина.

Член 140

Прекршочни санкции за собирачите и за транспортерите на отпад

(1) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице кое собира и транспортира неопасен отпад доколку:

- 1) собирањето и транспортирањето на отпадот се врши спротивно на одредбите од членот 27 ставови (3), (4), (5) и (6) на овој закон;
- 2) врши собирање и транспортирање на комунален и/или друг неопасен отпад спротивно на одредбите од членот 45 од овој закон, како и врши транспорт на комунален и/или неопасен отпад во неозначени возила (член 45);
- 3) врши собирање и транспортирање на комунален и/или друг неопасен отпад без поседување на дозвола (член 45);
- 4) врши собирање без да поседува дозвола и без повратен прием на искористени производи и пакувања (член 51);
- 5) не го собира и не го транспортира опасниот отпад одделно од другите видови отпад (член 57);
- 6) транспортира опасен отпад кој не е соодветно спакуван и обележан (член 64);

- 7) отпадот што се транспортира не одговара на податоците наведени во идентификациониот формулар (членови 60 и 56);
- 8) не достави примерок од идентификациониот формулар за опасниот отпад до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина (член 60);
- 11) податоците за опасниот отпад не ги доставува еднаш годишно до Министерството за животна средина и просторно планирање (членови 39 и 60) и 20
- 12) собирањето и транспортирањето на опасен отпад го врши без дозвола (член 66).

(2) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице кое собира и транспортира опасен отпад за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице кое собира и транспортира опасен отпад за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице кое собира и транспортира неопасен отпад за дејствија од ставот (1) на овој член.

(5) На правно лице за прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од три до 15 дена.

(6) На одговорното лице од ставовите (3) и (4) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста, во траење од три до 15 дена.

(7) Надлежен орган за водење на прекршочната постапка и за изрекување на прекршоците од овој член е Прекршочната комисија формирана согласно со Законот за животната средина.

Член 141

Прекршочни санкции за преработувачите на отпад

(1) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице кое преработува неопасен отпад, доколку:

- 1) не подготви програма за управување со отпад (член 21);
- 2) преработката на отпадот ја врши спротивно на членот 28 од овој закон и не ги применува операциите од членот 29 на овој закон;
- 3) преработува отпад без поседување на дозвола (член 32);
- 4) преземе отпад за преработка, кој не одговара на податоците наведени во идентификациониот формулар (членови 56 и 61);
- 5) не достави примерок од идентификациониот формулар за отпад до надлежните органи (членови 56 и 61);
- 8) не врши мониторинг на преработувањето на отпадот (член 108). 21

(2) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице кое преработува опасен отпад за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице кое преработува опасен отпад за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице кое преработува неопасен отпад за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(5) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од три до 15 дена.

(6) На одговорното лице од ставовите (3) и (4) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста во траење од три до 15 дена.

(7) Надлежен орган за водење на прекршочната постапка и за изрекување на прекршоците од овој член е Прекршочната комисија формирана согласно со Законот за животната средина.

Член 142

Прекршочни санкции за отстранувачите на отпад

(1) Глоба во износ од 8.000 до 12.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице кое постапува со неопасен отпад, доколку:

- 1) не изработи програма за управување со отпад (член 21);
 - 2) не го отстранува неопасниот отпад на местата, во објектите или во инсталациите предвидени за таа намена, како и отпадот што не бил подложен на третман (член 34);
 - 3) го отстранува неопасниот отпад без примена на операциите од членот 35 на овој закон;
 - 6) не ги исполнува пропишаните услови за депонија (членови 79 и 80)
- 22**
- 7) не поседува дозвола за оператор на депонии (член 84);
 - 8) отстранува отпад што не е прифатлив во депонија (член 87);
 - 9) прифаќа отпад што не соодветствува со класата на депонијата (член 88);
 - 10) не го следи влијанието на работата на депонијата врз животната средина и не го известува надлежниот орган за тоа (член 91);
 - 11) депонијата престане со работа без соодветното решение (член 92);
 - 12) не се грижи за депонијата по нејзиното престанување со работа (член 93);
 - 13) не ги спроведува упатствата за затворање и за грижа за депонијата по нејзиното затворање (член 93);
 - 14) врши горење и согорување на отпад без дозвола (член 98);
 - 15) не поседува дозвола за горење и согорување (член 99);
 - 16) не одбие за согорување отпад кој не е соодветен и не ги чува примероците од отпад (член 100) и
 - 17) не ја спроведува програмата за работа, мониторинг и контрола на објектот или на постројката за отстранување на отпадот (членови 108 и 109).

(2) Глоба во износ од 12.000 до 20.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице кое постапува со опасен отпад доколку:

- 1) не изработи програма за управување со отпад (член 21);
- 2) не го отстранува опасниот отпад на местата, во објектите или во инсталациите предвидени за таа намена, како и отпадот што не бил подложен на третман (член 34);
- 3) го отстранува опасниот отпад без примена на операциите од членот 35 на овој закон;
- 4) го преземе опасниот отпад за отстранување, кој не одговара на податоците наведени во идентификациониот формулар (членови 56 и 61);
- 5) не достави примерок од идентификациониот формулар до надлежниот орган (членови 56 и 61);
- 6) не води евиденција и не ги чува податоците од евиденциите за видот и за количеството отстранет опасен отпад (членови 39 и 61);
- 7) еднаш годишно не доставува податоци од евиденцијата до надлежниот орган (членови 39 и 61);
- 8) не ги исполнува пропишаните услови за депонија (членови 79 и 80);
- 9) не поседува дозвола за оператор на депонии (член 84);
- 10) отстранува отпад што не е прифатлив во депонија (член 87);
- 11) прифаќа отпад што не соодветствува со класата на депонијата

(член 88);

12) не го следи влијанието на работата на депонијата врз животната средина и не го извести надлежниот орган за тоа (член 91);

13) депонијата престане со работа без соодветното решение (член 92);

14) не се грижи за депонијата по нејзиното престанување со работа (член 93);

15) не ги спроведува упатствата за затворање и за грижа за депонијата по нејзиното затворање (член 93);

16) врши горење и согорување на отпад без дозвола (член 98);

17) не поседува дозвола за горење и согорување (член 99);

18) не одбие за согорување отпад кој не е соодветен и не ги чува примероците од отпад (член 100) и

19) не ја спроведува програмата за работа, мониторинг и контрола на објектот или на постројката за отстранување на отпадот (членови 108 и 109).

(3) Глоба во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице кое постапува со неопасен отпад за дејствијата од ставот (1) од овој член.

(4) Глоба во износ од 3000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице кое постапува со опасен отпад за дејствијата од ставот (2) на овој член.

(5) На сторителот на прекршокот од овој член, надлежниот суд може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку една до најмногу три години.

(6) На одговорното лице од ставовите (3) и (4) на овој член, надлежниот суд може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста во траење од најмалку една од најмногу две години.

(7) Надлежен орган за изрекување на прекршочните санкции од овој член е надлежниот суд.

Член 142-а

Прекршочни санкции за физички лица

(1) Глоба во износ од 60 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице за прекршок доколку остава, фрла и/или напушта отпад, догорчиња од цигари, батерии и акумулатори, кабаст отпад (апарати од домаќинството, мебел и слично), остатоци, материјали и компоненти од искористени возила во природата и/или на патишта (член 24-а).

(2) Глоба во износ од 70 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице за прекршок доколку остава, фрла и/или напушта отпадни масла, градежен шут, отпадни гуми во природата и/или на патишта (член 24-а).

(3) Глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице за дејствијата од ставовите (1) и (2) на овој член доколку истите се оставени, фрлени и/или напуштени покрај водни тела и/или во водни тела (реки, езера, бари, мочуришта и слично).

(4) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице за прекршок доколку

1) отстранува (спалува и/или закопува) отпадни гуми, отпадни масла, отпад во природата и/или патиштата (член 24-а).

(5) За прекршоците од ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член инспекторите за животна средина и овластените инспектори за животна средина, на општината, на општината во градот Скопје и на

градот Скопје, како и работник на органот на државната управа надлежен за работите од областа на внатрешните работи можат да изречат глоба на самото место со врачување на покана за наплата на глоба која сторителот е должен да ја плати во рок од осум дена од врачувањето на поканата во износ од 50 посто од глобата утврдена во ставовите (1), (2), (3) и (4) од овој член.

(6) Доколку глобата од ставот (5) на овој член не се плати во определениот рок, лицата од ставот (5) на овој член се должни да поднесат барање за поведување прекршочна постапка пред Прекршочната комисија.

(7) Надлежен орган за водење на прекршочната постапка и за изрекување на прекршоците од овој член е Прекршочната комисија формирана согласно со Законот за животната средина.

(8) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина ги пропишува формата и содржината на поканата за наплата на глобата од ставот (5) на овој член.

Член 142-б

Прекршочни санкции за службените лица

Прекршочните санкции за службените лица кои се одговорни за спроведување на овој закон се изрекуваат согласно со Законот за животната средина.

Член 142-в

Постапка за порамнување и посредување

(1) За прекршоците утврдени во членовите 139, 140 и 141 од овој закон, органите од членот 126 на овој закон се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за прекршочна постапка.

(2) За прекршоците од членот 142 на овој закон инспектори за животна средина и овластените инспектори за животна средина можат на сторителот на прекршокот да му понудат посредување и постигнување согласност со која сторителот на прекршокот треба да ја плати глобата, другите давачки или да ги отстрани последиците од прекршокот.

(3) Во случаите во кои е постигната согласност за порамнувањето или посредувањето, глобата на сторителот може да биде намалена најмногу за една половина од максимум пропишаната глоба за прекршокот.

(4) Постапките за порамнување и посредување се водат согласно со одредбите од Законот за животната средина.

Член 142-г

Водење на прекршочната постапка

Постапката пред прекршочната комисија се води согласно со одредбите на Законот за животната средина.

XIV ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 143

(1) Стратегијата од членот 16 на овој закон ќе се донесе во рок од две

години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Планот од членот 17 на овој закон ќе се донесе во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(3) Програмите за управување со отпад од членовите 19, 20 и 21 на овој закон ќе се донесат во рок од една година од денот на донесувањето на планот од ставот (2) на овој член.

Член 144

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, градоначалниците на општините и градоначалникот на градот Скопје, ќе ги преземат сите неопходни мерки за затворање на депониите кои не поседуваат дозвола за вршење на дејноста отстранување на отпад.

(2) Градоначалникот на општините и градоначалникот на град Скопје во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон се должни да ги затворат и рекултивираат дивите депонии.

(3) Владата на Република Македонија на предлог на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина со посебен акт ќе го уреди начинот на работа и постапување со постојните локации за отстранување на отпад, како и ќе ги определи временските локации за отстранување на отпад до периодот на изградба на депонии.

Член 145

(1) Правните и физичките лица кои ги вршат дејностите на управување со отпад се должни да го усогласат своето работење со одредбите од овој закон, во рок од три години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Правните и физичките лица кои се обврзани да поседуваат дозвола за вршење на дејноста, се должни да го усогласат своето работење со одредбите од овој закон, во рок од три години од денот на неговото влегување во сила.

Член 146

(1) Поблиските прописи за извршување на овој закон ќе се донесат во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) До денот на влегувањето во сила на прописите од ставот (1) на овој член ќе се применуваат постојните прописи.

Член 147

Со денот на отпочнувањето на примената на овој закон престанува да важи Законот за отпад ("Службен весник на Република Македонија" број 37/98 и 16/2004) и одредбите од членовите 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 и 19 ставови 2, 3, 4, членови 20, 21 став (1) алинеи 3, 4 и 5 и членот 22 став (1) алинеи 3, 4 и 5 од Законот за одржување на јавната чистота, собирање и транспортирање на комуналниот цврст и технолошки отпад ("Службен весник на Република Македонија" број 37/98).

Член 148

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а се применува од денот на конституирањето на советите на општините и на градот Скопје и изборот на градоначалниците на општините и градоначалникот на Градот Скопје, по спроведувањето на првите наредни локални избори

согласно со Законот за локалните избори ("Службен весник на Република Македонија" број 46/96, 12/2003, 35/2004, 52/2004 и 60/2004).

ОДРЕДБИ ОД ДРУГИ ЗАКОНИ

Закон за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 107/2007):

Член 60

Поблиските прописи за извршување на овој закон ќе се донесат во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Закон за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 102/2008):

Член 5

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Уредбата за определување на материјали и предмети што се во општа употреба, а кои вршителите на дејноста трговија со неопасен отпад не смеат да ги откупуваат од индивидуалните собирачи на отпад („Службен весник на Република Македонија“ бр. 115/2007).

Закон за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 143/2008):

Член 31

Прекршочните постапки започнати пред денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се завршат според одредбите на Законот за управување со отпад („Службен весник на Република Македонија“ број 68/2004, 71/2004, 107/2007 и 102/2008).

Закон за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 124/2010):

Член 19

Поблиските прописи од овој закон ќе се донесат до 30 јуни 2011 години.

До денот на влегувањето во сила на прописите од ставот (1) на овој член ќе се применуваат постојните прописи.

Закон за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 124/2010):

Член 20

Одредбите од членот 6 ставовите (3), (4), (5) и (7) на овој закон со кој се менува членот 38 од Законот за управување со отпадот („Службен весник на Република Македонија“ број 68/2004, 107/2007, 102/2008 и 143/2008), ќе се применуваат од 30 јуни 2011 година.

Закон за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 51/2011):

Член 17

Поблиските прописи од членовите 3, 5, 6, 11 и 16 на овој закон, ќе се донесат во рок од три месеци од

денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 18

Регионалните планови за управување со отпад од членот 1 на овој закон, советите на општините од соодветниот регион, односно Советот на градот Скопје, ќе ги донесат најдоцна во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Закон за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 51/2011):

Член 19

Одредбите од членот 4 на овој закон ќе се применуваат со започнувањето на примената на Законот за основање на Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапка по работен однос во втор степен.

Одредбите од членовите 12 и 13 на овој закон ќе се применуваат со започнувањето на примената на Законот за инспекцискиот надзор.

Закон за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 123/2012):

Член 33

Општините, општините во градот Скопје и градот Скопје се должни да се здружат и да склучат спогодба за здружување за воспоставување на управување со отпад на регионално ниво најдоцна до 31 декември 2012 година.

Општините и градот Скопје се должни меѓуопштинскиот одбор за управување со отпад да го формираат најдоцна во рок од шест месеци од денот кога ја склучиле спогодбата за здружување за воспоставување на управување со отпад на регионално ниво.

Општините и градот Скопје се должни да основаат Регионален центар во рок од девет месеци од денот кога ја склучиле спогодбата за здружување за воспоставување на управување со отпад на регионално ниво.

Член 34

Правните и физичките лица кои вршат дејност на складирање, третман и/или преработка на отпад, како и трговија со неопасен отпад се должни да го усогласат своето работење со одредбите од овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 35

Поблиските прописите од овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Закон за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 147/2013):

Член 18

Дозволите за трговија со неопасен отпад издадени согласно со Законот за управување со отпад („Службен весник на Република Македонија“ број 68/2004, 107/2007, 102/2008, 143/2008, 124/10, 51/11 и 123/12) ќе продолжат да важат во рок од шест месеци сметано од денот на влегувањето во сила на овој закон.

По истекот на рокот од ставот (1) на овој член

издадените дозволи за трговија со неопасен отпад престануваат да важат.

Член 19

Започнатите постаки за издавање на дозволи за трговија со неопасен отпад со денот на влегувањето во сила на овој закон се запираат за што органот надлежен за вршење на стручни работи во животната средина ги известува подносителите на барањата за издавање на дозволи за трговија со неопасен отпад согласно со Законот за општа управна постапка.

Закон за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 163/2013):

Член 5

Физичко лице кое го има положено стручниот испит пред влегувањето во сила на овој закон, може да поднесе барање за запишување во Регистарот на управители со отпад во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Лицето од ставот 1 на овој член со барањето е должно да ја достави потребната документација за докажување дека го има положено стручниот испит.

Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во рок од 30 дена од доставувањето на барањето согласно со ставовите 1 и 2 на овој член, доколку ги исполнува условите, му издава уверение и го евидентира лицето како управител со отпад во Регистарот на управители со отпад.

Член 6

Електронски систем за полагање на стручниот испит се воспоставува во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 7

Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во рок од 90 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон го воспоставува Регистарот на управители со отпад.

Член 8

Започнатите постапки за полагање на стручен испит за стекнување на статус управител со отпад до денот на започнувањето на примената на овој закон ќе завршат според одредбите од прописите по кои започнале.

Член 9

Подзаконските акти од овој закон ќе се донесуваат во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Закон за изменување и дополнување на Законот за управување со отпадот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 163/2013):

Член 10

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а членовите 1 и 2 ќе започнат да се применуваат во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон, а одредбите од членот 3 од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 мај 2014 година.

